

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jindra Novotná

**Program středoškolského studia oboru
Knihovnické a informační systémy a služby
na Střední škole obchodu, služeb a řemesel
a Jazykové škole s právem státní jazykové
zkoušky v Táboře**

**Secondary Education Programme in the
Field of Library and Information Systems
and Services of the Secondary Vocational
School of Commerce, Services and Crafts
and Language School with the Right of
State Exams in Tábor**

Praha, 2012

Vedoucí práce: PhDr. Eva Bratková Ph.D.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Evě Bratkové Ph.D. za odborné vedení a cenné rady, připomínky a podněty při zpracování mé bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat PhDr. Daniele Novotné za vstřícnost a ochotu pomoci, za poskytnutí potřebných materiálů a informací. Také bych ráda poděkovala Simoně Jedličkové a Monice Roubíčkové za zapůjčení jejich studijních materiálů ze střední školy, které byly nezbytné pro napsání této bakalářské práce.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval/a samostatně, že jsem řádně citoval/a všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Chotovinách dne 23. 7. 2012

.....

Jindra Novotná

Abstrakt

Cílem práce je rozbor, popis a vyhodnocení programu středoškolského studia oboru Knihovnické a informační systémy a služby na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Táboře. V úvodu je zpracován přehled středních škol v České republice, které tento obor nabízejí. V nosné části práce je nejprve stručně představena Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky v Táboře, poté je detailně rozebráno samotné studium oboru Knihovnické a informační systémy a služby, jehož součástí je také porovnání osnov předmětů se skutečně probíranou látkou. Bakalářská práce se zaměřuje na výuku oboru v letech 2005-2009. Krátce je zde nastíněno, jak je to s realizací po přechodu na nový rámcový vzdělávací program 72-41-M/01 Informační služby. V rámci práce byl proveden průzkum navazujícího studia, resp. zaměstnání absolventů pomocí metody dotazníkového šetření. Výsledky průzkumu byly použity k celkovému vyhodnocení programu, které je prezentováno v závěru.

Přínosem práce je, kromě přehledu středních škol nabízejících knihovnické obory, především samotný popis a rozbor zmíněného programu. Žádný informační pramen tohoto typu nebyl dosud zpracován.

Klíčová slova

Knihovnické a informační systémy a služby

Knihovnické vzdělávání

Střední knihovnické školy

Rozbor studia knihovnictví

Abstract

The aim of this work is the analysis, description and evaluation of the Secondary Education Programme in the Field of Library and Information Systems and Services of the Secondary Vocational School of Commerce, Services and Crafts and Language School with the Right of State Exams in Tábor. In the introduction there is a list of secondary schools in the Czech Republic which offer this field. In the principal part there is briefly introduced the Secondary Vocational School of Commerce, Services and Crafts and Language School with the Right of State Exams in Tábor, then there is analyzed in detail the actual study of Library and Information Systems and Services, which also includes comparison of curriculum of the subjects with discussed subject matters in reality. This bachelor thesis focuses on the teaching of the field in 2005-2009. There is briefly outlined, how it is about the realization of the transition to a new educational framework 72-41-M/01 Information Services. As part of the thesis, a survey of follow-up study was conducted, respectively the employment of graduates by survey methods. The survey results were used to the overall evaluation of the programme, which is presented in the conclusion.

Apart from an overview of secondary schools offering library branches, the benefit of this work is especially the very description and analysis of that program. Any source of information of this type has not been processed yet.

Keywords

Library and Information Systems and Services

Education for Librarianship

Highschool of Librarianship

Analysis of Library Studies

Obsah

Předmluva.....	10
1. Obor Knihovnické a informační systémy a služby na středních školách v České republice	12
1.1. Přehled škol nabízejících obor Knihovnické a informační systémy a služby	12
1.1.1. Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb, Brno	12
1.1.2. Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara, Plzeň	14
1.1.3. Střední odborná škola, Luhačovice	15
1.1.4. Střední odborná škola Olomouc spol. s r. o.	16
1.1.5. Střední škola živnostenská Sokolov	17
1.1.6. Integrovaná střední škola Mladá Boleslav	18
1.1.7. Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové ..	19
1.1.8. Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička s. r. o.....	20
1.1.9. Střední škola knižní kultury, Praha	20
1.1.10. Obchodní akademie Karviná, s. r. o.	21
2. Maturitní obor Knihovnické a informační systémy a služby na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Táboře.....	22
2.1. Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky	22
2.1.1. Základní informace.....	22
2.1.2. Historie	23
2.1.3. Současnost	24
2.1.4. Maturitní obor Knihovnické a informační systémy a služby a nový typ rámcový vzdělávací program Informační služby	25
2.1.4.1. Základní informace	25
2.1.4.2. Vývoj oboru	25
2.1.4.3. Příjímání řízení.....	26
2.1.4.4. Obsah studia.....	29
2.1.4.5. Učební plán.....	30
2.1.4.6. Učební osnovy a výuka.....	30
2.1.4.6.1. Informační systémy a služby	31
2.1.4.6.2. Informační procesy.....	35
2.1.4.6.3. Informační management.....	38
2.1.4.6.4. Informační a výpočetní technika	39
2.1.4.6.5. Dějiny umění	41
2.1.4.6.6. Práce se čtenářem	44
2.1.4.6.7. Dětská literatura	45
2.1.4.6.8. Zpracování hromadných dat.....	46
2.1.4.7. Praxe	47
2.1.4.7.1. Praxe ve škole.....	48
2.1.4.7.2. Praxe na pracovištích	51
2.1.4.8. Kontrola studia.....	52
2.1.4.9. Projekty a akce.....	54
2.1.4.9.1. Noc s Andersenem	54
2.1.4.9.2. Norsko-český projekt	55

2.1.4.9.3. Pasování prvňáčků na čtenáře	56
2.1.4.10. Maturitní zkouška	57
3. Průzkum navazujícího studia, resp. zaměstnání absolventů středoškolského studia oboru Knihovnické a informační systémy a služby	61
3.1. Charakteristika zkoumaného vzorku	61
3.2. Cíle a hypotézy průzkumu	61
3.3. Technika průzkumu	63
3.4. Dotazníkové šetření	64
3.5. Výsledky průzkumu	64
3.6. Vyhodnocení cílů a hypotéz	76
3.7. Závěr průzkumu	82
4. Závěr	83
Seznam obrázků	
Seznam grafů	
Seznam tabulek	
Seznam příloh	
Příloha č. 1 - Učební plán oboru 72-41-M/001 Knihovnické a informační systémy a služby	
Příloha č. 2 - Učební plán oboru 72-41-M/01 Informační služby	
Příloha č. 3 - Seznam maturitních otázek	
Příloha č. 4 - Ukázka dotazníku	

Seznam použitých zkratek

AACR2R	Angloamerická katalogizační pravidla (Anglo-American Cataloguing Rules)
AJ	Anglický jazyk
AKS	Automatizované knihovnické systémy
ČJ	Český jazyk
DDT	Deweyho desetinné třídění
FF	Filozofická fakulta
FPF	Filozoficko-přírodovědecká fakulta
ISBD	Mezinárodní standardní bibliografický popis (International Standard Bibliographic Description)
JČU	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
KISS	Knihovnické a informační systémy a služby
MARC 21	Výměnný formát pro strojově čitelnou katalogizaci (Machine-Readable Cataloging)
MDT	Mezinárodní desetinné třídění
MŠ	Mateřská škola
MUNI	Masarykova univerzita v Brně
PF	Pedagogická fakulta
RVP	Rámcový vzdělávací program
SLU	Slezská univerzita v Opavě
SOU	Střední odborné učiliště
SŠOSŘ a JŠ	Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
SV	Společenské vědy
UHK	Univerzita Hradec Králové

UISK	Ústav informačních studií a knihovnictví
UK	Univerzita Karlova v Praze
UNIMARC	Univerzální převodník mezi národními formáty (Universal MARC Format)
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZSF	Zdravotně sociální fakulta
ZŠ	Základní škola

Předmluva

Tématem mé bakalářské práce je obor Knihovnické a informační systémy a služby na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Táboře. Možnost psát o tomto tématu mi nabídla PhDr. Eva Bratková Ph.D. a já jsem se rozhodla toto téma zpracovat. Obor Knihovnické a informační systémy a služby jsem sama studovala, a to v letech 2005-2009. To pro mě bylo velkou výhodou při psaní samotné práce. Obsah práce odpovídá výchozímu zadání.

Cílem práce je rozbor, popis a vyhodnocení programu středoškolského studia oboru Knihovnické a informační systémy a služby na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Táboře.

Vzhledem k tomu, že dosud nebyly informace o tomto oboru nějak souhrnně zpracovány, nebo zpracovány byly, ale nebyly volně přístupné, musela jsem si mnoho informací zjišťovat přímo ve škole od pedagogů. Většinu interních materiálů jsem získala díky ochotě PhDr. Daniely Novotné, která na této škole vyučuje odborné předměty. V rámci bakalářské práce jsem také porovnála osnovy studia se skutečně vyučovanou látkou (porovnání reflektuje roky 2005-2009). Bylo velmi těžké získat všechny podklady pro toto srovnání. Z velké části jsem vycházela z vlastní zkušenosti a také vlastních materiálů, které jsem během studia shromáždila. Nicméně, vzhledem k tomu, že sama jsem studovala zaměření na zpracování informací, chyběly mi materiály, které by reflektovaly výuku předmětů pro studenty se zaměřením na knihovnictví. Nakonec mi materiály zapůjčily dvě bývalé spolužačky – Simona Jedličková a Monika Roubíčková. Před začátkem psaní bakalářské práce jsem zpracovala bibliografickou rešerši [Novotná, 2012] na téma „Knihovnické vzdělávání na středních a vyšších odborných školách“ v rámci předmětu bibliografické a rešeršní služby.

Bakalářská práce je rozdělena do tří velkých kapitol, čtvrtou kapitolou je závěr. První kapitola pojednává stručně o historii a hlavně o současném stavu středoškolského vzdělávání v oblasti knihovnictví v České republice. Představeno je celkem 10 středních škol. Seznam těchto škol je zveřejněn na internetových stránkách Informace pro knihovny v článku Adresář škol zajišťujících studium oboru „knihovnictví“ [Ježková, 2012]. Další školy, které tento obor vyučují, jsem zjistila prostudováním literatury a vyhledáváním na internetu. Některé informace

nebyly na webových stránkách jednotlivých škol, proto jsem zástupce těchto škol musela kontaktovat. Druhá kapitola se soustřeďuje konkrétně na Střední školu obchodu, služeb a řemesel a Jazykovou školu s právem státní jazykové zkoušky v Táboře. Nejprve jsou zde základní informace, historie a současnost školy. Dále se zaměřuji konkrétně na obor Knihovnické a informační systémy a služby, kde jsem učinila rozbor a popis tohoto oboru. V rámci bakalářské práce byl proveden průzkum absolventů tohoto oboru, kteří úspěšně vykonali maturitní zkoušku v roce 2009. Popis a výsledky tohoto průzkumu představuje třetí kapitola. Čtvrtá kapitola je závěr, kde shrnuji a vyhodnocuji získané informace.

Rozsah práce je 84 stran. Součástí práce jsou čtyři přílohy (Učební plán oboru 72-41-M/001 Knihovnické a informační systémy a služby, Učební plán oboru 72-41-M/01 Informační služby, Seznam maturitních otázek, Ukázka dotazníku), které přinášejí doplňující přehledně zpracované informace.

Informační zdroje jsou citovány dle normy ISO 690-2. V celé práci jsem použila citování pomocí systému jméno a datum (tzv. Harvardský systém), který se mi zdá velmi přehledný.

Tato práce by měla sloužit všem, kteří se chtějí o studiu knihovnictví v Táboře dozvědět více informací. Žádná publikace, která by přinášela ucelené informace o tomto oboru a zároveň porovnávala to, co mělo být podle osnov studia vyučováno a co ve skutečnosti vyučováno bylo, neexistuje.

1. Obor Knihovnické a informační systémy a služby na středních školách v České republice

Střední knihovnické školy mají v České republice dlouholetou tradici. Státní knihovnická škola byla založena již v roce 1920. V roce 1952 byla otevřena knihovnická škola v Brně. Vzdělávání budoucích knihovníků se během let měnilo, přizpůsobovalo se době a požadavkům na toto povolání a také se studium knihovnictví postupně dostávalo do nabídek i jiných odborných, nejen knihovnických, škol.

V školním roce 1984/85 byl do knihovnických škol zaveden studijní obor Vědecké informace a knihovnictví [SOBOTKOVÁ, 1995, s. 145-146]. V roce 1992 proběhla schůze, které se účastnily Střední knihovnické školy v Brně, v Praze a v Bratislavě, ze které vyplynulo, že je nutné změnit dosavadní přístup ke vzdělání, především posílit všeobecné informační vzdělání, zdůraznit výuku cizích jazyků a výpočetní techniky [SOBOTKOVÁ, 1995, s. 145-146]. Pražská střední knihovnická škola zavedla ve školním roce 1993/94 studijní obor Metody a technika informační práce, kde si studenti mohli zvolit ze dvou zaměření – knihovnictví a sociálně ekonomické informace. Na Brněnské střední knihovnické škole byl zaveden obor Knihovnické a informační systémy a služby, kde si studenti volili zaměření zpracování informací, knihovnictví a archivnictví. Dřívější obor Vědecké informace a knihovnictví skončil školním rokem 1995/96, kdy školy opustili poslední absolventi.

Od školního roku 2009/10 školy, které nabízejí obor Knihovnické a informační systémy a služby, přecházejí na nový typ rámcového vzdělávacího programu 72-41-M/01 Informační služby.

1.1. Přehled škol nabízejících obor Knihovnické a informační systémy a služby

1.1.1. Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb, Brno

V roce 1952 byla v Brně založena Střední knihovnická škola, v roce 1996 byla zřízena Vyšší odborná škola. V roce 2006 došlo ke sloučení s Obchodní akademií v Kotlářské ulici.

Studenti jsou vzděláváni v oboru Knihovnické a informační systémy a služby od školního roku 1993/1994, od 1. 9. 2010 přešli na nový rámcový vzdělávací program (dále jako RVP) Informační služby. Studium je čtyřleté a je realizováno pouze denní formou vzdělávání.

Studenti jsou přijímáni na základě výsledků přijímacího řízení, které sestává z testů všeobecných znalostí, kde uchazeč musí získat minimálně 20 bodů z 90 možných. Uchazeč získává také body za průměr známek na vysvědčení za první a druhé pololetí osmé třídy a první pololetí deváté třídy. 5 bodů může získat také za zájem o studium, tj. účast na olympiádách, soutěžích a projektech v krajském a republikovém kole. Počet přijatých studentů je omezen na 30 [Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola knihovnických, informačních sociálních služeb, 2009-2012a].

V rámci studia jsou realizovány předměty rozdělené do 5ti kategorií, konkrétně základní všeobecné, základní odborné, odborné specializace, výběrové – povinné dle zaměření (student si vybírá jeden předmět) a výběrové – volitelné. Mezi základní všeobecné patří český jazyk a literatura, první cizí jazyk, druhý cizí jazyk, společenskovědní základ, společenská kultura, dějepis, matematika, fyzika, chemie, biologie, zeměpis a tělesná výchova, do základních odborných spadá informační a komunikační technologie, ekonomika, informační systém, informační management, praxe a písemná a elektronická komunikace, do výběrových povinných anglická konverzace, dějiny umění, německá konverzace, ruský jazyk, zpracování dat a matematický seminář a do výběrových volitelných dějepisný seminář a latina [Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola knihovnických, informačních sociálních služeb, 2009-2012b].

Školou jsou nabízeny dvě specializace – knihovnictví a zpracování informací. Maturitní zkouška sestává kromě společné části, tj. státní, ještě ze tří povinných profilových zkoušek a až dvou nepovinných profilových zkoušek. Student se specializací pro knihovnictví vykonává písemnou praktickou zkoušku z odborných předmětů a ústní zkoušky z informačních procesů a knihovnictví. Jako nepovinnou část profilové maturitní zkoušky si může zvolit předměty dějiny umění a práce se čtenářem. Student se zaměřením na zpracování informací vykonává písemnou praktickou zkoušku z odborných předmětů, ústní zkoušku

z informačních procesů a zpracování informací a jako volitelné předměty si může zvolit informační a komunikační technologie a informační management.

Škola přikládá velký důraz na výuku jazyků. Studenti pravidelně vyjíždí na studijní a výukový pobyt do Velké Británie do Anglické školy v severním Devonu (The North Devon School of English). Dále se studenti účastní projektů Make a Connection, K 21 (Knihovna 21. století) a dalších.

1.1.2. Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara, Plzeň

Historie Střední průmyslové školy strojnické a Střední odborné školy profesora Švejcara sahá do roku 1885, kdy bylo v Plzni založeno C. k. české průmyslové školy státní. Název školy se několikrát během historie změnil. V roce 2011 došlo ke sloučení Střední průmyslové školy strojnické a Střední odborné školy profesora Švejcara.

Čtyřletý maturitní obor Knihovnické a informační systémy a služby byl poprvé otevřen ve školním roce 2000/2001. V rámci oboru byly nabízeny tři specializace: knihovnictví, zpracování informací a archivnictví. Ve většině případů byly otevřeny pouze specializace pro knihovnictví a pro archivnictví. Na nový RVP Informační služby obor přešel od 1. 9. 2010 počínaje prvním ročníkem. Obor je nabízen pod názvem Informační služby – knihovnictví.

Uchazeči o studium jsou přijímáni na základě výsledků dosažených ve druhém pololetí osmého ročníku a prvním pololetí devátého ročníku základní školy. Přijímací zkoušky se tedy nekonají. Počet přijatých studentů je omezen na 30 a pouze do denní formy studia.

Vyučované předměty v rámci tohoto oboru jsou: český jazyk a literatura, cizí jazyk 1, cizí jazyk 2, občanská nauka, dějepis, matematika, biologie, chemie, fyzika, zeměpis, tělesná výchova, informační systémy a služby, informační procesy, informační management, práce se čtenářem, písemná a elektronická komunikace, informační a výpočetní technika, ekonomika, právo, dějiny umění, výtvarná výchova, úvod do archivnictví, spisová služba, archivní dokumenty a praxe [Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara, 2010].

Odborná praxe je zařazena až od třetího ročníku. Studenti vykonávají jak průběžnou praxi – 4 hodiny týdně, tak praxi souvislou (dvoutýdenní), kterou absolvují ve třetím a čtvrtém ročníku.

Studenti se pravidelně účastní akcí na podporu čtenářství, např. Vánoční čtení, propagační akce v rámci Týdne knihoven, např. kreslení literárních hrdinů na chodník. Studenti a učitelé se účastnili akce Národ sobě II. a stali se dárci 17. kamene do základů nové budovy Národní knihovny. Pro studenty je realizováno několik exkurzí např. do Národní knihovny ČR, na knižní veletrh Svět knihy apod.

Na konci studia musí studenti vykonat státní maturitní zkoušku složenou ze společné a profilové části. Profilová část se skládá z praktické zkoušky z odborných předmětů a ústních zkoušek z předmětů informační procesy a informační systémy a služby. Studenti mohou vykonat až dvě nepovinné ústní zkoušky, na výběr mají z předmětů matematika, dějepis a občanská nauka.

1.1.3. Střední odborná škola, Luhačovice

Učňovská škola knihkupecká vznikla v roce 1967, kdy obor knihkupec byl vyučován v Luhačovicích. Osamostatněním pobočky v roce 1973 vzniká Střední odborné učiliště knihkupecké Luhačovice. Ministr kultury zřizuje v roce 1994 Integrovanou střední školu Luhačovice, jejíž název se pak mění na Střední odbornou školu a Střední odborné učiliště Luhačovice. Naposledy se název školy změnil v roce 2005 na Střední odbornou školu Luhačovice. V tom samém roce byla škola přidružena k síti škol UNESCO.

Čtyřletý studijní obor Knihovnické a informační systémy a služby byl do výuky zařazen od 1. 9. 2003 a nahradil do té doby vyučovaný obor Knihkupectví. Od 1. 9. 2009 počínaje prvním ročníkem se obor začal vyučovat podle nového RVP 72-41-M/01 Informační služby. Název oboru se změnil na Informační služby ve firmách a institucích, který je realizován pouze denní formou studia. Na stránkách školy je ale uvedeno, že tento studijní obor se pro školní rok 2012/2013 neotvírá [Střední odborná škola Luhačovice, 2009a].

Uchazeči o studium jsou přijímáni na základě výsledků přijímacích zkoušek z českého jazyka, cizího jazyka a osobních studijních předpokladů. Do prvního ročníku je přijímáno 30 uchazečů.

Během studia musí studenti absolvovat tyto předměty: český jazyk a literatura, první cizí jazyk, druhý cizí jazyk, občanská nauka, dějepis, matematika, základy přírodních věd, zeměpis, tělesná výchova, informační systémy a služby, informační procesy, management a marketing, technika administrativy, informační a komunikační technologie, právní nauka, ekonomika, komunikace se zákazníkem, dějiny umění, praxe. Studenti mají na výběr také ze dvou volitelných předmětů – anglická/německá konverzace a maturitní seminář [Střední odborná škola Luhačovice, 2009b].

Studium je ukončováno státní maturitní zkouškou, která se skládá ze společné a profilové části. V rámci profilové části maturitní zkoušky musí student vykonat praktickou maturitní zkoušku formou písemné práce, jejíž obhajoba probíhá před zkušební maturitní komisí. Dále musí student vykonat ústní zkoušky z informačních systémů a služeb a z informačních procesů.

1.1.4. Střední odborná škola Olomouc spol. s. r. o.

Tato střední škola byla založena v roce 1991 RNDr. Antonínem Frankem. V prvním školním roce sídlila v budově Slovanského gymnázia, od druhého roku sídlí v ulici Řepčinská, kde je doposud. Každý student musí platit roční školné, které činí 14 800,- Kč.

Čtyřletý studijní obor Knihovnické a informační systémy a služby byl poprvé otevřen ve školním roce 2003/2004¹. Roku 2009 přešla škola na nový RVP Informační služby.

Pokud uchazeč má na vysvědčení z prvního pololetí deváté třídy průměr do 2,0, je přijat bez přijímacích zkoušek. Ostatní uchazeči musí vykonat písemný test z českého jazyka a literatury, ke kterému se přidávají body za průměr známek na vysvědčení ze základní školy. Celkem je přijímáno do denní formy studia 40 uchazečů.

Vyučované předměty jsou rozděleny do jedenácti skupin a další dvě skupiny se liší podle výběru zaměření. Do první skupiny jazykové vzdělání spadá český jazyk, jazykové praktikum, první cizí jazyk, druhý cizí jazyk. Do druhé skupiny společenskovedního vzdělávání patří dějepis a občanský základ, do skupiny přírodovědného vzdělání přírodní vědy, fyzika, chemie a ekologie.

---

¹ Tento údaj elektronickou poštou poskytla Mgr. Světlana Daňková, ředitelka školy, dne 14. 11. 2011.

Do kategorie matematického vzdělání spadá pouze matematika, do estetického vzdělání literatura a kultura, do kategorie vzdělání pro zdraví péče o zdraví a tělesná výchova. Sedmá skupina vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích patří pouze informační a komunikační technologie, pod ekonomiku spadají předměty ekonomika, aplikovaná ekonomie a právo, do informačních systémů a služeb předměty informační systémy a služby, informační etiketa a praxe, pod komunikaci předměty komunikace, informační management a aplikovaná psychologie a do profesní komunikace technika administrativy a písemná a elektronická komunikace [Střední odborná škola Olomouc, 2009].

Dále se předměty dělí podle specializace na knihovnictví a archivnictví. Ve specializaci knihovnictví se studenti učí předměty knihovnictví, knihovní fond, knihovní služby a volí si jeden výběrový seminář. V zaměření pro archivnictví studenti absolvují předměty archiv, archiválie, spisová služba a také si volí jeden výběrový seminář [Střední odborná škola Olomouc, 2009].

Maturitní zkouška je složena ze společné a profilové části. V rámci profilové zkoušky musí uchazeč splnit písemnou zkoušku z praktických předmětů a dvě povinné ústní zkoušky z odborných předmětů.

1.1.5. Střední škola živnostenská Sokolov

Historie Střední živnostenské školy Sokolov spadá do druhé poloviny 19. století, když je doložena v Kynšperku nad Ohří odborná škola pro umělecké truhlářství. Tato škola byla v roce 1998 spojena s ISSChT v Sokolově. Tyto školy byly opět rozděleny v lednu 2007, kdy v Sokolově zůstaly vyučovány všechny obory kromě dřevozpracujících, které byly vyučovány v Kynšperku nad Ohří. V červenci 2008 byly tyto školy znovu spojeny, Střední odborná škola Kynšperk nad Ohří přestala existovat, zůstala pouze Střední škola živnostenská Sokolov.

V roce 2007 byla zahájena výuka čtyřletého studijního oboru Knihovnické a informační systémy a služby. Obor je od roku 2010 počínaje prvním ročníkem realizován podle nového RVP Informační služby.

Studenti jsou přijímáni na základě kritérií stanovených školou. Uchazeč musí vykonat písemnou přijímací zkoušku z obecných studijních předpokladů (max. 60 bodů), matematiky (max. 30 bodů) a českého jazyka (max. 40 bodů). Celkem může uchazeč získat 130 bodů, pro úspěšné složení zkoušky musí uchazeč získat 19,5 bodu. Další body může uchazeč získat za prospěch z prvního

a druhého pololetí předposledního ročníku a za první pololetí posledního ročníku základní školy (až 78 bodů), za účast v soutěžích a olympiádách v krajských a vyšších kolech (za umístění do třetího místa získává uchazeč 2 body) a pokud je jeho známka z chování velmi dobrá (6 bodů). Celkem tedy uchazeč může získat 216 bodů. Do tohoto oboru je přijímáno 30 uchazečů.

Předměty jsou rozděleny na všeobecně vzdělávací, tj. český jazyk a literatura, anglický jazyk/německý jazyk, německý jazyk/anglický jazyk, občanská nauka, dějepis, zeměpis, chemie, fyzika, ekologie, matematika, tělesná výchova, informační a komunikační technologie a odborné, tj. ekonomika, informační systémy a služby, informační procesy, informační management, technika administrativy, psychologie, knihovnictví, právo a praxe [Střední škola živnostenská Sokolov, 2009].

Maturitní zkouška se skládá ze společné části a z části profilové. V rámci profilové zkoušky musí student vykonat písemnou praktickou zkoušku z odborných předmětů a ústní zkoušku z předmětů informační procesy a informační systémy a služby. Student si může zvolit také nepovinnou část maturitní zkoušky (informační a komunikační technologie, matematika), která probíhá pouze ústně.

1.1.6. Integrovaná střední škola Mladá Boleslav

Budova, ve které sídlí Integrovaná střední škola Mladá Boleslav, byla postavena v roce 1902, kdy zde byl zřízen Diecézní konvikt pro gymnazisty a realisty. Po první světové válce zde byla zřízena obchodní škola. V roce 1981 se škola stala Středním odborným učilištěm, které se v roce 1989 přejmenovalo na Integrovanou střední školu.

Tato střední škola nabízí čtyřletý studijní obor pod názvem Informační služby – knihovnictví. Obor je vyučován pouze denní formou. Uchazeč o studium nevykonává žádné přijímací zkoušky. Student musí pouze splnit kritéria daná školou, mezi které patří ukončená povinná školní docházka, hodnocení chování jako velmi dobré (jinak se odečítají body) a průměr známek na vysvědčení za první i druhé pololetí osmé třídy a první pololetí deváté třídy. Počet přijatých studentů je omezen na 30 v jednom ročníku.

Během studia jsou vyučovány tyto předměty: český jazyk a literatura 1, český jazyk a literatura 2, cizí jazyk 1 (anglický, německý), cizí jazyk

2 (anglický, německý, francouzský, ruský, španělský), anglická/německá konverzace, občanská nauka, dějepis, fyzika, chemie, biologie + ekologie, matematika, tělesná výchova, informační technologie, ekonomika, integrovaný ekonomický předmět, management, právo, marketing, naučná literatura, nauka o knize, praxe, písemná a elektronická komunikace, psychologie, knihovní fond, práce se čtenářem, knihovní a veřejné služby. Z volitelných předmětů si student vybírá jeden. Jako volitelný je nabízen společenskovědní seminář, matematický seminář a seminář z informační technologie [Integrovaná střední škola Mladá Boleslav, 2010].

Maturitní zkouška je jako v ostatních školách státní, složená ze společné a profilové části.

1.1.7. Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové

Historie školy sahá do období první republiky, kdy v Hradci Králové vzniklo učňovské školství při Škodových závodech. Škola se zaměřuje především na odborné vzdělávání ve strojírenství a obnovitelných zdrojích.

Střední odborná škola nabízí čtyřletý studijní obor Informační služby – zpracování informací od školního roku 2010/2011. Dříve škola nabízela obor pod názvem Knihovnické a informační systémy a služby, které bylo rovněž zaměřeno pouze na zpracování informací. Obor Informační služby je realizován denní formou studia.

Uchazeči o studium musí vykonat přijímací zkoušku složenou z písemného testu z českého jazyka a literatury a cizího jazyka (většinou anglický jazyk). Z písemných testů je možné získat maximálně 240 bodů (120 český jazyk a literatura, 120 cizí jazyk), které tvoří 67% z celkového možného zisku bodů. 33% tvoří prospěch v prvním a druhém pololetí osmého ročníku a v prvním pololetí devátého ročníku. Za prospěch lze získat maximálně 120 bodů. Celkem lze tedy získat 360 bodů. Minimální hranice pro přijetí je stanovena na 70 bodů. Počet přijatých uchazečů je omezen na třicet.

Vyučované předměty v tomto oboru se dělí na všeobecně vzdělávací předměty (český jazyk a literatura, první cizí jazyk, druhý cizí jazyk, třetí cizí jazyk, občanská nauka, dějepis, matematika, fyzika, chemie a základy ekologie, tělesná výchova, informační a komunikační technologie) a odborné předměty

(ekonomika, informační systémy, informační služby, zpracování hromadných dat, informační management, písemná a elektronická komunikace, masová komunikace, psychologické aspekty informační práce, kultura osobního projevu, informační procesy, praxe) [Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Hradec Králové, 2012]. Souvislou dvoutýdenní praxi na pracovišti studenti absolvují ve druhém a třetím ročníku.

Maturitní zkouška se skládá ze společné, tj. státní části a profilové části. Profilová část zahrnuje povinné a nepovinné zkoušky. Povinná zkouška je praktická zkouška z odborných předmětů a dvě ústní zkoušky z odborných předmětů, které stanovuje ředitel školy pro příslušný školní rok.

1.1.8. Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička s. r. o.

Tato střední škola navazuje na tradici přípravy budoucích profesionálů, která sahá až do roku 1929. Studijní obor Knihovnické a informační systémy byl zařazen do nabídky oborů v roce 2007, ale pro malý zájem uchazečů (v průměru 8-10) se ho nepodařilo otevřít².

Škola obor stále nabízí, ale již pod novým rámcovým vzdělávacím programem Informační služby [Střední škola obchodní a služeb SČMSD, 2007]. Studenti musí platit školné, které činí 8 000,- Kč za rok.

1.1.9. Střední škola knižní kultury, Praha

Střední škola knižní kultury vznikla v roce 1993 pod názvem Střední škola pro knihkupce a nakladatelské pracovníky. Zřizovatelem byla brněnská knihkupecká firma Barvič a Novotný. Tato soukromá střední škola schválila výuku oboru Knihovnické a informační systémy a služby v roce 1998 [Zavaičová, 1998]. Přes veškerou propagaci se zatím v žádném školním roce nepodařil tento obor otevřít. Počet uchazečů se v průměru pohybuje mezi 6 až 9.

V současné době škola nabízí obor Knižní kultura, podle školního vzdělávacího programu Knihkupecké a nakladatelské činnosti [Střední škola knižní kultury, 2010].

---

² Informace o oboru poskytl elektronickou poštou Mgr. Vladimír Šplíchal, ředitel školy, dne 14. 11. 2011.

1.1.10. Obchodní akademie Karviná, s. r. o.

Tato škola byla založena v roce 1992 jako nezisková střední odborná škola se zaměřením na bankovníctví a finance. Studenti si musí platit školné, které v roce 2012 činí 1 400,- Kč za měsíc.

Čtyřleté denní studium oboru Knihovnické a informační systémy a služby škola zavedla od 1. 9. 2000. V současné době ale není již obor nabízen [Obchodní akademie Karviná, 2011].

2. Maturitní obor Knihovnické a informační systémy a služby na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Táboře

2.1. Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky

2.1.1. Základní informace

Oficiální název školy zní „Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky“. Škola sídlí již od roku 1979 na stejné adrese, v ulici Bydlinského, č.p. 2474, Tábor (viz Obr. 1). Právní forma školy je příspěvková organizace. Zřizovatelem střední školy je Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích, U Zimního stadionu 1952/2.

Veškeré informace o škole jsou zveřejňovány na webové adrese <http://www.ssjs-tabor.cz>. Funkci ředitele školy v současné době vykonává Mgr. Jaroslav Petřů, jehož statutárním zástupcem je Mgr. Milan Mikolášek.

Obr. 1 – Budova školy (z osobního archivu autorky textu)

2.1.2. Historie³

Kořeny Střední školy obchodu, služeb a řemesel a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky sahají až do 19. stol., kdy je v Táboře doloženo učňovské školství. V roce 1910 byla zřízena „Živnostenská škola pokračovací“. O dva roky později byla škola přejmenována na „Všeobecnou trojtřídní a obecnou školu živnostenskou pokračovací pro učně živností k obrábění kovů“.

V roce 1932 bylo sjednoceno pod jednu správu celkem 13 učňovských a středních škol. Po 2. světové válce škola získala novou budovu. V roce 1958 byla zřízena Učňovská škola, kde byly realizovány obory železobetonář, prodavač, zedník, tesař, mlékař, řezník a uzenář. V roce 1963 se začaly vyučovat další obory zámečnický, instalatér, klempíř, kuchař, číšník, automechanik a elektromontér.

Ve školním roce 1979/1980 bylo vyučování zahájeno v novém učňovském areálu v ulici Bydlinkého 2474 s kapacitou 1 600 studentů, jehož výstavba byla zahájena v roce 1974. Jednotlivá učňovská střediska byla povýšena na střední odborná učiliště (dále jako SOU): SOU Vodní stavby, SOU spojů, SOU Pozemní stavby a SOU KNV⁴.

V roce 1983 vzniklo Střední odborné učiliště obchodní (v roce 1997 přejmenováno na SOŠ obchodní a SOU obchodní) a o rok později bylo otevřeno Střední odborné učiliště potravinářské. Na SOU obchodní byl po celou dobu vyučován učební obor prodavač a postupně byly zaváděny studijní obory obchodník, provoz obchodu (pro absolventy tříletého učební oboru prodavač), obchodně podnikatelská činnost, knihkupectví a knihovnické a informační systémy a služby (zaveden ve školním roce 2004/2005). Na SOU potravinářském byly vyučovány obory řezník-uzenář, mlékař, konzervář, provoz společného stravování, potravinářský průmysl a potravinářská výroba.

V roce 1996 vzniká sloučením dvou učilišť (SOU Vodní stavby a SOU KNV) Integrovaná střední škola služeb a řemesel, která je již v roce 1999 znovu přejmenována na Střední odbornou školu a střední odborné učiliště řemesel a služeb (dále jako SOŠ a SOU řemesel a služeb). V roce 2004 bylo ke škole připojeno SOU potravinářské. Na SOŠ a SOU řemesel a služeb byly během let

---

³ Tato kapitola čerpá z webové stránky <http://www.ssjs-tabor.cz/> z článku Historie středních škol v Táboře [Střední škola obchodu, 2009a].

⁴ Tato zkratka byla použita v článku Historie středních škol v Táboře [Střední škola obchodu, 2009a]. Zkratka KNV nebyla nikde v textu vysvětlena a ani na internetu se mi nepodařilo dohledat její význam.

vyučovány tříleté učební obory servírka, číšník, kuchař, cukrář, pekař apod. a čtyřleté studijní obory rodinná škola, veřejnoprávní činnost a hotelnictví a turismus. Pro absolventy učiliště byly realizovány dva nástavbové obory, a to společné stravování a podnikání v technických povoláních.

1. ledna 2006 byla rozhodnutím Jihočeského kraje spojena SOŠ a SOU řemesel a služeb s SOŠ obchodní a SOU obchodní a se Střediskem praktického vyučování společného stravování na Žižkově náměstí, a tím vznikla nová škola s názvem Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Tábor, Bydlišského 2474.

2.1.3. Současnost

Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky sídlí spolu se Střední školou spojů a informatiky v tzv. Areálu středních škol, kde se nachází několik budov škol, dvě jídelny, internát, kinosál tělocvičny. Škola je jednou z největších středních škol v Jihočeském kraji a to nejen počtem studentů, ale také množstvím nabízených učebních a studijních oborů. Ve školním roce 2011/2012 studuje na škole přibližně 925 studentů (ve školním roce 2010/2011 to bylo 980 studentů a ve školním roce 2009/2010 zde studovalo dokonce okolo 1 100 studentů) [Střední škola obchodu, 2009b].

Škola nabízí několik tříletých učebních oborů např. cukrář, instalatér⁵, pět čtyřletých studijních oborů – ekonomika a podnikání, gastronomie, hotelnictví, informační služby (dříve knihovnické a informační systémy a služby), veřejnosprávní činnost (realizovány nejsou obory knihkupecké a nakladatelské činnosti a obchodník pro malý zájem uchazečů) a dva nástavbové obory – podnikání a společné stravování. V Jazykové škole se vzdělává 55 studentů, kteří navštěvují jednoleté denní pomaturitní studium cizího jazyka (anglického či německého) [Střední škola obchodu, 2009b].

Na škole je zřízeno konzultační středisko Slezské univerzity v Opavě. Toto středisko zajišťuje prezenční formu studia oboru lázeňství a turismu a formou celoživotního vzdělávání studium oboru veřejná správa a regionální politika [Novotná, 2010, s. 168-173].

---

⁵ Mezi další učební obory, které škola nabízí, patří kuchař-číšník (číšník pro pohostinství, kuchař, číšník-servírka), mechanik opravář motorových vozidel (automechanik), strojní mechanik (zámečnický), autoelektrikář (realizovány nejsou obory prodavač, pekař a řezník-uzenář).

2.1.4. Maturitní obor Knihovnické a informační systémy a služby a nový typ rámcový vzdělávací program Informační služby

2.1.4.1. Základní informace⁶

Maturitní obor 72-41-M/001 Knihovnické a informační systémy a služby⁷, nově 72-41-M/01 Informační služby⁸ je realizován formou denního studia. Standardní doba studia jsou 4 roky. Obor je určen pro absolventy základní školy. Studium je ukončeno maturitní zkouškou, po jejím úspěšném složení získává student úplné střední odborné vzdělání.

2.1.4.2. Vývoj oboru

Maturitní obor Knihovnické a informační systémy a služby byl poprvé vyučován ve školním roce 2004/2005 [Novotná, 2010, s. 168-173] na Střední odborné škole obchodní a Středním odborném učilišti obchodním. V roce 2006 došlo ke sloučení škol (více informací v kapitole 2.1.2. Historie) a obor se dostal pod správu nově vzniklé Střední školy obchodu, služeb a řemesel a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky (také jako SŠOSŘ a JŠ s právem SJZ). Tím také došlo ke stěhování z prostor bývalé SOŠ obchodní a SOU obchodní v ulici Lužnická 2572 do komplexu budov SŠOSŘ a JŠ s právem SJZ Bydlišského 2474. Školní rok 2006-2007 byl již zahájen v nových prostorech na odloučeném pracovišti pro teoretické vyučování Bydlišského 2859, kde sídlí také Jazyková škola (viz Obr. č. 2).

Přestože obory Knihovnické a informační systémy a služby a Knihkupectví měly být vyučovány zároveň, stal se obor Knihovnické a informační systémy a služby jistou náhradou oboru Knihkupec, který je dodnes SŠOSŘ nabízen pod názvem Knihkupecké a nakladatelské činnosti, ale pro malý zájem uchazečů není nyní realizován ani jeden ročník tohoto studia. Poslední

---

⁶ Tato kapitola čerpá z webové stránky <http://www.ssjs-tabor.cz/> z článku Maturitní obory – Informační služby (Knihovnické služby) [Střední škola obchodu, 2009c].

⁷ Dle učebních dokumentů, které schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky dne 26. srpna 1998 čj. 18 070/98-23 [Česko, 1998].

⁸ Dle rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání 72-41-M/01 Informační služby, které schválilo Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy České republiky dne 29. 5. 2008 čj. 6 907/2008-23[Česko, 2008].

ročník tohoto oboru skládal maturitní zkoušku v roce 2007. Studentům hlásícím se na obor Knihkupecké a nakladatelské činnosti je nabídnuta alternativa právě oboru Knihovnické a informační systémy a služby.

Obr. 2 - Budova odloučeného pracoviště pro teoretické vyučování
(z osobního archivu autorky textu)

Stejně jako u jiných nově zavedených oborů byly zpočátku překonávány problémy s profilací výuky, navázání kontaktu s partnery z praxe, ale také se stabilizací personálního obsazení odborných předmětů [Novotná, 2010, s. 168-173].

Ve školním roce 2010/2011 počínaje prvním ročníkem se začal obor Knihovnické a informační systémy a služby vyučovat podle nového rámcového vzdělávacího programu 72-41-M/01 Informační služby. Ze dvou nabízených specializací byla vybrána specializace knihovnictví [Novotná, 2010, s. 168-173]. Tento přechod znamenal vytvoření nových osnov a tím také úpravu, přejmenování, či úplné zrušení stávajících předmětů a zavedení předmětů nových.

2.1.4.3. Přijímací řízení

Základní podmínkou pro přijetí do studijního programu knihovnické a informační systémy a služby je splnění povinné školní docházky [Střední škola obchodu, 2009d]. Dále je to zdravotní způsobilost uchazeče ke studiu na SŠ, kdy u změněné pracovní schopnosti je nutný souhlas posudkové komise sociálního zabezpečení.

Samozřejmě musí uchazeč o studium odevzdat řádně vyplněnou přihlášku. Dříve podávání přihlášek zprostředkovávala základní škola, jejímž žákem uchazeč

byl. Od roku 2012 musí uchazeč nebo jeho zákonný zástupce odevzdat řádně vyplněnou přihlášku přímo řediteli školy [Střední škola obchodu, 2009d].

Až do roku 2008 včetně bylo podmínkou přijetí ke studiu vykonání písemné přijímací zkoušky⁹ složené ze tří testů, vytvořených školou samotnou. Po každém testu, který byl časově omezen na 45 minut.

Test z českého jazyka a literatury sestával z diktátu, všestranného jazykového rozboru a ze základních znalostí z literatury. Hodnota testu tvořila 45 % z celkového výsledku přijímací zkoušky, bylo možno v něm získat až 70 bodů. Matematický test tvořil 35 % celkového výsledku s možností získat až 40 bodů. V tomto testu bylo možné používat matematické tabulky a kalkulačku. Nejmenší podíl tvořil test všeobecných znalostí a to 20 %, s možností získat až 30 bodů.

Student také mohl získat body za prospěch při plnění povinné školní docházky v prvním a druhém pololetí 8. ročníku a v prvním pololetí 9. ročníku. Nejvíce mohl získat uchazeč, jehož průměr byl 1,00 – 1,50, a to 60 bodů, nejméně pak uchazeč s průměrem 4,00 – 5,00, který nedostal bod žádný. Pokud se průměr prospěchu nacházel mezi těmito dvěma krajními hodnotami, byl počet bodů lineárně odstupňován. Nejvíce tedy bylo možné získat 60 bodů, které měly hodnotu 30 % z celkového hodnocení přijímacího řízení.

Celkem bylo možno získat při přijímacím řízení 200 bodů (140 bodů z testů, 60 bodů z prospěchu), pro přijetí bylo nutné získat alespoň 60 bodů. Podle počtu získaných bodů byli uchazeči o studium seřazeni a počet přijatých studentů byl omezen na 30. Pokud došlo ke shodě bodů, byla dána přednost uchazeči se změněnou pracovní schopností a lepšími výsledky v předmětu český jazyk a literatura.

Všechny informace o přijímacím řízení byly k dispozici na webových stránkách školy nebo se je studenti mohli dozvědět při dnech otevřených dveří, které byly a jsou konány každý rok, případně na tzv. burzách škol. Samozřejmě po podání přihlášky byla každému studentovi doručena do vlastních rukou, popř. do rukou jeho zákonného zástupce (nedosáhl-li student v době podání přihlášky 15 let), pozvánka k přijímacím zkouškám, kde byly uvedeny přesné požadavky a další detaily přijímacího řízení, vyhodnocování testů a jiné důležité informace.

---

⁹ Informace o přijímacím řízení byly čerpány z interního materiálu školy [Střední odborná škola a Střední odborné učiliště obchodní, 2005].

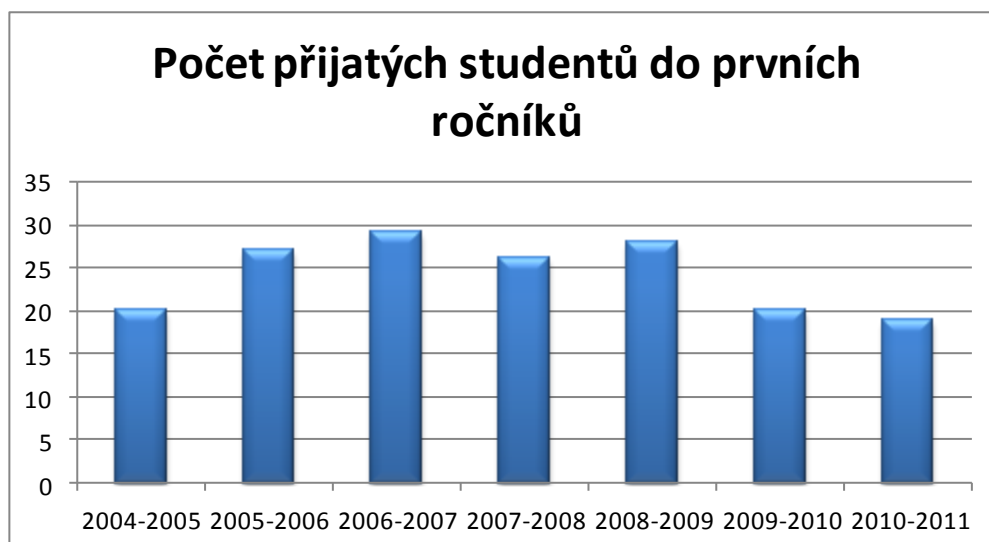
Od roku 2009 byly tyto přijímací zkoušky zrušeny. V posledních třech letech jsou studenti přijímáni na základě studijních výsledků za druhé pololetí 8. ročníku a první pololetí 9. ročníku základní školy¹⁰.

Výsledky přijímacího řízení, resp. seznam přijatých studentů pod jejich přiděleným registračním číslem je vyvěšován na veřejně přístupném místě ve škole, např. na vývěsce a také je uveřejněn na webových stránkách školy [Střední škola obchodu, 2009d]. Doporučené dopisy s informací o přijetí se uchazečům nebo jejich zákonným zástupcům již neposílají, tyto dopisy se ale nadále posílají těm uchazečům, kteří nebyli do studia přijati. Každý přijatý uchazeč musí prokázat svůj úmysl studovat tím, že on sám nebo jeho zákonný zástupce odevzdá zápisový lístek, který obdrží na základní škole, jejímž je žákem, ředitelem školy. Odevzdání musí proběhnout do deseti pracovních dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Zápisový lístek může uchazeč o studium uplatnit pouze jednou, s výjimkou, je-li uchazeč přijat na školu až na základě odvolání proti nepřijetí [Střední škola obchodu, 2009d].

Od roku 2004 do roku 2011 bylo přijato celkem 169 studentů do prvních ročníků studia. Do historicky prvního ročníku studia oboru Knihovnické a informační systémy a služby realizován na SŠOSŘ v Táboře nastoupilo pouze 20 studentů (viz Graf 1). Další ročníky byly již početnější, v průměru 27-28 studentů. Nejvíce, tedy 29 studentů bylo přijato do školního roku 2006-2007. V posledních dvou letech (2009-2010 a 2010-2011) počet přijatých studentů opět klesl na 20, resp. 19.

---

¹⁰ Informace o přijímacím řízení poskytla Ing. Ivana Prošková, zástupkyně ředitele pro teoretické vyučování, dne 21. 11. 2011.

Graf 1: Počet přijatých studentů¹¹ (graf autorky textu)

2.1.4.4. Obsah studia

Čtyřleté studium zahrnuje teoretickou a praktickou část výuky. Studenti přijatí do roku 2009 byli vyučováni podle starého učebního plánu. Teoretická část výuky zahrnovala základní a výběrové předměty. Mezi povinné základní předměty patřily: český jazyk a literatura, první cizí jazyk, druhý cizí jazyk, občanská nauka, dějepis, matematika, základy přírodních věd, zeměpis, tělesná výchova, informační systémy a služby, informační procesy, informační management, technika administrativy, informační a výpočetní technika, právní nauka, ekonomika.

Výběrové předměty se lišily podle zvolené specializace. Pro knihovnickou specializaci to byly dějiny umění, práce se čtenářem, dětská literatura a praxe. Pro zaměření na zpracování informací byly vyučovány předměty třetí cizí jazyk¹², zpracování hromadných dat a praxe. Pro specializaci archivnictví to byly předměty úvod do archivnictví, archivní dokumenty, spisová služba a praxe (tato specializace nebyla nikdy realizována). Praktická část výuky byla realizována ve škole a na pracovištích (informačních, knihovnických apod.), tzn. v reálném prostředí a přímo za provozu dané instituce.

¹¹ Údaje o počtu přijatých studentů elektronickou poštou poskytla Ing. Ivana Prošková, zástupkyně ředitele pro teoretické vyučování, dne 21. 11. 2011.

¹² Pouze jeden ročník (rok přijetí 2005) měl jako třetí cizí jazyk španělštinu, jinak to vždy byla ruština.

Po přechodu na nový RVP Informační služby student absolvuje všechny předměty, které se rozlišují na společenskovední (český jazyk a literatura, cizí jazyk 1, cizí jazyk 2, občanská nauka, dějepis), matematicko-přírodovědné (matematika, základy přírodních věd, zeměpis, informační a komunikační technologie), odborné (ekonomika, dějiny umění, písemná a elektronická komunikace, informační systémy a služby, informační management, ICT ve službách, knihovnictví, informační fondy, úvod do médií, základy společenských věd, praxe) a zvláště je vyčleněna tělesná výchova.

2.1.4.5. Učební plán

V prvních dvou ročnících měli všichni studenti oboru knihovnické a informační systémy a služby stejné předměty, pouze byli rozděleni na dvě skupiny podle toho, zda jejich prvním cizím jazykem je angličtina, či němčina. Také na některé předměty realizované v počítačových učebnách, kde je omezená kapacita, byli studenti rozděleni. Toto rozdělení ale bylo pouze formální, náplň předmětů byla u obou skupin stejná.

Studenti si na konci druhého ročníku museli zvolit svou specializaci (viz učební plán v Příloze 1). Přestože v učebním plánu byly uvedeny specializace knihovnictví, zpracování informací a archivnictví, skutečnost byla jiná. Někteří studenti se hlásili na tento obor právě kvůli specializaci archivnictví, která ale nakonec nebyla nikdy realizována. Tuto specializaci neměla povoleno škola učit, chyběl personál vzdělaný v tomto oboru.

Základní vyučovací předměty zůstaly stejné u obou skupin specializace a také studenti byli na tyto předměty vyučováni společně. Na výběrové předměty, tj. odborné předměty podle zvolené specializace, byli studenti rozděleni na dvě skupiny (seznam předmětů viz 2.1.4.4. Obsah studia).

Po přechodu na nový RVP Informační služby již nedochází k rozdělení na dvě skupiny podle specializace (viz učební plán v Příloze 2). Všichni studenti mají shodné předměty. Zůstává pouze dělení studentů podle stupně znalosti anglického, či německého jazyka.

2.1.4.6. Učební osnovy a výuka

V této kapitole bude představen obsah výuky odborných předmětů oboru knihovnické a informační systémy a služby. Vyloučeny byly odborné předměty,

kteře měly být vyučovány pro studenty se zaměřením na archivnictví, tj. úvod do archivnictví, archivní dokumenty a spisová služba. Předměty právní nauka a ekonomie byly rovněž vynechány, jelikož se jejich osnovy příliš neliší od osnov na jiných školách. Zkoušky předmětů byly vyčleněny zvlášt' do podkapitoly 2.1.4.8. Kontroly studia.

Jako zdroj osnov jednotlivých předmětů jsem použila Učební dokumenty pro studijní obor 72-41-M/001 Knihovnické a informační systémy a služby schválené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (Česko, 1998). V rámci této kapitoly je také uvedeno porovnání učebních osnov se skutečně probranou látkou¹³. Krátce je zde nastíněno, jak je to s realizací konkrétního předmětu po přechodu na nový RVP Informační služby.

2.1.4.6.1. Informační systémy a služby

Předmět informační systémy a služby byl vyučován po dvou hodinách v prvním, třetím a čtvrtém ročníku a tři hodiny týdně v ročníku druhém. Po přechodu na nový RVP Informační služby je předmět dále vyučován, ale ve snížené dotaci 0-0-2-2 a v nematuritní podobě [Novotná, 2010, s. 168-173].

V prvním ročníku studia byla vyučována především historie knihovnictví. Vzhledem k chybějící učebnici tohoto předmětu byly studentům doporučeny ke studiu jiné odborné knihy¹⁴, zejména Bohatová, M.: *Česká kniha v proměnách staletí*, Panorama: Praha, 1990; Cejpek, Jiří: *Dějiny knihoven a knihovnictví*, Karolinum: Praha, 2002; Kneidl, P.: *Z historie evropské knihy*, Svoboda: Praha, 1989; Pavlát, L.: *Tajemství knihy*, Albatros: Praha, 1982; Smolíková, Klára: *Ovladač je můj aneb Jak na média*, Albatros: Praha, 2006.

Jako náhrada učebnice v prvním ročníku sloužily studentům také materiály zpracované Mgr. Klárou Smolíkovou [Klára Smolíková, 2005], ve kterých byla zahrnuta celá historie od předchůdců písma až po 19. a částečně 20. století. Studenti si k těmto materiálům připisovali další poznámky a poté jim tyto materiály sloužily jako studijní materiál.

---

¹³ Bakalářská práce vychází z probrané látky, která byla vyložena studentům, kteří nastoupili do studia v roce 2005 a ukončili studium v roce 2009. Není vyloučeno, že v jiných ročnících studia se skutečně probraná látka lišila od té, která je uvedena v této bakalářské práci.

¹⁴ Studentům byly tyto knihy pouze doporučeny jako rozšiřující literatura, nebylo tedy nutné, aby je studenti všechny prostudovali nebo aby si je všechny zakoupili. Některé z těchto knih byly k dispozici ve školní knihovně, část byla k dostání v Městské knihovně v Táboře. Studenti, kteří si chtěli tyto knihy zakoupit, sháněli tyto knihy v knihkupectvích, antikvariátech a přes internet.

Při výuce v hodinách byly také používány powerpointové prezentace, které byly studentům poskytnuty jako studijní materiál, a poslechy (např. poslech finštiny, portugalštiny, polštiny a malgaštiny). Studenti během hodin plnily úkoly, např. přiřazování portrétů významných osobností knihovnictví s jejich charakteristikou, počiny nebo citáty, přiřazování knihovníků k jejich portrétům a ke knihovnám, ve kterých působili. Studenti zpracovávali různé referáty, např. o uměle vytvořených jazycích, jednotlivých knižních památkách, jednotlivých osobnostech apod., které poté sloužily jako materiály pro přípravu na kontrolní testy.

V úvodní hodině byli studenti seznámeni s osnovou předmětu, s pojmem médium a krátce také s jednotlivými epochami ve vývoji lidské komunikace. Dále navazovala jazyková rozmanitost a jako poslední jim byli představeni předchůdci písma. Výuka dále pokračovala vznikem písma a jeho vývojem. V rámci této kapitoly byla probrána podoba rukopisné knihy. Ve studijním plánu jsou historie písma a první knihovny, muzea a archivy uvedené jako dvě samostatné kapitoly. Nicméně v reálné výuce nebyly kapitoly takto tematicky odděleny, ale vyučovaly se společně a postupovalo se podle historického vývoje, např. současně s řeckým písmem byla představena knižní kultura a knihovny té doby.

Samostatnou kapitolou byl knihtisk, tzn. vynález knihtisku nejprve v Číně a poté v Evropě, Johannes Gutenberg, knihtisk v Čechách a dopad knihtisku. V rámci této kapitoly byli studenti seznámeni s druhy tisku. Další vývoj knihovnictví a knihoven měl být podle studijního plánu rozdělen pouze na období středověku a novověku. Toto rozdělení nebylo pro výuku příliš vhodné, proto byly tyto původně dvě velké kapitoly rozděleny na pět menších, a to Knihy a knihovny v renesanci, Knihy a knihovny v baroku, Knihy a knihovny v druhé polovině 18. století, Veřejné knihovny v 19. Století a Vývoj knihovnictví ve 20.-21. stol. V rámci poslední kapitoly byly zmíněny důležité instituce a velká pozornost byla věnována osobnostem českého knihovnictví.

Od druhého ročníku byl předmět vyučován Mgr. Radkem Krausem (dvě hodiny týdně) a Jitkou Kypťovou (jedna hodina týdně). Mgr. Radek Kraus původně učil studenty oboru knihkupec, což se v některých případech projevilo do výkladu předmětu informační systémy a služby.

Od tohoto ročníku již studentům nebyly poskytnuty žádné studijní materiály, pouze v některých případech byli odkázáni na webové stránky,

např. webové stránky Svazu knihovníků a informačních pracovníků. Studenti se připravovali na testy pouze z poznámek, které si dělali při výkladu v hodině.

Stejně jako v prvním, tak i ve druhém ročníku byli studenti v úvodní hodině seznámeni s rozpisem učiva předmětu pro daný rok. Mimo studijní plán byl znovu zopakován detailní popis knihy¹⁵ nejprve při hodinách s Jitkou Kypťovou a poté v hodinách s Mgr. Radkem Krausem, který navíc vyložil typy vazeb. Prvním tematickým okruhem byly Informační služby, které byly probrány velmi podrobně. Navíc nad rámec studijního plánu byla studentům představena organizace SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků), zákon o neperiodických publikacích č. 37/1995 Sb. ze dne 8. února 1995, zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů č. 121/2000 Sb. ze dne 12. května 2000 (autorský zákon) a zákon o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb č. 257/2001 Sb. ze dne 29. června 2001 (knihovní zákon).

Z další velké kapitoly Zdroje informací byla vyložena Národní registrující bibliografie a tradiční zdroje informací, bohužel byla zcela vynechána podkapitola Strojové zdroje. Poté se probíraná látka částečně odpoutala od osnov a zaměřila se na činnost nakladatelství a knihkupectví. Studenti se mimo jiné učili počítat maloobchodní cenu knihy.

V učebních osnovách bylo uvedeno dalších pět velkých kapitol, které se zaměřovaly na informační prameny, systémy či informační činnost v oblastech krásné literatury, společenských věd, přírodních věd a lékařství, technických oborech a zemědělství a pro potřeby malých a středních podnikatelů. Kapitoly byly rozčleněny do podrobnějších tematických okruhů, které byly rozděleny mezi studenty ke zpracování a následnému odprezentování. Práce byly zaměřeny pouze na nakladatelství, nikoliv na jiné informační prameny.

Jak již bylo zmíněno, Jitka Kypťová nejprve se studenty zopakovala popis knihy, poté byly probrány formáty, tj. normalizované rozměry papíru. Velký důraz a mnoho hodin bylo věnováno Mezinárodnímu desetinnému třídění.

---

¹⁵ Jak již bylo zmíněno, výklad popisu knihy se několikrát opakoval. To bylo zřejmě způsobeno tím, že předmět vyučovali tři vyučující (Mgr. Klára Smolíková (první ročník), Mgr. Radek Kraus (druhý třetí a čtvrtý ročník) a Jitka Kypťová (druhý ročník)), mezi kterými zřejmě vážla komunikace. Vzhledem ale k tomu, že toto téma bylo jednou maturitní otázkou (viz Příloha č. 3 – Seznam maturitních otázek), opakování bylo přínosem pro studenty, kteří si látku lépe zapamatovali.

V rámci hodin vyučovaných Jitkou Kryptovou byli studenti seznámeni s pojmy¹⁶, které se v knihovnictví používají, např. abstrakt, autorské právo, bibliografická citace, bibliografický záznam apod. Studentům byly představeny názvy jednotlivých nauk, např. heraldika (nauka o erbech), pomologie (ovocnářství), entomologie (nauka o hmyzu) apod.

Také ve třetím ročníku patřila úvodní hodina seznamování studentů s obsahem probíraného učiva během školního roku. Pro tento ročník byly ve studijním plánu vyčleněny pouze dvě hlavní kapitoly, a to Sociální komunikace a Metodika bibliografické a informační činnosti, metodika informačních služeb. V rámci první z výše zmíněných kapitol se vyučující nad rámec osnov předmětu znovu zabýval dějinami písma¹⁷, dále dělením písma a typografickou měrnou soustavou.

Na první kapitolu volně navazovala kapitola druhá, která byla více praktická. Po teoretickém úvodu do problematiky se studenti učili vytvořit anotaci, referát, bibliografii, rešerši a nad rámec osnov také synopsi, extrakt a recenzi.

Ve čtvrtém ročníku měly být podle osnov studia probrány ještě tři kapitoly (Informační systémy, Mezinárodní spolupráce v oblasti kultury, Současnost a trendy v informační činnosti) a poté mělo být pouze 10 hodin z celkové dotace 60 hodin za rok věnováno souhrnnému opakování.

Nicméně byl tento rok zaměřen hlavně na opakování učiva k maturitní zkoušce. Vyučující procházel se studenty postupně jednotlivé maturitní otázky (kompletní seznam v Příloze 3). Nová látka byla probrána pouze v případě, jestliže se během opakování jednotlivých otázek narazilo na některou, která obsahovala učivo, jež nebylo dosud vyloženo.

Částečně se obsah osnov předmětu čtvrtého ročníku kryl s učivem, které bylo probráno v rámci jiných předmětů, např. informačních procesů.

---

¹⁶ Pojmy byly pouze definovány, nikoliv detailně vyloženy. Cílem bylo, aby studenti znali význam jednotlivých pojmů, se kterými se během studia a poté v zaměstnání mohli setkat.

¹⁷ Dějiny písma byly zopakovány a látka mírně rozšířena o nové informace. Studentům bylo toto téma připomenuto, jelikož další výklad na tuto látku volně navazoval. Navíc dějiny písma byly jednou z maturitních otázek (viz Příloha č. 3 – Seznam maturitních otázek), takže připomenutí látky nebylo zbytečné.

2.1.4.6.2. Informační procesy

Informační procesy byly po celé čtyři roky vyučovány Mgr. Alenou Justinovou, v prvním, druhém a čtvrtém ročníku s dvouhodinovou dotací a ve třetím ročníku s tříhodinovou dotací vyučovacích hodin. Po přechodu na nový RVP Informační služby byl tento předmět přejmenován na informační fondy, ale osnovy zůstaly zhruba zachovány [Novotná, 2010, s. 168-173].

Na tento předmět nebyla k dispozici žádná učebnice. Vyučující poskytovala žákům tištěné materiály, které buď sama zpracovala, nebo okopírovala z jiné literatury. Jako zdroj informací byl také využíván internet, hlavně stránky Národní knihovny České republiky.

V prvním ročníku byli studenti seznámeni s obsahem studia a byly probrány základní pojmy. Poté následovaly dvě velké kapitoly Informační fond a jeho organizace a Informační prameny a jejich rozdělení. Pouze typologie dokumentů byla oproti osnovám studia přesunuta na začátek druhého ročníku. Dalším velkým celkem byly tištěné dokumenty, kde byl hlavní důraz kladen především na mezinárodní číslování dokumentů, tj. ISBN, ISSN, ISMN aj.

Podle studijního plánu následovaly dvě velké kapitoly Tvorba, uložení a ochrana dokumentového fondu a Struktura a vlastnosti dokumentového fondu. Tyto dvě kapitoly byly při výuce spojeny a vyučovány dohromady. V rámci podkapitoly Akvizice byly také vyloženy dva zákony, a to zákon o neperiodických publikacích č. 37/1995 Sb. ze dne 8. února 1995 a zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů č. 46/2000 Sb. ze dne 22. února 2000 (tiskový zákon).

Výuku v prvním ročníku uzavírala kapitola Sekundární informační prameny. V rámci této kapitoly byla studentům vysvětlena problematika katalogů, souborných katalogů a bibliografie. Podle studijního plánu sem patřily také kartotéky, ale ty byly vynechány. Během druhého pololetí se studenti naučili vytvářet bibliografické citace podle ČSN 01 0197¹⁸, které poté procvičovali při hodinách.

---

¹⁸ ČSN 01 0197. *Bibliografická citace*. Praha: ÚNM, 1978. (podle materiálů poskytnutých Monikou Roubíčkovou)

Druhý ročník byl zahájen krátkým opakováním dějin knihoven¹⁹, vysvětlením pojmu knihovna a definováním typu knihoven. V osnovách studia jsou uvedeny pouze tři velké kapitoly (Identifikace dokumentů. Základy jmenné katalogizace, Struktura identifikačního záznamu, Popisná jednotka).

Nejprve byli studenti seznámeni s historií katalogizačních pravidel a tříděním dokumentů. Poté byly vyloženy jednotlivé platné standardy pro katalogizaci, konkrétně Česká státní norma²⁰, norma ISBD, mezinárodní katalogizační pravidla AACR2R, výměnné formáty UNIMARC a MARC 21. Výuka byla více zaměřena na výměnný formát UNIMARC, jelikož ve škole byl k dispozici automatizovaný knihovní systém Clavius pouze ve verzi formátu UNIMARC. Studenti se učili znát z paměti jednotlivá pole a méně pak podpole tohoto výměnného formátu. Pro výuku mezinárodních pravidel AACR2R byly použity články z časopisu Čtenář od Zuzany Hájkové ze Státní vědecké knihovny v Českých Budějovicích ve spolupráci s Hanou Vochozkovou z ÚVT Masarykovy univerzity v Brně. Pro ostatní standardy byly využity stránky Národní knihovny.

Výuka pokračovala kapitolou Struktura identifikačního záznamu. Nejdříve byly probrány soupisné údaje, pak údaje popisné. Nakonec se studenti naučili vytvářet katalogizační záznam pro popisnou jednotku monografickou, analytickou a soubornou. Do konce školního roku bylo vytváření těchto záznamů procvičováno.

Třetí ročník byl zaměřen na věcné pořádání informací a věcné selekční jazyky. Ještě před probíráním nové látky byla zopakována historie a současnost mezinárodního číslování dokumentů a historie katalogizačních pravidel. Veškeré učivo určené pro třetí ročník studenti postupně dostávali okopírované na papírech. Informace, které tyto materiály neobsahovaly, si studenti zapisovali do sešitu.

Nejdříve byly vysvětleny funkce a cíl zpracování dokumentů podle jejich obsahu a vysvětlení pojmu „věcné pořádání informací“. Dále už se učivo zaměřovalo konkrétně na selekční jazyky. Opět byl nejprve vysvětlen pojem selekční jazyky, jejich podstata a typologie. První velkou kapitolu uzavírala

---

¹⁹ Opakování bylo velmi krátké, šlo pouze o shrnutí nejdůležitějších informací z dějin knihoven. Zároveň toto téma bylo úvodem k další probírané látce.

²⁰ V osnovách studia nebylo definováno, která česká státní norma má být vyložena. Ze shromážděných materiálů vyvozují závěr, že byla probrána ČSN 01 0197 (*Bibliografická citace*).

témata Přirozený, formalizovaný a normalizovaný jazyk a Formální jazyk a notace.

Dále bylo učivo rozděleno do dvou velkých témat, tj. Systematické selekční jazyky a Předmětové selekční jazyky. Jako první byla vyložena teorie a vývoj systematických selekčních jazyků. Nad rámec osnov studia bylo probráno Třídění kongresové knihovny a Deweyovo desetinné třídění (DDT). Největší důraz byl kladen na Mezinárodní desetinné třídění (dále jako MDT). Studenti se nejdříve seznámili se vznikem a vývojem MDT, poté s jeho strukturou a znaky, jak hlavními, tak pomocnými, a nakonec s tabulkami MDT.

Po teoretickém úvodu následovala samotná metodika vytváření znaků složených a rozvinutých. Studenti se museli nazpaměť naučit deset základních tříd, podtřídy si mohli vyhledat buď v tištěných tabulkách MDT, nebo v elektronické verzi tabulek MDT. Pro lepší zapamatování názvu a obsahu tříd MDT dostal každý student přidělenou jednu třídu (někteří studenti měli shodné třídy MDT), ke které museli najít podrobnější členění využívané jednou konkrétní knihovnou. Po dokončení daného úkolu přečetl každý student před spolužáky, jaká témata do jemu přidělené skupiny patří. V rámci kapitoly o systematických selekčních jazycích mělo být podle osnov studia probráno také patentové třídění a třídění norem. Ani jedno z těchto třídění nebylo vyloženo.

Poslední tematický celek byl zaměřen na předmětové selekční jazyky. Studenti se seznámili s teorií, vývojem a druhy předmětových selekčních jazyků. Následující podkapitoly byly zaměřeny více konkrétně. Jako první byly vyučovány předmětové selekční jazyky založené na použití slova z názvu dokumentu, deskriptory a tezaury. Největší důraz byl kladen na předmětová hesla a klíčová slova, která se studenti také učili vytvářet.

Během celého školního roku studenti procvičovali vytváření katalogizačního záznamu monografií, méně pak analytických a souborných popisných jednotek.

Stejně jako v případě informačních systémů a služeb byl předmět informační procesy zaměřen ve čtvrtém ročníku hlavně na opakování učiva k maturitní zkoušce (kompletní seznam maturitních otázek v Příloze 3). Podle osnov studia se studenti měli naučit vytvářet identifikační záznamy speciálních dokumentů, konkrétně byly uvedeny recenze, separáty, přitisky a přívazky, výzkumné zprávy, patenty a normy, firemní literatura, obrazové dokumenty,

zvukové dokumenty, audiovizuální a strojové dokumenty, mikrodokumenty a trojrozměrné dokumenty. Veškerá tato látka byla vynechána a výuka se soustředila pouze na identifikační popis monografie, který byl součástí vykonání maturitní zkoušky. Z dalších kapitol (Pomocné záznamy a soupisy, Plán katalogů, Úprava, revize AKIS a redakce katalogů) bylo probráno pouze to učivo, které bylo obsaženo v maturitních otázkách.

Na začátku školního roku si studenti vybrali jednu maturitní otázku, kterou vypracovali a prezentovali před spolužáky. Vyučující doplnila práce o své poznatky a připomínky, popř. znovu vysvětlila učivo, které nebylo správně pochopeno. Studenti své práce podle těchto připomínek upravili a poskytli je svým spolužákům, kterým sloužily jako studijní materiál k přípravě na maturitní zkoušku.

2.1.4.6.3. Informační management

Předmět informační management byl vyučován pouze ve čtvrtém ročníku s dvouhodinovou dotací týdně. I po přechodu na nový RVP Informační služby zůstala tato dotace zachována.

Na tento předmět nebyla používána žádná učebnice a ani nebyla studentům žádná odborná literatura ke studiu doporučena. Informační management byl vyučován Mgr. Radkem Krausem, který výuku pojal spíše prakticky. Celé učivo, které podle studijního plánu mělo být rozděleno do čtyř hlavních kapitol (Úvod do studia, Řízení, Public relations, Prostorové řešení), osmi menších kapitol a dvanácti podkapitol, bylo probráno v rámci čtyř krátkých kapitol (Organizování, Vytváření organizační struktury, Personalistika, Pracovně-právní vztahy).

Jak již bylo zmíněno, předmět byl pojat spíše prakticky. Studenti dostávali jednotlivé úkoly, které museli doma vypracovat. První úkol byl vymyslet fiktivní edici knih, kterou by studenti uvedli na trh. V hodině každý svou edici představil, jak se bude jmenovat, jaké knihy v ní budou vycházet apod. Studenti byli rozděleni do několika skupin, v rámci nichž soutěžili, či edice dostane nejvíce hlasů od spolužáků a tak vyhraje pomyslný konkurenční boj. V některých případech byli studenti podle počtu získaných hlasů od spolužáků hodnoceni známkou.

Mezi další úkoly patřilo např. vytvoření grafického loga edice, zjištění konkurence na trhu (tzn. edic a titulů, které se podobaly zaměření vymyšlených

edic studentů), napsání inzerátu na příjem pracovníků na pozici vedoucí akvizice a knihovník/knihovnice, vypočtení ceny nákladu jedné knihy v rámci on-line kalkulaček tiskáren (studenti si navrhli jednu knihu, tzn. počet stran, zda kniha bude obsahovat ilustrace nebo fotografie, jestli budou černobílé nebo barevné, typ papíru, typ vazby a velikost nákladu knihy) nebo vypočtení maloobchodní ceny jedné knihy a celého nákladu.

Praktické pojetí výuky mělo své výhody i nevýhody. Přestože praktické úkoly byly zaměřeny spíše na nakladatelství²¹, nežli na knihovnu, tak se studenti museli nad jednotlivými problémy zamyslet a tím si lépe zapamatovali probírané učivo. Na druhou stranu, některé kapitoly z osnov byly zcela vynechány.

2.1.4.6.4. Informační a výpočetní technika

Předmět informační a výpočetní technika byl vyučován ve druhém a třetím ročníku tři hodiny týdně. Na tyto hodiny museli být studenti rozděleni na dvě skupiny kvůli omezenému počtu míst v počítačových učebnách. Toto rozdělení nemělo vliv na vyučovanou látku, všichni studenti se dozvěděli stejné informace, dokonce oba vyučují, Mgr. Stanislav Färber a Mgr. Hana Černá, používali totožné powerpointové prezentace a další materiály. Po přechodu na nový RVP Informační služby byl změněn název na informační a komunikační technologie a předmět byl přesunut do prvního a druhého ročníku.

Ve třetím ročníku obě skupiny jednu hodinu týdně vyučovala PhDr. Daniela Novotná, jejíž výklad byl zaměřen na automatizované knihovní systémy, on-line katalogy a jejich webové aplikace. Probrány byly on-line katalogy systémů Aleph, Lanius, Clavius, Rapid Library, KP SYS a KP WIN. Dále se studenti seznámili se souborným katalogem České republiky a procvičovali si katalogizaci monografie. Vyučující pomáhala studentům při vyhledávání informací o vysokých, či vyšších odborných školách, na které se chtěli studenti přihlásit, a při vyplňování přihlášek.

Výuka tohoto předmětu ve druhém ročníku začala stejně jako u jiných předmětů úvodem do problematiky. Byly vyloženy základní pojmy: informatika,

---

²¹ Výuka tohoto předmětu byla ovlivněna vyučujícím Mgr. Radkem Krausem, který původně vyučoval odborné předměty pro obor Knihkupectví. Po té, co nebyl tento obor otevřen, začal vyučovat odborné předměty oboru Knihovnické a informační systémy a služby.

počítač, sestava, struktura, klávesnice. Navíc bylo probráno téma zabývající se paměťmi a paměťovými médii a grafika. Síť Novell byla vynechána.

Následovala kapitola s názvem Úvod do práce s počítačem. Nejprve se studenti seznámili se základy komunikace s počítačem, s historií operačních systémů, kde kromě operačních systémů DOS a Windows byly představeny také operační systémy od společnosti IBM, dále pak Linux a MacOS X. Nastíněn byl pravděpodobný další vývoj operačních systémů. Další látka a následné procvičování bylo zaměřeno především na systém Windows, který měli studenti k dispozici na školních počítačích. V rámci této výuky se studenti seznámili s příslušenstvím tohoto operačního systému, např. s poznámkovým blokem, kalkulačkou, malováním atd.

Další výuka byla více praktická. Studenti se učili pracovat s programy Microsoft Office Word, Microsoft Office PowerPoint, Microsoft Office Excel a Microsoft Office Outlook. Vyučující nejprve studentům jednotlivé programy představil, poté následovala ukázka některé z funkcí, či nastavení a nakonec proběhlo praktické cvičení a samostatná práce. Po těchto programech se výuka zaměřila na práci s databázemi, konkrétně s programem Microsoft Office Access. Výuka byla stejná jako v případě předchozích programů.

Posledním tématem byly aplikační programy. Nejprve byl vyložen internet, jeho historie, způsoby připojení, jak vlastně internet funguje a další související pojmy. Studenti se naučili zřídit si e-mail, seznámili se se všemi jeho nastaveními a také ho pak využívali jako tzv. školní mail. Obdobně byl vyložen systém Scype a systém Icq, které si opět studenti založili a v hodinách zkoušeli jejich funkčnost. Nakonec se studenti seznámili s historií a principy scanneru a tiskárny. Poté opět následoval praktický nácvik.

V rámci tohoto předmětu byla realizována exkurze. Studenti navštívili Technické muzeum v Brně včetně technické herny, i když největší důraz byl kladen na expozici s názvem Od tamtamů k internetu.

Také ve třetím ročníku patřila první hodina úvodu do informační techniky a vyložení základních pojmů. Studenti si zopakovali práci s programem Microsoft Office Publisher, který slouží k tvorbě časopisu. Studenti se s tímto programem seznámili již ve druhém ročníku v rámci hodin věnovaných norskou-českému projektu (viz podkapitola 2.1.4.9.2. Norsko-český projekt). Dalším tématem byly videokamery, jejich vlastnosti, nastavení, parametry a způsoby natáčení. Studenti

se učili s kamerou pracovat a natočený záznam upravovat, stříhat, přidávat do něho efekty, či hudbu.

Po tomto spíše praktickém vyučování následovala opět teorie. Nejprve byl vyložen pojem informace, její vlastnosti a historie. Byly probrány informační systémy a projektování informačních systémů. Do této velké kapitoly spadaly také typy technických informačních prostředků – telegraf, telefon, rozhlas (rádio), televize, fax a film. Jedna z prezentací byla věnována knihtisku.

Podle osnov předmětu měla následovat kapitola s názvem Výpočetní a telekomunikační technika, v rámci které měl být probrán hardware a software počítače. Toto bylo ale již probráno ve druhém ročníku, proto byla látka pouze zopakována s důrazem na technické připojení internetu a rozvedena o téma komunikace po internetu. Posledním tématem této kapitoly byla problematika přenosu informací.

Jedna z posledních kapitol se věnovala pojmu reprografie, základním reprografickým technikám a mikrografii. Studenti se také naučili pracovat s kopírkou. Nad rámec osnov se studenti naučili vytvořit a spravovat svůj vlastní blog na internetu a webové stránky, které si vytvořili zdarma pomocí webové aplikace. Dále se studenti naučili pracovat s digitálním fotoaparátem, upravovat fotografie a vytvářet z nich fotogalerie.

2.1.4.6.5. Dějiny umění²²

Předmět byl vyučován ve třetím a čtvrtém ročníku vždy dvě hodiny týdně a pouze pro studenty se zaměřením na knihovnictví. Po přechodu na nový RVP Informační služby se tento předmět učí všichni studenti s dotací hodin 0-0-1-2.

Dějiny umění byly vyučovány Mgr. Klárou Smolíkovou, která si pro studenty připravila mnoho prezentací, některé i s doprovodným textem. V některých případech byla využívána krátká videa a doprovodné obrázky. Studenti byli upozorněni na webové stránky zabývající se dějinami umění a byl jim dán k dispozici slovník pojmů, ve kterém si vyznačili pojmy, které museli znát, popř. si některá chybějící hesla doplnili. Jako učebnice sloužila studentům kniha od Magdaleny Kecové *Dějiny umění: výtvarné umění od pravěku*

---

²² Tato část byla zpracována na základě poznámek a dalších materiálů zapůjčených Simonou Jedličkovou a Monikou Roubíčkovou, protože tento předmět absolvovali pouze studenti se zaměřením pro knihovnictví (autorka textu si zvolila zaměření pro zpracování informací).

*po současnost*²³. Studenti museli zpracovat dvě témata za rok, která poté pomocí powerpointových prezentací prezentovali před spolužáky. Tyto prezentace doplňovaly výklad a sloužily jako další studijní materiál.

Ve třetím ročníku byli studenti seznámeni s úvodem do předmětu dějiny umění. Nejdříve byl probrán pojem umění, jeho druhy, charakteristika architektury, sochařství, malířství, grafiky a užitého umění. Jedna z prezentací pojednávala o vztazích mezi výtvarným uměním a knihou. Po úvodu následovalo pravěké umění, jeho vznik a projevy v jednotlivých obdobích. V rámci této kapitoly byla probrána megalitická kultura, přírodní národy a jazyk. Dalšími kapitolami bylo umění starověkých společností v údolí Nilu a Mezopotámii a umění starověkého Východu, kde byl kladen důraz mimo Číny také na Japonsko.

Jako další bylo vyloženo umění starověkého Řecka, kde byl kladen velký důraz především na sochařství a architekturu. V rámci této kapitoly bylo vyloženo také umění na starověké Krétě a v Mykénách. Na starověké Řecko navazovala kapitola o starověkém Římě. Nejprve se výuka zaměřila na etruské umění a až poté na samotné římské umění, kde byla vyložena především architektura. Tato kapitola končila nejstaršími křesťanskými památkami. Dalším tématem bylo umění středověké Evropy, které bylo probráno spíše zběžně. Detailněji byl vyložen románský sloh.

Poslední tři velké kapitoly byly zaměřeny na gotiku, renesanci a baroko. Látka týkající se gotiky byla orientována především na projevy gotiky na našem území. Dále byli studenti seznámeni se sbírkami Severočeské galerie výtvarného umění v Litoměřicích. Oproti gotice bylo renesanční umění vyloženo velmi detailně. Dále byly představeny významné osobnosti především renesančního malířství a sochařství v Itálii a jinde v Evropě. Nad rámec osnov předmětu vyučující studentům představila oblékání v době renesance.

Poslední kapitolou bylo již zmíněné baroko. Podle osnov předmětu měla být tato kapitola zaměřena více na evropské umění baroka, ale ve skutečnosti byla výuka zaměřena spíše na památky na území Čech. Velmi detailně byl představen barokní sochař Matyáš Bernard Braun. V rámci této kapitoly bylo částečně charakterizováno osvícenství. Podle osnov mělo být probráno i rokoko, které ale bylo přesunuto na začátek čtvrtého ročníku.

---

²³ KECOVÁ, Magdalena. *Dějiny umění: výtvarné umění od pravěku po současnost*. Ostrava: Ateliér Milata, 1995. 154 s.

V tomto předmětu byla prezentována také další témata týkající se dějin umění, např. manýrismus a církev a její vliv na knižní kulturu 17. a 18. stol., časopisy o literatuře a knihách, digitalizace starých tisků, osobnosti Jindřicha Chaloupeckého a Kodexu Gigas.

Výuka ve čtvrtém ročníku navazovala na ročník třetí. Po úvodní hodině následoval již výklad o rokoku, které nebylo probráno ve třetím ročníku. Další kapitolou byl klasicismus. Poté byl popsán empír.

Společenské a filosofické podmínky vzniku umění v první polovině 19. století byly vynechány. Klasicismus a romantismus vyloženy byly. Jedna z prezentací byla věnována historizující architektuře. Podkapitola České sochařství a malířství v době národního obrození, která je uvedena v osnovách předmětu, probrána nebyla. Dále následovalo umění druhé poloviny 19. stol., tj. realismus, impresionismus, symbolismus. Novoromantismus byl vynechán a výuka pokračovala vznikem a vývojem fotografie.

Z umění počátku 20. století byla jako první probrána secese. Poté následoval expresionismus a kubismus. Dadaismus a fauvismus byly vynechány, naopak navíc byl probrán naivismus. Stejně tak byl vynechán konstruktivismus a funkcionalismus v architektuře a nad rámec osnov předmětu byl vyložen socialistický realismus. Jedna z prezentací byla věnována vzniku a rozvoji abstrakce.

Další kapitolou bylo Světové umění ve druhé polovině 20. století, kde byla probrána pouze akční a informální malba a asijské zahrady. Dále byl vyložen surrealismus, postmoderna, inženýrsko-průmyslový proud v architektuře a byli představeni architekti moderní doby. Z dalších směrů měl být uveden pouze op-art, nicméně byly probrány i další směry, tj. bodyart, land art, pop art a public art. Většina z těchto směrů byla zpracována a odpřednášena studenty.

Další dvě kapitoly, Vývoj hudby a Umění v životě člověka nebyly vyloženy. Místo nich byly představeny prezentace na téma krajina, např. krajina a místa pohřbívání, krajina města, těžby a průmyslu apod.

Studenti také zpracovávali a komentovali prezentace, které pojednávaly o zajímavých místech v okolí jejich bydliště. Nad rámec osnov byly uvedeny prezentace, které představovaly tři architektonicky zajímavé stavby – Dům Victora Horta v Rue Americain, Rezidenci Liběchov postavenou architektem

Josefem Lauermanem a rodinný dům v Praze Modřanech navržený Ing. Arch. Janem Línkem.

2.1.4.6.6. Práce se čtenářem

Podle osnov studia měl být tento předmět vyučován až ve čtvrtém ročníku dvě hodiny týdně a pouze pro studenty se zaměřením na knihovnictví. Ve skutečnosti byl rozdělen do dvou ročníků s jednohodinovou dotací týdně. Ve třetím ročníku se tento předmět učili všichni studenti bez rozdílu zaměření. Ve čtvrtém ročníku v práci se čtenářem pokračovali pouze studenti se zaměřením na knihovnictví. Po přechodu na nový RVP Informační služby byl tento předmět včleněn do předmětu knihovnictví. Část látky byla přesunuta do předmětu základy společenských věd, kde byla posílena výuka psychologie, sociologie a pedagogiky [Novotná, 2010, s. 168-173].

Na tento předmět nebyla využívána žádná učebnice a ani jiná odborná literatura. Studentům třetího ročníku poskytla PhDr. Daniela Novotná tištěné materiály, které kopírovaly diktované poznámky z hodin, pouze v některých případech učivo mírně rozšířily.

Výuka začala rozdělením učiva a vysvětlením pojmu bibliopsychologie. Dále byly vyjmenovány a popsány hraniční disciplíny z oblasti psychologie, ze kterých bibliopsycholog čerpá. Další látka byla zaměřena na psychologii, tj. na psychické procesy a psychologii osobnosti. Výuka pokračovala kapitolami o chování člověka ve skupině, tzn. proces socializace jedince, sociální prostředí a malé skupiny, funkce skupin, základní role ve skupině a organizace skupinového života.

Další látka byla shrnuta pod souhrnný název Psychologie čtenáře a uživatele informací. Nejdříve se výuka soustředila na proces čtení a způsoby jeho zlepšení, na rychlost čtení podle textového hlediska, čtenářské návyky a poruchy čtení. Dále byla probrána četba, její působení a účinky na čtenáře.

Poslední téma bylo zaměřeno na věkové stupně vývoje člověka²⁴. Každé období bylo nejprve charakterizováno, poté byly uvedeny čtenářské zájmy a doporučená četba pro čtenáře daného věku. U každého stupně bylo také

---

²⁴ Období lidského života se dělí na deset věkových stupňů podle toho, v jakém stádiu vývoje se člověk nachází, tj. období prenatální, nemluvněte, batolete, předškolní, mladší školní věk (prepuberta), střední školní věk (puberta), starší školní věk (postpuberta), období dozrávání (adolescence), období dospělosti (dále se dělí na mladou, střední a zralou) a období stáří (senium).

vysvětleno, jaké čtenářské návyky by měly být rozvíjeny. Učivo končilo starším školním věkem.

Jak již bylo zmíněno, studiem předmětu práce se čtenářem ve čtvrtém ročníku pokračovali pouze studenti se zaměřením na knihovnictví²⁵. Nejdříve byly znovu zopakovány jednotlivé stupně vývoje, které byly již probrány ve třetím ročníku. Poté byla tato látka dokončena obdobími dozrávání, dospělosti a stáří. Jako dodatek k posledním dvěma skupinám bylo také probráno učení dospělých.

V první kapitole se studenti ještě seznámili s teorií zjišťování čtenářských zájmů, tj. se zásadami volného rozhovoru, řízeného rozhovoru, dotazníku a ankety. Z dalších kapitol, tj. Informační výchova, Individuální práce se čtenářem, Kolektivní práce se čtenářem, Zvláštní práce s jednotlivými druhy literatur, Práce s postiženými čtenáři a Služby etnickým a jazykovým menšinám, byla vypsána témata, která si studenti vybrali. Po vypracování musel každý student svou práci prezentovat před svými spolužáky.

Značnou část vyučovacích hodin zabrala příprava na akci s názvem Pasování prvňáčků na čtenáře (dále v podkapitole 2.1.4.9.3. Pasování prvňáčků na čtenáře). Pokud bylo nutné, byly hodiny práce se čtenářem věnovány konzultacím ohledně maturitních prací.

2.1.4.6.7. Dětská literatura²⁶

Tento předmět byl vyučován pouze pro studenty se zaměřením na knihovnictví s dvouhodinovou dotací týdně. Po přechodu na nový RVP Informační služby již není tento předmět vyučován, část látky byla přesunuta do předmětu knihovnictví.

Vyučující Mgr. Klára Smolíková připravila pro studenty několik prezentací, které většinou sloužily k úvodu do studia tohoto předmětu. Prezentovány a okomentovány byly prezentace např. na téma dětská literatura, ilustrace, dětské ilustrátory, mýty, pohádky a fantastická zvířata, knihovny a kulturní kapitál apod.

---

²⁵ Tato část byla zpracována na základě poznámek a dalších materiálů zapůjčených Simonou Jedličkovou a Monikou Roubíčkovou, protože tento předmět absolvovali pouze studenti se zaměřením pro knihovnictví (autorka textu si zvolila zaměření pro zpracování informací).

²⁶ Tato část byla zpracována na základě poznámek a dalších materiálů zapůjčených Simonou Jedličkovou a Monikou Roubíčkovou, protože tento předmět absolvovali pouze studenti se zaměřením pro knihovnictví (autorka textu si zvolila zaměření pro zpracování informací).

Během školního roku museli studenti vytvořit prezentaci na libovolné téma, které se ale drželo osnov tohoto předmětu. Studenti také museli k danému tématu napsat krátký článek a ten vložit na webové stránky <http://knihovnicitabor.cz>. Bohužel v současné době tyto články již nelze dohledat.

Podle osnov předmětu měly být probrány jednotlivé žánry, tj. folklórní žánry, pohádka v četbě pro děti, hrdinský epos, hrdinské zpěvy, poezie pro děti, autobiografie dětství v literatuře pro děti a mládež, vývoj prózy ze života dětí, literatura pro dívky, životopisy v četbě dětí, historická próza, dobrodružná literatura, literatura vědeckofantastická a umělecko naučná literatura. U každého z žánrů měli být kromě charakteristiky uvedeni hlavní představitelé. Některé studentské prezentace toto nesplňovaly. V některých případech studenti uváděli jiné představitele než ty, kteří byli vypsáni v osnovách, případně celá prezentace byla zaměřena pouze na jednoho z nich, zpravidla toho nejvýznamnějšího. Je nutné ovšem dodat, že většina představitelů jednotlivých žánrů i s jejich nejznámějšími díly byla probrána v rámci předmětu český jazyk a literatura.

Mnoho času také studentům zabrala příprava na tři besedy o komiksu pro žáky Základní školy Husova v Táboře, konkrétně pro žáky třetího, čtvrtého a devátého ročníku [Smolíková, 2009]. Studenti si museli připravit různé prezentace, kterými se snažili přiblížit žákům vývoj a typy komiksu, kde všude můžeme komiks vidět a jaké najdeme v knihovně. Pro větší děti byly tyto prezentace rozšířeny a navíc přidány prezentace o komiksově řeči, o autorech komiksu a o nakladatelstvích, které se zaměřují na vydávání komiksově literatury. V rámci besed bylo uspořádáno několik soutěží o ceny, které poskytlo nakladatelství Mladá Fronta [Smolíková, 2009].

2.1.4.6.8. Zpracování hromadných dat

Zpracování hromadných dat bylo vyučováno ve čtvrtém ročníku, tři hodiny týdně a pouze pro studenty se zaměřením na zpracování informací. Po přechodu na nový RVP Informační služby se tento předmět již nevyučuje, část látky byla přesunuta do předmětu ICT ve službách. Zpracování hromadných dat mělo dva vyučující, Mgr. Stanislava Färbera a Mgr. Irenu Novákovou.

Podle studijního plánu mělo být učivo rozděleno do pěti velkých celků, tj. Základní pojmy, Faktografické informační systémy, Vývoj a současný stav FIS, Metodika zpracování hromadných dat a Počítačové zpracování dat. Ve skutečnosti

byly naplněny pouze tři kapitoly studijního plánu, a to: Základní pojmy, Metodika zpracování hromadných dat a Počítačové zpracování dat. U zbylých dvou kapitol, Faktografické informační systémy a Vývoj a současný stav FIS, se mi nepodařilo dohledat, zda byly studentům vyloženy nebo nikoliv. Pravděpodobně ale nebyly.

Mgr. Irena Nováková učila studenty náležitosti obchodních dopisů – poptávky, nabídky a žádosti. Po teoretickém úvodu a představení jednotlivých typů dopisů si studenti sami zkusili jednotlivé dopisy napsat. Mgr. Stanislav Färber se více zaměřoval na práci s počítačem.

Podle studijního plánu se měli studenti také naučit pracovat s tabulkovým editorem, databázovým systémem, zpracovávat statistiky, vytvářet formuláře apod. Většina těchto věcí byla probrána již v předmětu Informační a výpočetní technika, proto se výuka více zaměřovala na tvorbu webových stránek.

Studenti se nejprve naučili základní vlastnosti HTML jazyka, strukturu dokumentu, formátování textu a pozadí, vytvářet hypertextové odkazy a seznamy. Následovalo vkládání obrázků, záznamu zvuku a videa na web a vytvoření odkazu z obrázku. Velkou a podstatnou kapitolu tvořily CSS styly.

Studenti se zaměřením na zpracování informací tvořili webové stránky jako svou maturitní práci, proto jim bylo umožněno na nich pracovat v rámci hodin tohoto předmětu a konzultovat případné problémy, které se během jejich zpracování objevily. Studenti mohli využít informace a návody, které byly uveřejněny na internetových stránkách zabývajících se tvorbou webů, např. Jak psát web, Web tvorba, Jak dobře začít s tvorbou webu – po lopatě, Dynamic Drive CSS Library apod. Také pro vytvoření návštěvní knihy, počítadla návštěvnosti, ankety, fóra, chatu a dalších aplikací mohli studenti použít miniaplikace z internetových stránek hosting.blueboard.cz/.

2.1.4.7. Praxe

V této podkapitole bude představena realizace odborné praxe studentů, kterou studenti absolvovali ve třetím a čtvrtém ročníku. Ve třetím ročníku měli studenti praxi čtyři hodiny týdně, vždy v pátek po celý školní rok. Ve čtvrtém ročníku byla dotace hodin stejná, tj. čtyři hodiny týdně, ale již nebyly takto vyčleněny do jednoho dne. V obou ročnících studenti absolvovali souvislou praxi v trvání deseti pracovních dnů. Praxe byla vykonávána jednak ve škole, ale také přímo na pracovištích, proto je tato podkapitola rozdělena do dvou dílčích částí.

Po přechodu na nový RVP Informační služby byly dvě vyučovací hodiny přesunuty ze čtvrtého do druhého ročníku, jinak zůstal systém odborné praxe zachován [Novotná, 2010, s. 168-173].

2.1.4.7.1. Praxe ve škole²⁷

Ve třetím ročníku byli studenti na tento předmět rozděleni podle svého zaměření, a tak na vyučování ve škole byla přítomna vždy jenom jedna polovina studentů, vyjma měsíce září, kdy studenti ještě nedocházeli na praxi na pracoviště. Vyučujícím a zároveň vedoucím praxe byla PhDr. Daniela Novotná.

Jako v případě ostatních předmětů bylo vyučování zahájeno úvodní hodinou. Poté byli studenti postupně seznamováni s organizačními pokyny k průběžné praxi na pracovištích, způsobem evidence docházky, zásadami chování na pracovištích, cílem a formou praxe. Studentům byly představeny požadavky na seminární práci, která byla výstupem z praxe na pracovištích (více informací v podkapitole 2.1.4.7.2. Praxe na pracovištích).

Přestože studenti měli dvě rozdílná zaměření, osnovy předmětu pro třetí ročník byly shodné, celkem v nich bylo uvedeno osm kapitol: Získávání informačních pramenů, Základní evidence, Organizace dokumentového a dokumentografického fondu, Revize dokumentového fondu, Dokumentová analýza, Katalogizační, bibliografický a dokumentační záznam, Věcné pořádkání informací, Bibliografická a rešeršní činnost. Všechny tyto kapitoly, i když ne přímo v tomto pořadí, byly postupně probrány. Většina látky obsažená v těchto tematických celcích se shodovala s učivem, které bylo vyloženo v rámci předmětu informační procesy, popř. v předmětu informační systémy a služby.

V rámci tohoto předmětu byl studentům představen projekt Národní knihovny „Adoptujte si svůj rukopis“²⁸. Nad rámec osnov byly také probrány jednotlivé automatizované knihovnické systémy (dále jako AKS). Ve dvojicích studenti zpracovávali informace o těchto AKS: Diamon, Advanced Rapid Library,

---

²⁷ Praxi ve škole je myšlena výuka tohoto odborného předmětu v budově školy. Tato výuka byla realizována v počítačových učebnách.

²⁸ Projekt „Adoptujte si svůj rukopis“ vznikl v roce 2005 a jeho cílem byla záchrana rukopisných památek vytvořených ve středověku a na počátku novověku. Smyslem bylo vytvoření umělecké kopie originálu, která by byla přístupná nejširší veřejnosti. Jednotlivé subjekty (jednotlivci i organizace) přispívaly částkou na jeden konkrétní rukopis. Podle výše příspěvku nabízela Národní knihovna smluvní reklamní plnění. Mezi rukopisy, které se daly adoptovat, patřil např. Žaltář kláštera sv. Jiří na Pražském hradě, Chotěšovský misál, Staroměstský graduál, Kniha erbů francouzských měst aj. [Národní knihovna, 2008].

Lanius a Clavius, Aleph, T-Series, KP-SYS, KP-WIN a KP-WIN SQL. Některé dvojice měly shodná témata. Do určitého termínu museli studenti vytvořit powerpointové prezentace, které následně prezentovali před spolužáky. Jednotlivé prezentace pak byly uloženy na společný disk v rámci školy a sloužily jako studijní materiál.

Ve čtvrtém ročníku se osnovy předmětu mírně lišily podle zaměření. Shodně měly být probrány kapitoly Obsahová analýza a věcné pořádkání informací, Aplikace výpočetní techniky při zpracování informací, Strategie řešeršní činnosti, práce s bázemi dat, Faktografické báze dat, Publikační činnost, Řídící, metodická a hospodářská agenda. Další kapitoly se lišily jen mírně podle zaměření. Studentům se zaměřením na knihovnictví měly být vyloženy kapitoly Průzkum informačních potřeb a čtenářských zájmů, Využívání informačních fondů, práce se čtenářem, Názorná propagace, Umístění a vybavení knihovny. Pro studenty se zaměřením pro zpracování informací byly ve studijním plánu uvedeny kapitoly Využívání informačních pramenů a fondů, práce s uživatelem informací, Průzkum informačních potřeb, Umístění a vybavení informačního pracoviště, práce s technickými prostředky.

Nicméně skutečnost byla jiná. Studenty se zaměřením pro zpracování informací již PhDr. Daniela Novotná nevyučovala, pouze zůstala vedoucím praxe na pracovištích. Vyučujícími byli Mgr. Stanislav Färber, Mgr. Radek Kraus a Mgr. Klára Smolíková. Žádná z výše uvedených kapitol nebyla probrána, jelikož vyučovací hodiny byly věnovány práci na webových stránkách²⁹.

Mgr. Klára Smolíková plnila funkci konzultanta, který se zaměřoval především na grafickou a obsahovou stránku. Vyučující si pro studenty připravila zajímavou powerpointovou prezentaci na téma Proč web, kde mimo jiné byly nastíněny klady a zápory webu. Studenti plnili na její hodiny domácí úkoly. Jedním z těchto úkolů bylo vyhledat internetové stránky dvou firem, které nabízejí vytvoření webových stránek a porovnat je z hlediska kvality vlastních webových stránek, referencí, služeb a srozumitelnosti. Studenti si sami vybrali, které firmy chtějí porovnat a získané informace prezentovali ve škole. Studentům byly dány typy na zpracování webových stránek, např. stránky knihovnického oboru jako odkaz ze školního webu, stránky knihovny určené pro dětské čtenáře, stránky

---

²⁹ Studenti se zaměřením pro zpracování informací vytvářeli webové stránky jako svou maturitní práci (více informací v kapitole 2.1.4.10 Maturitní zkouška)

připravovaného časopisu pro knihovny, stránky o literatuře, stránky knihovnického projektu aj.

Po výběru tématu dostali studenti za úkol najít na internetu webové stránky s podobným tématem, jako budou jejich budoucí stránky. Studenti vybrali pět zástupců, které představili ostatním spolužákům. Cílem bylo zjistit klady a zápory jednotlivých stránek. Poté, co si studenti závazně zvolili témata svých prací, sloužily hodiny praxe k jejich vypracování stejně jako hodiny předmětu zpracování hromadných dat. Mgr. Stanislav Färber konzultoval se studenty technickou část webových stránek, Mgr. Klára Smolíková oblast grafickou a obsahovou. Mgr. Radek Kraus vedl práce studentům se zaměřením na knihovnictví, proto zde působil spíše jako „nezávislý“ pozorovatel.

Studenti se zaměřením pro knihovnictví byli i nadále vyučováni PhDr. Danielou Novotnou. K ní se ještě přidali Mgr. Radek Kraus a Mgr. Alena Justinová. Tito učitelé byli zároveň vedoucími maturitních prací studentů se zaměřením na knihovnictví (více informací o maturitních pracích studentů se zaměřením pro knihovnictví v podkapitole 2.1.4.10 Maturitní zkouška).

Ani v této skupině nebyly dodrženy osnovy předmětu. Stejně jako v předchozí skupině, také zde se výuka zaměřovala především na vypracování zadaných témat maturitních prací, se kterými byli studenti seznámeni na úvodních hodinách jednotlivých učitelů.

Na první hodině s PhDr. Danielou Novotnou byly se studenty znovu probrány organizační pokyny k průběžné praxi na pracovištích, způsob evidence docházky na praxi, zásady chování na pracovištích, BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci). Se studenty byla probrána informační příprava k odborné praxi. Studenti se dozvěděli, jak má informační příprava probíhat, co je jejím smyslem, co je to rešerše, vymezení rešeršního profilu, jak mohou využít zdroje informací, jaké jsou zásady rešeršní strategie, vyhledávání a výběr informací a vytvoření osobní kartotéky. Studentům byly také představeny požadavky na formální úpravu práce.

Poté, co si studenti závazně vybrali témata svých maturitních prací, byl jim v rámci hodin praxe dán prostor na jejich vypracování a konzultace případných problémů. Studenti museli postupně předkládat svůj postup na jednotlivých pracích a formou referátu představit téma své maturitní práce ostatním

spolužákům. Několik vyučovacích hodin bylo věnováno představení možnosti humanitně zaměřeného vysokoškolského studia a přípravě na přijímací řízení.

2.1.4.7.2. Praxe na pracovištích

Jak již bylo zmíněno studenti byli na praxi v průběhu roku rozděleni podle svého zaměření, tzn. každý sudý týden praxi na pracovištích vykonávali studenti se zaměřením na knihovnictví, každý lichý týden byli na pracovištích studenti se zaměřením na zpracování informací. Ve třetím i ve čtvrtém ročníku (květen, září) studenti absolvovali praxi v trvání čtrnácti kalendářních dní (7,5 hodiny denně včetně 30 minutové přestávky), která byla realizována na pracovištích.

Před samotným zahájením praxe si studenti vybrali pracoviště, kde by chtěli svou praxi vykonávat. Většinou si volili takové instituce, které sídlily v okolí jejich trvalého bydliště. Samozřejmě se museli předem domluvit, zda mohou v dané instituci svou praxi vykonat a poté vyplnit a podepsat potřebné dokumenty. Studenti plnili své praxe např. v Městské knihovně v Táboře, v Soběslavi, Milevsku, Písku, Jihlavě, Benešově, v knihovně Státního oblastního archivu v Třeboni, v knihovnách píseckého a jindřichohradeckého muzea [Novotná, 2009]. Přestože se studenti dělili na dvě zaměření, většina vykonávala svou praxi v knihovně.

Studenti se během své praxe měli mimo jiné zapojit do činností knihovny, jako je akvizice dokumentů, zpracování dokumentů, organizace knihovního fondu, dále se měli seznámit se službami, které informační instituce poskytuje, práci se čtenářem, regionálními funkcemi dané instituce, řídicí a hospodářskou agendou, umístěním a vybavením instituce atp. Požadavky na náplň práce se lišily podle typu informační instituce, ve které student svou praxi vykonával.

Během průběžné i souvislé praxe si musel student vést evidenci docházky na předepsaném formuláři evidenčního listu. Ke každému dni musel vyplnit náplň práce a instruktor praxe musel docházku stvrdit podpisem. Veškeré pozdní příchody, dřívější odchody a absence musely být zaznamenány a byly řešeny stejně jako nepřítomnost ve škole. Student byl povinen svou případnou neúčast na pracovišti oznámit předem instruktorovi praxe. Evidence docházky byla během roku několikrát kontrolována vedoucím praxe.

Výstupem z praxe byla seminární práce v minimálním rozsahu 5 stran textu, kterou studenti zpracovávali během celého roku. Seminární práce musela

povinně obsahovat údaje o umístění a vybavení instituce, akvizici a zpracování dokumentů, organizaci knihovního fondu, poskytovaných službách a práci se čtenářem. Texty byly většinou doplněny obrázky, které si sami studenti nafotili a upravili. Tištěnou verzi seminární práce studenti odevzdávali ve čtvrtém čtvrtletí třetího ročníku. Získané informace studenti také využili k vytvoření powerpointové prezentace, prostřednictvím které ostatním studentům představili pracoviště, kde vykonávali praxi.

2.1.4.8. Kontrola studia

Významnou roli ve studiu plnila kontrola studia, která byla uskutečňována několika formami. Každý vyučující využíval jiné formy kontroly. Někteří učitelé započítávali do konečné klasifikace také práci v průběhu roku a vypracování jedné, či několika seminárních prací. Učitelé nebyli povinni využít všech možností kontroly studia.

Hodnocení studentů probíhalo standardně v pětistupňové klasifikaci 1 – 5. Studentům bylo v pololetí a na konci školního roku vystaveno vysvědčení s hodnocením jejich studia.

Ústní zkoušení

Vyučující zpravidla jednou až dvakrát za pololetí ústně prověřil znalosti studenta. Student byl klasifikován v rozmezí jedna až pět, kde hodnocení na stupni jedna je „výborně“ a pět znamená „neprospěl“. Student, klasifikovaný stupněm neprospěl, se mohl dobrovolně nechat vyzkoušet znovu. Do závěrečné klasifikace mu byly započteny obě známky.

Písemný test

Písemným testem se hodnotilo, zda si student osvojil požadované znalosti daného předmětu. Písemný test mohl být tvořen otevřenými nebo uzavřenými otázkami. Pokud se student z nějakého důvodu (např. nemoc) nemohl zúčastnit písemného testu, bylo zcela na vyučujícím, zda umožnil studentovi vypracovat test v náhradním termínu nebo jinak prověřil jeho znalosti, např. ústním zkoušením.

Čtvrtletní písemná práce měla za úkol prověřit ucelené znalosti z daného předmětu za čtvrtletí. Pololetní písemná práce hodnotila znalosti studenta nabyté

za jedno pololetí školního roku. Pokud se student nemohl dostavit na vykonání čtvrtletní, či pololetní práce, mohl tento test vykonat v náhradním termínu.

Další formou písemného testu byl samostatný písemný projev na zadané téma, kde kromě znalostí byla důležitá také schopnost vyjadřování.

Maturitní zkouška

Cílem maturitní zkoušky bylo prověřit ucelené znalosti oboru. Maturitní zkouška byla veřejná a probíhala před maturitní komisí. Zkouška konaná před rokem 2011 se skládala z pěti částí:

- český jazyk a literatura,
- cizí jazyk,
- informační systémy a služby,
- informační procesy,
- obhájení maturitní práce.

Každá část maturitní zkoušky byla hodnocena zvlášť v rozmezí pětistupňové klasifikace (výborně, velmi dobře, dobře, dostatečně, nedostatečně). Pokud byl student z některé části hodnocen nedostatečně, musel danou část maturitní zkoušky opakovat a to max. dvakrát.

Od roku 2011 studenti vykonávají státní závěrečnou zkoušku, která je složena ze společné a profilové části (bližší informace v podkapitole 2.1.4.10. Maturitní zkouška). Pokud jsou znalosti studenta v některé zkoušce hodnoceny jako nedostatečné, může konat opravnou zkoušku a to nejvýše dvakrát z každého předmětu. Opravnou zkoušku společné části může student vykonat v jiné úrovni obtížnosti než, jakou si zvolil pro řádný termín maturitní zkoušky.

Maturitní práce

Maturitní práci student prokazoval schopnost písemně zpracovat a prezentovat zadaný problém. Obhajoba maturitní práce byla součástí maturitní zkoušky a probíhala před komisí. Klasifikace bylo obdobná jako u ústní maturitní zkoušky. Po zavedení státních maturitních zkoušek jsou maturitní práce obdobné jako před jejich zavedením.

2.1.4.9. Projekty a akce

Studenti oboru Knihovnické a informační systémy se účastnili mnoha akcí a projektů nebo sami různé akce pořádali. Během studia často jezdili na exkurze, např. do Technického muzea v Brně, Národní knihovny v Praze, Náprstkova muzea v Praze, Památníku národního písemnictví v Rajhradě, na výstavu Ďáblový bible v budově Klementina apod. Také často navštěvovali kino v Táboře, či Sezimově Ústí, kde hlavním zájmem byly české filmy. Několikrát do roka studenti shlédli divadelní představení v divadle Oskara Nedbala v Táboře, občas vyjeli za představením do divadel pražských.

Za dobu svého studia se zúčastnili několika besed s osobnostmi, nejznámější z nich byl překladatel Terryho Prachetta Jan Kantůrek. Studenti pravidelně navštěvovali několik knižních veletrhů, konkrétně Svět knihy Praha, Podzimní knižní veletrh Havlíčkův Brod a Knižní veletrh Lipsko. Kromě prohlížení, focení a nakupování dostali studenti vždy nějaký úkol, např. na Knižním veletrhu v Lipsku vyhledat český stánek, zjistit o něm co nejvíce informací a ty poté zpracovat. Knižní veletrh Svět knihy byl pro studenty výjimečný v tom, že po domluvě s nakladateli zde mohli po celou dobu trvání veletrhu vykonávat placenou praxi.

Ze všech těchto akcí, kterých se studenti účastnili nebo je pořádali, jsem vybrala tři, které budou představeny v následujících podkapitolách.

2.1.4.9.1. Noc s Andersenem

Dnes již tradiční akcí na podporu dětského čtenářství je Noc s Andersenem. Tato akce vznikla v roce 2000 v uherskohradišťské knihovně, kde historicky první Noc s Andersenem zažilo na dvacet dětí [Knihovna Bedřicha Buchlovana, 2010a]. V roce 2012 byla Noc s Andersenem pořádána v 1 890 místech v České republice, na Slovensku, v Polsku, ve Slovinsku a dalších zemích [Knihovna Bedřicha Buchlovana, 2010b].

Studenti oboru Knihovnické a informační systémy a služby se poprvé akce zúčastnili v roce 2005 (ve školním roce 2004/2005 nastoupili první studenti tohoto oboru). Akce se během let konala na různých místech, mezi ně patří např. Základní škola Bernarda Bolzana v Táboře, Městská knihovna v Soběslavi, Mateřská škola v Blanické ulici v Táboře, prostory neziskové organizace

Cheiron T atd. Na této akci se zpravidla podíleli studenti druhého ročníku, i když v některých letech tomu tak nebylo. Program Noci s Andersenem se každý rok měnil, jelikož časový harmonogram celé akce, všechny podklady, soutěže pro děti, powerpointové prezentace na nejrůznější témata apod. si studenti připravovali sami. Také kostýmy, ve kterých většinou provázeli děti Nocí s Andersenem, si studenti buď vytvářeli sami, nebo si je vypůjčili. V některých letech byla součástí akce noční stezka odvahy, jejíž příprava i samotná realizace byla také v režii studentů. Na přípravy i celou akci samozřejmě dohlíželi učitelé, kteří studentům pomáhali v průběhu celé Noci s Andersenem.

2.1.4.9.2. Norsko-český projekt

Jedním z největších projektů, kterého se studenti účastnili, byl jazykový projekt s názvem „2.10 – an instant cultural meeting in the air“. Projekt byl schválen českou i norskou Národní agenturou Socrates v rámci programu Comenius. Jeho výsledkem byl magazín o České republice a Norsku, který měl být k dispozici na přímé letecké lince z Prahy do Trondheimu.

Na české straně byly do projektu zapojeny dvě třídy (druhý a třetí ročník), z nichž bylo vybráno 28 studentů, kteří strávili 14 dní v Norsku (19. 9. 2006 až 3. 10. 2006). Místem pobytu tábořských studentů se stalo městečko Inderøy v kraji Nord-Trøndelag. Partnerskou školou se stala Inderøy videregående skole. Pobyt byl zaměřen především na projektovou práci, přesto jeli studenti na několik výletů, např. do města Trondheim. Během svého pobytu studenti navštívili také několik knihoven. Jako první navštívili Veřejnou a školní knihovnu ve Straumen (Straumen bibliotek), Veřejnou knihovnu ve městě Steinkjer (Steinkjer bibliotek), Univerzitní knihovnu (Fyleksbybliotek) a Veřejnou knihovnu ve městě Trondheim (Folkebibliotek Trondheim).

Norská výprava studentů navštívila Českou republiku v termínu od 7. 4. 2007 do 21. 4. 2007. Pobyt byl opět zaměřen na projektovou práci a uskutečněno bylo také několik výletů.

Spolupráci českých a norských studentů vznikl trojjazyčný česko-norsko-anglický magazín s názvem „2.10 an instant cultural meeting in the air. In-flight magazine“. Tento časopis je dostupný na letišti v Trondheimu, na české ambasádě v Norsku a také byl studenty distribuován do jihočeských knihoven.

Čeští studenti si sami podle svých zájmů vytvořili 12 redakčních skupin (Životní styl, Hudba, Norské superlativy, Móda, Sport, Politika v Norsku, Nadpřirozené bytosti, Příroda, Jídlo, Norské zvyky a kultura, Vikingové, Historie Norska). Studenti pracovali na magazínu v rámci volitelného předmětu média kultura a také praxe. Každý student musel napsat tři články, které přeložil do angličtiny. V rámci redakčních skupin studenti vybírali, které články jsou nejvhodnější pro publikování, vybrali také korespondující fotky. V programu Microsoft Office Publisher vytvořili návrh dvojstránky týkající se jejich tématu. Studenti si rovněž sami vybrali tiskárnu, kde rozhodující byla kvalita a cena.

Stejně jako čeští, tak i norští studenti byli rozděleni do redakčních týmů (Historie, Jan Hus, Jan Amos Komenský, Revoluce, Životní styl, Hudba, Velikonoční tradice, Jídlo a pití, Školní systém, Tábor, Praha). Názvy jak českých, tak norských redakčních týmů se staly názvy jednotlivých tematických celků přímo v magazínu.

Během školního roku pořádali studenti mnoho besed o Norsku, publikovali články v regionálních denících, uspořádali pro děti výtvarnou soutěž O nejúžasnějšího trolla, kterou sami vyhodnotili a na vernisáži výstavy v Městské knihovně Tábor vyhlásili a odměnili výherce. Druhá výstava byla ke zhlédnutí v kavárně Fokus. Studenti se také zúčastnili soutěže pro novinářské talenty pořádanou týdeníkem Tábořsko a absolvovali seminář o Norsku, norštině a překladech skandinávských autorů s překladatelkou PhDr. Jarkou Vrbovou.

Projekt „2.10 – an instant cultural meeting in the air“ byl národní agenturou nominován do tehdy připravované brožury Success Stories, tím se také stal jedním z šesti nejlepších projektů v České republice.

2.1.4.9.3. Pasování prvňáčků na čtenáře

V roce 2008 studenti třetího ročníku oboru Knihovnické a informační systémy a služby připravili pro děti akci s názvem „Pasování prvňáčků na čtenáře“ [Střední škola obchodu 2009e]. Od tohoto roku se stala tato akce tradicí, dokonce byla rozšířena pro prvňáčky obou základních soběslavských škol (původně byli pasováni pouze žáci první třídy Základní školy v Komenského ulici). Jedenkrát také studenti přijeli pasovat nové čtenáře do Nové Včelnice [Hluchá, 2009].

Přípravy na tuto akci zabraly mnoho času. Studenti si pod vedením PhDr. Daniely Novotné sami vymysleli program, úkoly, které budou děti plnit, připravili si podklady a také kostýmy, které během celé akce měli na sobě.

Rok od roku se program pasování drobně liší, přesto některé věci zůstávají neměnné. Každý rok musí děti plnit úkoly, které si pro ně studenti připravili, a také předvést, že už umí číst. Stejně také zůstává pasování na nové čtenáře. Jeden student převlečený za krále, královnu, či rytíře mečem pasuje děti na čtenáře, které za odměnu dostávají „pasovací listinu“ a čestný čtenářský průkaz do knihovny.

2.1.4.10. Maturitní zkouška

Do roku 2010 včetně byla maturitní zkouška připravována a vyhodnocována pouze školou. Od roku 2011 škola musela, tak jako všechny ostatní střední školy v České republice, zavést státní maturity.

Maturitní zkoušky konané do roku 2010 se skládaly ze tří částí – písemné, praktické a ústní. Písemná část probíhala v dubnu, tzn. asi 2 měsíce před ústní částí. Studenti měli na výběr ze čtyř témat a různých slohových útvarů. Součástí práce musela být osnova. Hodnocení práce sestávalo z pravopisu, dodržení slohového útvaru a stanoveného rozsahu 4 strany a z úpravy práce. Při vykonávání písemné maturitní zkoušky mohli studenti používat Pravidla českého pravopisu. Čas, který studenti měli na napsání celé práce, byl omezen na čtyři hodiny³⁰.

Další částí maturitní zkoušky byla praktická, která se lišila podle toho, jaké si student zvolil své zaměření od třetího ročníku. Studenti se zaměřením na zpracování informací vytvářeli webové stránky konkrétní reálné firmy, živnostníka, provozovatele apod. Téma práce nebylo nijak omezeno, a tak vznikaly tematicky velmi různorodé webové stránky, např. pro Sportovní halu v Chotovinách, pro Mateřskou školu v Kovářově, pro letní pionýrský tábor Pávek, pro Nehtové studio Vanessa, pro Apartmány Jana Stejskalová apod.

Jak již bylo zmíněno, studenti mohli na své práci pracovat po celý rok v rámci hodin zpracování hromadných informací a praxe. Vedoucím těchto prací

---

³⁰ Informace o písemné maturitní zkoušce z českého jazyka ústně poskytla Mgr. Ladislava Šanderová, učitelka všeobecně vzdělávacích předmětů, dne 13. 6. 2012.

a zároveň konzultantem především technické části byl Mgr. Stanislav Färber. Pro část grafickou a obsahovou byla konzultantkou Mgr. Klára Smolíková.

Webové stránky se odevzdávaly ve formě CD, kam byly vypáleny všechny soubory, ze kterých se webové stránky skládaly. Také bylo nutné, aby stránky fungovaly ve všech typech webových prohlížečů, proto stránky musely být nahrány na internet. Součástí práce bylo vypracování dokumentace k webové stránce v rozsahu minimálně 1-2 strany v tištěné formě. Dokumentace musela obsahovat, kromě titulního listu, základní informace o webové stránce, zadání (proč a jak si student téma své webové stránky vybral), obsah stránek (jednotlivých oddílů, pododdílů atd.), spolupráci se zadavatelem (jaký způsobem probíhala a hodnocení spolupráce), využití webu (komu jsou webové stránky určeny a kdo je bude využívat), materiály (jaké student použil, hodnocení dostupnosti materiálů apod.), technický postup tvorby stránek (v jakém programu byly stránky vypracovány, jaké jiné internetové zdroje byly při tvorbě stránek využity, jaké byly použity programovací jazyky apod.), výhledy do budoucna a závěr.

Studenti se zaměřením na knihovnictví psali maturitní práci na dané téma v rozsahu minimálně 20 stran bez příloh. Mgr. Radek Kraus, PhDr. Daniela Novotná a Mgr. Alena Justinová vypsali témata, která si studenti poté mohli zvolit. Mezi vypsánými tématy byly například tyto: Informační procesy a přenosy informací v zrcadle dějin od počátků lidstva do 21. století, Knihovny a informační instituce jako prvky systému knihoven ve znění zákona o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, Popište vybranou knihovnu nebo knihkupectví z hlediska bezbariérového přístupu a celkového přístupu k vozíčkářům. Navrhněte možná zlepšení (popište současný stav, navrhněte zlepšení v oblasti technické i v přístupu, vytvořte předběžnou finanční rozvahu projektu, navrhněte zdroje financování).

Součástí práce byl titulní list, prohlášení, že student vypracoval svou práci samostatně a uvedl všechny použité zdroje, poděkování, obsah, úvod, hlavní část práce, závěr, seznam použité literatury, seznam příloh a přílohy samotné. Také tito studenti si mohli vypracovávat své maturitní práce během hodin praxe, ve druhém pololetí také v rámci předmětů práce se čtenářem a dějiny umění.

Odevzdávání prací probíhalo na konci března. Koncem dubna dostávali studenti vypracované posudky od svého vedoucího práce, v případě webových

stránek také konzultanta. V týdnu před nástupem na „svatý týden“ probíhalo obhajování maturitních prací před komisí složenou z vedoucího práce, konzultanta práce (zároveň místopředsedkyně maturitní komise), dvou přisedících a zástupce ředitele pro teoretické vyučování Ing. Ivanou Proškovou. Studenti, kteří vytvářeli webové stránky, museli své stránky nejprve představit, poté jim byly kladeny doplňující otázky a byla prověřena znalost HTML kódu.

Obhajoba prací studentů se zaměřením na knihovnictví probíhala obdobně jako práce studentů se zaměřením na zpracování informací. Studenti představovali své práce pomocí powerpointové prezentace, protože jejich práce nebyly přístupné z internetu. Stejně bylo rovněž kladení doplňujících otázek. Součástí hodnocení obou typů praktické maturitní zkoušky byla také aktivní práce studentů během celého školního roku.

Ústní maturitní zkouška probíhala ve druhé polovině května. Byla složena ze čtyř povinných předmětů – českého jazyka a literatury, informačních procesů, informačních systémů a služeb a cizího jazyka. Cizí jazyk si studenti volili podle toho, zda během svého studia byli ve skupině studentů s pokročilou znalostí anglického nebo německého jazyka. Kromě těchto povinných předmětů měli studenti možnost maturovat z volitelných předmětů – informační a výpočetní technika nebo dějiny umění.

Od roku 2011 studenti musí povinně vykonat státní maturitní zkoušku³¹. V rámci státní maturity studenti vykonávají zkoušku z českého jazyka a literatury, složené ze dvou částí. První je písemná část, kde si studenti za 25 minut musí vybrat jedno z deseti zadání. Na samotné vypracování práce mají 90 minut. Během psaní mohou studenti používat Pravidla českého pravopisu. Druhou částí je ústní zkouška, která se koná v jiný den než písemná část. Pro volitelnou část maturitní zkoušky si studenti mohou volit z těchto předmětů: cizí jazyk, matematika, občanská nauka. V případě cizího jazyka a matematiky je součástí zkoušky kromě ústní části také didaktický test.

Odborné maturitní předměty se oproti maturitě před rokem 2011 rovněž změnilly. Maturitní předmět informační procesy byl pouze přejmenován na informační fondy. Informační systémy a služby byly nahrazeny předmětem

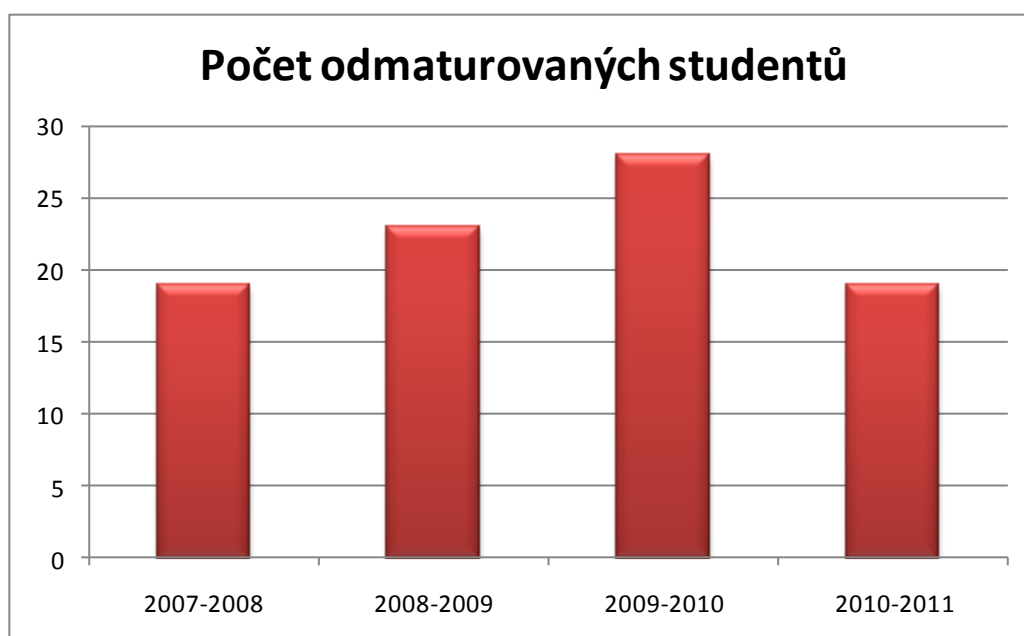
---

³¹ Tato část byla zpracována na základě informací zveřejněných na webových stránkách <http://novamaturita.cz/> (Cermat, 2010).

knihovnictví [Novotná, 2010, s. 168-173]. Z těchto předmětů se koná pouze ústní maturitní zkouška.

Praktická maturita probíhá obdobně jako před rokem 2011 pouze s tím rozdílem, že všichni studenti píšou maturitní práci na zadané téma. Po odevzdání napíší vedoucí práce a oponent posudky. Obhajoba maturitní práce je součástí maturitní zkoušky a probíhá před maturitní komisí.

V roce 2004 nastoupili do prvního ročníku studia první studenti. Tito studenti vykonávali maturitní zkoušku v roce 2008. Od tohoto roku úspěšně dokončilo studium celkem 89 absolventů. První maturitní ročník tvořilo pouze 19 studentů, následující rok to bylo 23 studentů (viz Graf 2). Zatím nejvíce studentů, tedy 28, úspěšně složilo maturitní zkoušku ve školním roce 2009-2010. Maturitní ročník 2010-2011 tvořilo pouze 19 studentů.

Graf 2: Počet odmaturovaných studentů³² (graf autorky textu)

³² Údaje o počtu přijatých studentů elektronickou poštou poskytla Ing. Ivana Prošková, zástupkyně ředitele pro teoretické vyučování, dne 21. 11. 2011.

3. Průzkum navazujícího studia, resp. zaměstnání absolventů středoškolského studia oboru Knihovnické a informační systémy a služby

V rámci mé bakalářské práce byl proveden průzkum navazujícího studia, resp. zaměstnání absolventů středoškolského studia oboru Knihovnické a informační systémy a služby na SŠOSŘ a JŠ s právem SJZ. Pro získání informací jsem poučila metodu dotazníkového šetření.

Průzkum je doplňkem bakalářské práce a má vypovídat o kvalitách studia a úspěšnosti jeho absolventů při přihlašování na vysoké, či vyšší odborné školy a na trhu práce, zejména v knihovnickém oboru. Získané informace mohou posloužit také jako zpětná vazba pro vyučující tohoto oboru. Dotazník je sondou do absolventů tohoto oboru. Jednotlivá tvrzení, která z výsledků vyplývají, neplatí na všechny absolventy obecně.

Dotazník proběhl od středy 19. 6. 2012 do pátku 29. 6. 2012. Celkem bylo osloveno 23 respondentů. Na dotazník odpovědělo 17 respondentů. Návratnost byla 74 %.

3.1. Charakteristika zkoumaného vzorku

Dotazník byl zaměřen na absolventy oboru Knihovnické a informační systémy a služby na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Táboře, kteří úspěšně vykonali maturitní zkoušku v roce 2009 (červen i září). Celkem v daném roce odmaturovalo 23 studentů. Dotazník jsem vyplnila také já, jakožto reprezentant jedné ze škol, které absolventi studují.

3.2. Cíle a hypotézy průzkumu

Před začátkem průzkumu jsem si stanovila následující cíle a hypotézy.

Celkový cíl

- Zjistit kvality středoškolského studia oboru Knihovnické a informační systémy a služby na SŠOSŘ v Táboře

Dílčí cíle průzkumu:

- 1) Zjistit, kolik studentů pokračuje ve studiu a kolik studentů pracuje.
- 2) Zjistit, na kolik vysokých škol se absolventi hlásili.
- 3) Zjistit, na kolik vyšších odborných škol se absolventi hlásili.
- 4) Zjistit, kolik studentů se hlásilo na vysoké školy a kolik studentů se hlásilo na vyšší odborné školy.
- 5) Zjistit úspěšnost absolventů KISS při přijetí na vysoké školy.
- 6) Zjistit úspěšnost absolventů KISS při přijetí na vyšší odborné školy.
- 7) Zjistit, počet absolventů, kteří byli přijati na knihovnické obory na VŠ, zejména na UISK FF UK.
- 8) Zjistit, počet absolventů, kteří byli přijati na knihovnické obory na Vyšší odborné školy.
- 9) Zjistit, počet absolventů, kteří studují knihovnické obory.
- 10) Zjistit, počet absolventů, kteří v současné době pracují v oboru, tj. v knihovnách, informačních institucích, archivech apod.
- 11) Zjistit, zda by se absolventi oboru znovu na tento obor přihlásili.
- 12) Zjistit, zda bylo studium KISS užitečné pro další studium a pro práci.
- 13) Zjistit uplatnění znalostí nabytých z odborných předmětů při studiu.
- 14) Zjistit uplatnění znalostí nabytých z odborných předmětů při práci.
- 15) Zjistit, který z odborných předmětů byl nejzajímavější z hlediska jeho obsahu z pohledu absolventů.
- 16) Zjistit, zda a který předmět, či téma absolventům během studia chyběl.

Stanovené hypotézy:

- 1) Očekávám, že 60 % absolventů studuje, 30 % absolventů pracuje, 5% je nezaměstnaných a 2 % jsou na mateřské, či rodičovské a 3 % uvedou jinou možnost.
- 2) Očekávám, že nejvíce dotazovaných uvede jako svou odpověď, že se hlásilo na 2 vysoké školy.
- 3) Očekávám, že nejvíce dotazovaných uvede, že se hlásili na jednu vyšší odbornou školu.
- 4) Očekávám, že na vysoké školy se přihlásilo více jak 70 % dotazovaných a na vyšší odborné školy se hlásilo méně jak 10 % dotazovaných.
- 5) Očekávám, že absolventi oboru měli 60 % úspěšnost při přijetí na VŠ.

- 6) Očekávám, že absolventi oboru měli více jak 80 % úspěšnost při přijetí na Vyšší odborné školy.
- 7) Očekávám, že méně než 30 % absolventů bylo přijato na knihovnické obory na vysokých školách a méně jak 10 % bylo přijato na UISK FF UK.
- 8) Očekávám, že více jak 10 % absolventů bylo přijato na knihovnické obory na vyšších odborných školách.
- 9) Očekávám, že méně jak 10 % absolventů v současné době studuje knihovnické obory.
- 10) Očekávám, že méně než 30 % dotazovaných uvede, že pracuje v oboru.
- 11) Očekávám, že více jak 60 % absolventů se vyjádří, že by se na obor KISS přihlásili znovu.
- 12) Očekávám, že studium KISS bylo pro více než 50 % absolventů užitečné pro další studium, pro méně než 20 % absolventů užitečné při práci, pro více jak 10 % při studiu i při práci a pro méně než 20 % absolventů nebylo užitečné vůbec.
- 13) Očekávám, že absolventi nejvíce uplatnili při studiu znalosti z odborného předmětu informační procesy.
- 14) Očekávám, že absolventi nejvíce uplatnili při práci znalosti z odborného předmětu informační a výpočetní technika.
- 15) Očekávám, že absolventi uvedou předmět informační systémy a služby jako nejzajímavější z hlediska obsahu.
- 16) Očekávám, že více jak 70 % absolventů uvede, že jim žádný předmět, ani téma nechybělo.

3.3. Technika průzkumu

Průzkum byl prováděn formou dotazníku, který byl vytvořen pomocí aplikace vyplnito.cz. Komunikace s respondenty probíhala pouze elektronicky. Respondentům byl zaslán e-mail s prosbou o vyplnění a odkazem na dotazník. Vzhledem k tomu, že jsem si nebyla jistá s aktuálností e-mailových adres, respondenti byli také kontaktováni přes facebook pomocí zprávy a vložení příspěvku do skupiny s názvem KISS. Prosba na vyplnění dotazníku byla vložena také na server <http://spoluzaci.cz>.

3.4. Dotazníkové šetření

Dotazník obsahuje 14 otázek uzavřeného, polootevřeného a otevřeného typu. U otázek 1, 4, 5, 6, 9 a 10 je možné označit pouze jednu odpověď. U otázek 11, 12 a 13 je možné označit více odpovědí. U otázek 2, 3, 7, 8 a 14 je nutné napsat odpověď vlastními slovy.

Otázky 1, 2 a 3 zkoumají, zda absolventi oboru Knihovnické a informační systémy a služby v Táboře v současné době jsou studenty, pracují, jsou na mateřské, či rodičovské dovolené nebo nezaměstnaní a v jakém oboru studují, či pracují. Otázky 4, 5, 6, 7, 8 obsahují zjišťování údajů o tom, zda se absolventi hlásili na vysoké, či vyšší odborné školy a na kolik vysokých a vyšších odborných škol se hlásili. V rámci těchto otázek jsou respondenti vyzváni, aby vyjmenovali, na jaké vysoké a vyšší odborné školy se hlásili a na jaké byli přijati. Otázky 9, 10, 11, 12, 13 a 14 jsou zaměřeny na studium oboru Knihovnické a informační systémy a služby v Táboře. Otázky zkoumají, zda by se absolventi na tento obor znovu přihlásili, zda jim bylo studium užitečné pro další studium, či práci, které odborné předměty byly pro dotazované nepřínosnější pro studium a pro práci, které odborné předměty považovali absolventi za nejzajímavější z hlediska obsahu a zda jim během studia nějaký předmět, či téma chybělo.

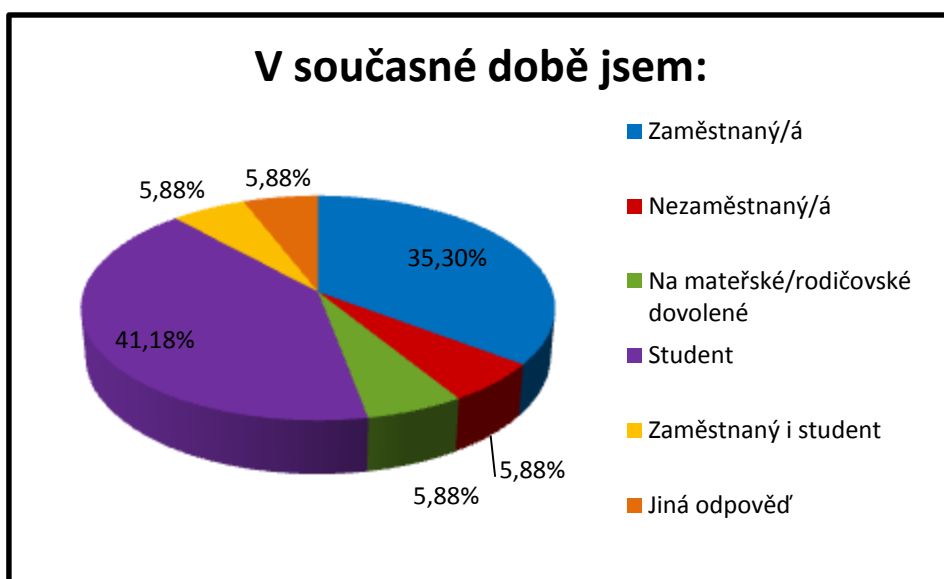
Celkem bylo vyzváno na vyplnění 23 absolventů, na dotazník odpovědělo celkem 17 respondentů. Návratnost dotazníků je 74 %. Dotazník je uveden v Příloze č. 4.

3.5. Výsledky průzkumu

Otázka č. 1: V současné době jsem:

Z první otázky vyplývá, že z celkového počtu 17 respondentů 6 absolventů (35,3 %) v současné době je zaměstnaných a 7 absolventů (41,18 %) studuje (viz Graf 3). Možnost nezaměstnaný/á, na mateřské / rodičovské dovolené, zaměstnaný i student uvedl vždy jeden absolvent (5,88 %). Jeden z respondentů využil volbu jiná odpověď, kde uvedl odpověď student + brigáda.

Graf 3: Zpracování otázky č. 1

Otázka č. 2: V jakém oboru jsi zaměstnaný/á?

Tato otázka navazovala na otázku předchozí. Respondenti vlastními slovy doplnili odpověď. 6 respondentů (35,3 %) uvedlo, že ještě nepracuje a jeden respondent (5,88 %) uvedl, že je na mateřské, či rodičovské dovolené (viz Tab. 1). Dva respondenti (11,77 %) uvedli, že pracují v knihovnictví a dva respondenti (11,77 %) jsou zaměstnání u České pošty. Jeden z dotazovaných (5,88 %) uvedl, že pracuje jako au-pair. Dějiny umění, montážní pracovník výpočetní techniky, gastronomie, telekomunikace, doučování, úklid a jiné brigády jsou odpovědi, které napsal vždy pouze jeden z dotazovaných.

Odpověď	Počet respondentů	Procenta
Knihovnictví, knihovnice	2	11,77 %
Au-pair	1	5,88 %
Česká pošta	2	11,77 %
Dějiny umění	1	5,88 %
Montážní pracovník výpočetní techniky	1	5,88 %
Gastronomie	1	5,88 %
Telekomunikace	1	5,88 %
Doučování, úklid a jiné brigády	1	5,88 %
Jsem na mateřské	1	5,88 %
Nepracuji, v žádném atp.	6	35,3 %
Celkem	17	100 %

Tab. 1: Zpracování otázky č. 2

Otázka č. 3: V jakém oboru studuješ?

V této otázce byli respondenti vyzváni, aby napsali obor, ve kterém studují. 8 dotazovaných (47,08 %) uvedlo, že nestuduje. Dvakrát se objevila odpověď učitelství – jednou Učitelství pro mateřské školy a jednou Učitelství pro 2. stupeň základních škol. Po jednom (vždy 5,88 %) byly zastoupeny obory Dějiny umění, Estetika, Sociální práce ve veřejné správě a také Informační studia a knihovnictví. Dvakrát byla uvedena Bohemistika – jednou jednooborová (5,88 %) a jednou v kombinaci s německým jazykem a literaturou (5,88 %). Jeden z respondentů (5,88%) uvedl pouze jazyky, dále zaměření svého studia nespécifikoval. Zpracované údaje jsou uvedeny v tabulce 2.

Odpověď	Počet respondentů	Procenta
Učitelství pro mateřské školy	1	5,88 %
Bohemistika	1	5,88 %
Dějiny umění	1	5,88 %
Učitelství pro 2. stupeň ZŠ	1	5,88 %
Estetika	1	5,88 %
Bohemistika a Německý jazyk a literatura	1	5,88 %
Sociální práce ve veřejné správě	1	5,88 %
Jazyky	1	5,88 %
Informační studia a knihovnictví	1	5,88 %
Nestudují, žádný atp.	8	47,08 %
Celkem	17	100 %

Tab. 2: Zpracování otázky č. 3

Otázka č. 4: Hlásil/a si se na vysokou nebo vyšší odbornou školu?

U této otázky měli respondenti na výběr ze čtyř možných odpovědí. Nejvíce, 12 dotazovaných uvedlo (70,59 %), že se hlásilo na vysokou školu (viz Graf 4). Jeden respondent (5,88 %) se hlásil na vysokou i vyšší odbornou školu. 4 dotazovaní (23,53 %) se nehlásili nikam. Odpověď „ano, hlásil/a jsem se na vyšší odbornou školu“ nebyla zastoupena žádným z respondentů.

Graf 4: Zpracování otázky č. 4

Otázka č. 5: Na kolik vysokých škol si se hlásil/a?

V otázce č. 5 jsem zjišťovala, na kolik vysokých škol se absolventi oboru Knihovnické a informační systémy a služby hlásili. 4 dotazovaní (23,53 %) uvedli, že se nehlásili na žádnou vysokou školu (zpracované údaje viz Tab. 3). Pět respondentů (29,41 %) uvedlo, že se přihlásilo pouze na jednu vysokou školu. Stejně tak pět respondentů (29,41 %) odpovědělo, že se hlásilo na dvě vysoké školy. Přihlášku na tři vysoké školy si podali pouze 3 dotazovaní (17,65 %). Na čtyři, pět a více než pět vysokých škol se nehlásil nikdo z respondentů.

Odpověď	Počet respondentů	Procenta
Žádná	4	23,53 %
Jedna	5	29,41 %
Dvě	5	29,41 %
Tři	3	17,65 %
Čtyři	0	0 %
Pět	0	0 %
Více než pět	0	0 %
Celkem	17	100 %

Tab. 3: Zpracování otázky č. 5

Otázka č. 6: Na kolik vyšších odborných škol si se hlásil/a?

Na tuto otázku odpovědělo 16 respondentů (94,12 %), že se nehlásili na žádnou vyšší odbornou školu. Pouze 1 z dotazovaných (5,88 %) uvedl, že se přihlásil na jednu vyšší odbornou školu. Další možnosti (dvě, tři, čtyři, pět, více než pět) nevyužil žádný respondent. Všechny údaje jsou přehledně zpracovány v tabulce č. 4.

Odpověď	Počet respondentů	Procenta
Žádná	16	94,12 %
Jedna	1	5,88 %
Dvě	0	0 %
Tři	0	0 %
Čtyři	0	0 %
Pět	0	0 %
Více než pět	0	0 %
Celkem	17	100 %

Tab. 4: Zpracování otázky č. 6

Otázka č. 7: Vyjmenuj na jaké vysoké, či vyšší odborné školy si se hlásil/a (název školy, fakulta a obor)?

V této otázce byli respondenti vyzváni, aby vyjmenovali vysoké a vyšší odborné školy, na které se hlásili (název školy, fakultu a obor). Výsledky jsou zpracovány v tabulce č. 5.

Z výsledků vyplývá, že 3 respondenti (10,34 %) se přihlásili na Jihočeskou univerzitu (dále jako JČU), Filozofickou fakultu (dále jako FF) obor Pedagogika volného času. 3 absolventi (10,34 %) se hlásili na obor Informační studia a knihovnictví realizovaný na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Stejně, tedy 3 dotazovaní (10,34 %) se hlásili na obor Informační studia a knihovnictví na Masarykově univerzitě v Brně. Po dvou respondentech (každý 6,9 %) byly zastoupeny obory JČU FF Bohemistika, Estetika a Dějiny umění. Ve výčtu odpovědí se jednou objevily (3,45 %) také obory Učitelství pro 2. stupeň základních škol – český jazyk a společenské vědy (na JČU. Pedagogická fakulta), Učitelství pro mateřské školy (na JČU PF), Bohemistika a Německý jazyk (JČU FF), Sociální práce ve veřejné správě (JČU Zdravotně sociální fakulta), Jazyková a literární kultura (Univerzita Hradec Králové. Pedagogická fakulta), Estetika (Masarykova univerzita FF), Lektorství cizího jazyka – anglický jazyk

(MUNI FF), Knihovnictví (Slezská univerzita v Opavě. Filozoficko-přírodovědecká fakulta).

V odpovědích se objevila pouze jedna Vyšší odborná škola, a to Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb obor Informační služby a knihovnictví (3,45 %). Jeden respondent (3,45 %) napsal do odpovědi pouze Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, obor a fakultu již neuvedl. Jeden z dotazovaných (3,45 %) uvedl pomaturitní kurz anglického jazyka, přestože otázka byla zaměřena na vysoké a vyšší odborné školy. Tři respondenti (10,34 %) se nehlásili na žádnou vysokou, či vyšší odbornou školu.

Odpověď	Počet respondentů	Procenta
Jihočeská univerzita. Pedagogická fakulta. Učitelství pro 2. stupeň základních škol – český jazyk a společenské vědy.	1	3,45 %
Jihočeská univerzita. Filozofická fakulta. Bohemistika.	2	6,9 %
Jihočeská univerzita. Filozofická fakulta. Pedagogika volného času.	3	10,34 %
Jihočeská univerzita. Pedagogická fakulta. Učitelství pro mateřské školy.	1	3,45 %
Jihočeská univerzita. Filozofická fakulta. Estetika.	2	6,9 %
Jihočeská univerzita. Filozofická fakulta. Dějiny umění.	2	6,9 %
Jihočeská univerzita. Filozofická fakulta. Bohemistika a Německý jazyk.	1	3,45 %
Jihočeská univerzita. Zdravotně sociální fakulta. Sociální práce ve veřejné správě.	1	3,45 %
Univerzita Hradec Králové. Pedagogická fakulta. Jazyková a literární kultura.	1	3,45 %
Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Informační studia a knihovnictví.	3	10,34 %
Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Informační studia a knihovnictví.	3	10,34 %
Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Estetika.	1	3,45 %
Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta. Lektorství cizího jazyka – anglický jazyk.	1	3,45 %
Slezská univerzita v Opavě. Filozoficko-přírodovědecká fakulta. Knihovnictví.	1	3,45 %

Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb. Informační služby a knihovnictví.	1	3,45 %
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.	1	3,45 %
Pomaturitní kurz anglického jazyka.	1	3,45 %
Žádná.	3	10,34 %
Celkem	29	100 %

Tab. 5: Zpracování otázky č. 7

Otázka č. 8: Byl/a si přijata na vysokou, či vyšší odbornou školu? Pokud ano, vyjmenuj, na které (název školy, fakulta a obor).

Tato otázka navazovala na otázku předchozí. Cílem bylo zjistit, na jaké vysoké, či vyšší odborné školy byli absolventi oboru Knihovnické a informační systémy služby v Táboře přijati.

Z odpovědí vyplývá (viz Tab. 6), že na Bohemistiku na FF JČU byli přijati dva dotazovaní (9,09 %). Po jednom (4,55 %) byli studenti přijati na obory Učitelství pro 2. stupeň základních škol – český jazyk a společenské vědy (PF JČU), Učitelství pro mateřské školy (PF JČU), Estetika (FF JČU), Dějiny umění (FF JČU), Bohemistika a Německý jazyk (FF JČU), Sociální práce ve veřejné správě (Zdravotně sociální fakulta JČU). Jeden respondent (4,55 %) uvedl, že byl přijat na obor Učitelství pro 1. stupeň základních škol na PF JČU, přestože se tento obor neobjevil ve výčtu škol, na které se dotazovaní hlásili. Dva studenti byli přijati na FF Masarykovy univerzity, jeden (4,55 %) na obor estetika a druhý (4,55 %) na obor Informační studia a knihovnictví. Jeden respondent (4,55 %) byl přijat na obor Informační studia a knihovnictví na FF Univerzity Karlovy. Na Filozoficko-přírodovědeckou fakultu Slezské univerzity v Opavě obor Knihovnictví byl přijat jeden z dotazovaných (4,55 %). Jeden respondent (4,55 %) uvedl, že byl přijat na Vyšší odbornou školu knihovnických, informačních a sociálních služeb obor Informační služby a knihovnictví. „Ne, nehlásil/a jsem“ se apod. uvedlo celkem 7 dotazovaných (31,82 %). Jeden respondent (4,55 %) napsal odpověď „nevím“.

Odpověď	Počet respondentů	Procenta
Jihočeská univerzita. Pedagogická fakulta. Učitelství pro 2. stupeň základních škol – český jazyk a společenské vědy.	1	4,55 %

Jihočeská univerzita. Filozofická fakulta. Bohemistika.	2	9,09 %
Jihočeská univerzita. Pedagogická fakulta. Učitelství pro mateřské školy.	1	4,55 %
Jihočeská univerzita. Filozofická fakulta. Estetika.	1	4,55 %
Jihočeská univerzita. Filozofická fakulta. Dějiny umění.	1	4,55 %
Jihočeská univerzita. Pedagogická fakulta. Učitelství pro 1. stupeň základních škol.	1	4,55 %
Jihočeská univerzita. Filozofická fakulta. Bohemistika a Německý jazyk.	1	4,55 %
Jihočeská univerzita. Zdravotně sociální fakulta. Sociální práce ve veřejné správě.	1	4,55 %
Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Estetika.	1	4,55 %
Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Informační studia a knihovnictví.	1	4,55 %
Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. Informační studia a knihovnictví.	1	4,55 %
Slezská univerzita v Opavě. Filozoficko-přírodovědecká fakulta. Knihovnictví.	1	4,55 %
Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb. Informační služby a knihovnictví.	1	4,55 %
Ne, nehlásil/a jsem se atp.	7	31,82 %
Nevím.	1	4,55 %
Celkem	22	100 %

Tab. 6: Zpracování otázky č. 8

Otázka č. 9: V roce 2009 si maturoval/a na oboru KISS. Přihlásil/a by ses na tento obor znovu?

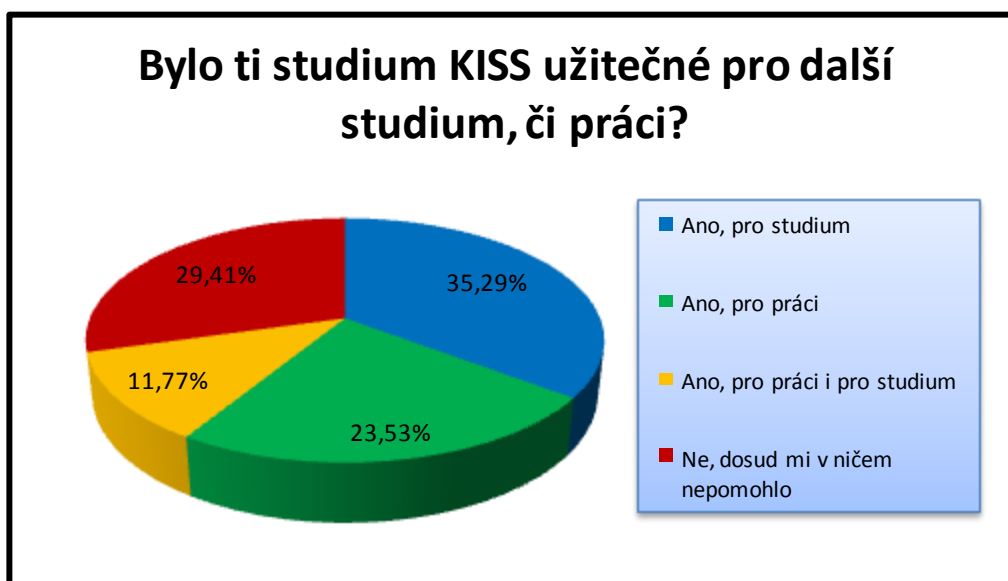
Tato otázka byla zaměřena na studium oboru Knihovnické a informační systémy a služby na SŠOSŘ v Táboře. Většina z dotazovaných (70,59 %), a to 12 respondentů by se znovu na tento obor přihlásilo (viz Graf 5). Pouze dva respondenti (11,76 %) uvedli, že znovu by se na tento obor již nepřihlásili. Tři dotazovaní (17,65 %) zvolili možnost nevím.

Graf 5: Zpracování otázky č. 9

Otázka č. 10: Bylo ti studium KISS užitečné pro další studium, či práci?

Na otázku, která se týkala užitečnosti studia pro další studium, či práci odpovědělo 6 respondentů (35,29 %), že jim bylo užitečné pro další studium (viz Graf 6). 4 z dotazovaných (23,53 %) uvedlo, že studium jim bylo užitečné pro práci. Pouze 2 respondenti (11,77 %) uvedli, že jim bylo studium užitečné jak pro další studium, tak i pro práci. 5ti dotazovaným (29,41 %) studium v ničem nepomohlo.

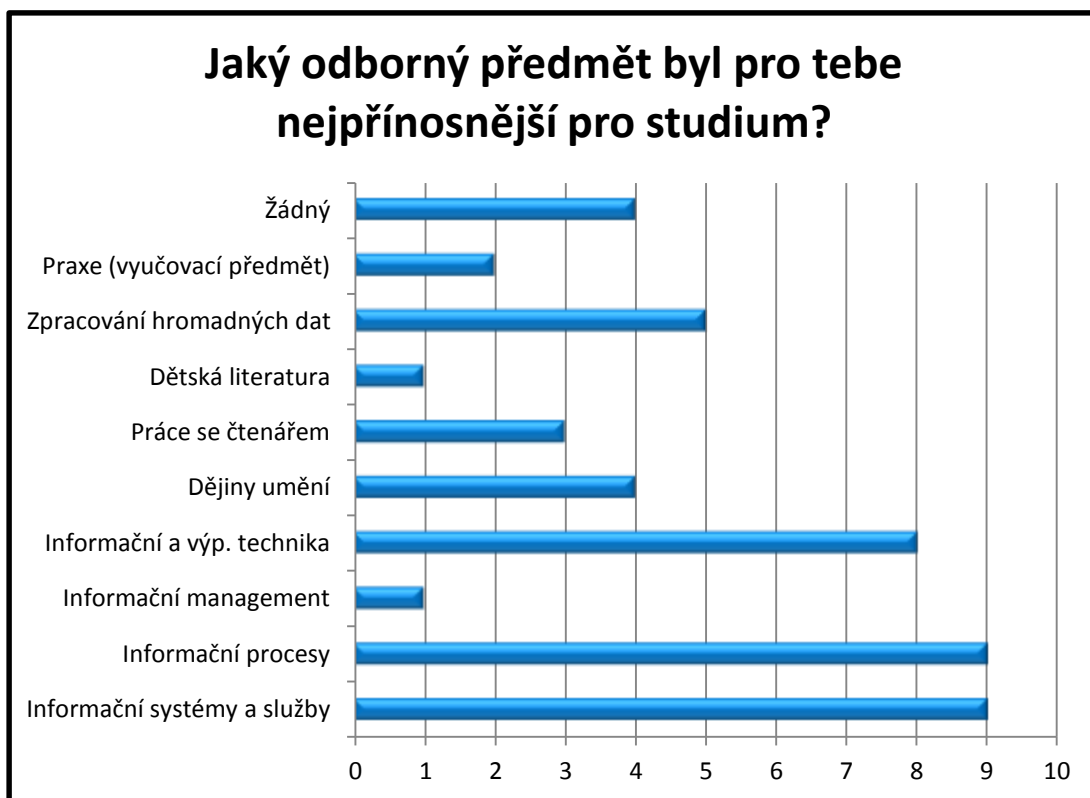

Graf 6: Zpracování otázky č. 10

Otázka č. 11: Jaký odborný předmět byl pro tebe nejpřínosnější pro studium?

Otázka č. 11 je první otázkou, která se soustředí na odborné předměty vyučované v rámci oboru Knihovnické a informační systémy a služby v Táboře. U této otázky měli respondenti možnost vybrat jednu nebo více odpovědí (odpovědi jsou graficky zpracovány v grafu č. 11) Předmět informační systémy a služby byl označen celkem 9 respondenty (19,57 %) jako nejpřínosnější pro studium. Stejně, tedy 9 respondentů (19,57 %), zvolilo předmět informační procesy. Informační a výpočetní techniku shledává nejpřínosnější pro studium 8 respondentů (17,4 %). Zpracování hromadných dat zvolilo 5 dotazovaných (10,87 %), dějiny umění 4 dotazovaní (8,69 %), práci se čtenářem 3 dotazovaní (6,52 %), praxi (vyučovací předmět) 2 dotazovaní (4,35 %). Dětskou literaturu a informační management označil vždy jeden respondent (2,17 %). Pro 4 lidi (8,69 %) nebyl přínosný pro studium žádný z odborných předmětů.

Graf 7: Zpracování otázky č. 11

Otázka č. 12: Jaký odborný předmět byl pro tebe nejpřínosnější pro práci?

V otázce č. 13 mohli respondenti zvolit jednu nebo více odpovědí. Nejvíce, tedy 8 respondentů (21,62 %), označilo předmět informační a výpočetní technika

jako nejpřínosnější pro práci (viz Graf 8). 7 dotazovaných (18,92 %) označilo předmět informační systémy a služby. Informační procesy byly přínosné pro 6 respondentů (16,21 %). Dějiny umění a zpracování hromadných dat uvedli vždy 3 respondenti (8,11 %). Práci se čtenářem označili za nejpřínosnější předmět pro práci 2 respondenti (5,41 %), dětskou literaturu také 2 respondenti (5,41 %), praxi 1 respondent (2,7 %). Předmět informační management nebyl žádným z dotazovaných označen. Pro 5 respondentů (13,51 %) nebyl přínosný žádný odborný předmět.

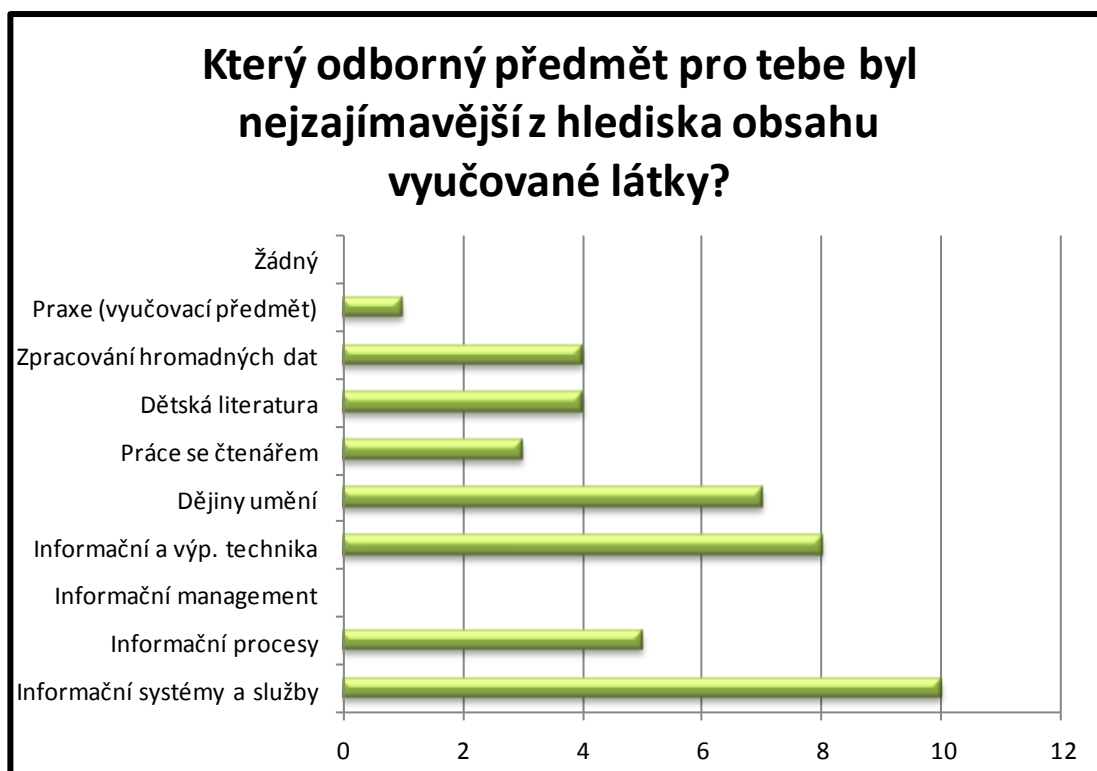

Graf 8: Zpracování otázky č. 12

Otázka č. 13: Který odborný předmět pro tebe byl nejzajímavější z hlediska obsahu vyučované látky?

V této otázce měli respondenti označit ty odborné předměty, které pro ně byly nejzajímavější z hlediska vyučované látky. Dotazovaní měli možnost označit jednu nebo více odpovědí (přehled odpovědí viz Graf 9). 10 respondentů (23,81 %) shledává předmět informační systémy a služby jako nejzajímavější předmět z hlediska obsahu. 8 dotazovaných (19,05 %) zvolilo informační a výpočetní techniku, 7 dotazovaných (16,67 %) dějiny umění, 5 dotazovaných (11,91 %) informační procesy. Odpověď dětská literatura označili 4 dotazovaní

(9,52 %). Stejně, tedy 4 respondenti (9,52 %), zvolili jako nejzajímavější předmět z hlediska obsahu zpracování hromadných dat. Práce se čtenářem byla označena 3 respondenty (7,14 %). Pouze jeden shledává vyučovací předmět praxe jako nejzajímavější z hlediska obsahu. Možnost odpovědi informační management a „žádný“ nebyla využita nikým z dotazovaných.

Graf 9: Zpracování otázky č. 13

Otázka č. 14: Chyběl ti během studia KISS nějaký předmět, či téma? Pokud ano, napiš jaký/jaké?

V této otázce byli dotazováni vyzváni, aby vlastními slovy uvedli, zda jim během studia chyběl nějaký předmět, či konkrétní téma. 11 respondentů (64,72 %) bylo s výběrem předmětů spokojeno, tedy jim nechybělo žádné téma ani předmět (zpracování odpovědí viz tabulka 7). Ostatní by nějaká témata, či předměty do výuky zařadili. Jeden z respondentů (5,88 %) by uvítal, kdyby byla větší dotace hodin vyčleněna španělštině. Dále se objevil názor, že předmět dějiny umění, který byl vyučován pouze pro studenty, kteří si zvolili zaměření pro knihovnictví, by měli absolvovat všichni studenti³³. Jeden z dotazovaných (5,88 %) uvedl, že by

³³ Po přechodu na nový RVP Informační služby (viz Příloha č. 1) tento předmět absolvují všichni studenti.

bylo vhodné zařadit základy psychologie čtenáře³⁴. Dalším návrhem byla výuka katalogizace speciálních dokumentů³⁵. Katalogizace speciálních dokumentů měla být podle osnov předmětu informační procesy vyložena (více o osnovách tohoto předmětu v kapitole 2.1.4.6.2. Informační procesy). Dva z respondentů (11,76 %) uvedli, že by zařadili do výuky sexuální výchovu³⁶. Jeden z nich (5,88 %) by ještě přidal malování (výtvarnou výchovu) a archivářství³⁷.

Odpověď	Počet	Procenta
Více španělštiny	1	5,88 %
Dějiny umění pro obě skupiny	1	5,88%
Malování, archivářství, sexuální výchova	1	5,88%
Sexuální výchova	1	5,88%
Základy psychologie čtenáře	1	5,88%
Katalogizace speciálních dokumentů	1	5,88%
Ne, nechyběl	11	64,72%
Celkem	17	100%

Tab. 7: Vyhodnocení otázky č. 14

3.6. Vyhodnocení cílů a hypotéz

Cíl 1: Zjistit, kolik studentů pokračuje ve studiu a kolik studentů pracuje.

Hypotéza 1: Očekáván, že 60 % absolventů studuje, 30 % absolventů pracuje, 5 % je nezaměstnaných a 2 % jsou na mateřské, či rodičovské a 3 % uvedou jinou možnost.

K ověření této hypotézy byla určena otázka č. 1. 41,17 % dotazovaných uvedlo, že studuje, 35,29 % je zaměstnaných, 5,88 % je zaměstnaných i studuje, 5,88 % je mateřské, či rodičovské dovolené, 5,88 % je nezaměstnaných a 5,88 % uvedlo jinou možnost.

³⁴ Základy psychologie čtenáře byly vyloženy v předmětu práce se čtenářem (viz podkapitola 2.1.4.6.6. Práce se čtenářem).

³⁵ Katalogizace speciálních dokumentů měla být probrána v rámci předmětu informační procesy, ale vyučujícím byla vynechána (viz podkapitola 2.1.4.6.2. Informační procesy).

³⁶ Respondenti, kteří takto odpověděli, buď svou odpověď nemysleli vážně, nebo reagovali na skutečnost, že několik spolužáček mělo ve velmi mladém věku potomky.

³⁷ Archivnictví mělo být jedním ze specializací, kterou si studenti volili ve třetím ročníku. K její realizaci však nikdy nedošlo. Některé školy, např. Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara v Plzni, zařadily po přechodu na nový RVP Informační služby předměty z bývalé specializace pro archivnictví do výuky pro všechny studenty.

Hypotéza se nepotvrdila.

Cíl 2: Zjistit, na kolik vysokých škol se absolventi hlásili.

Hypotéza 2: Očekávám, že nejvíce dotazovaných uvede jako svou odpověď, že se hlásilo na 2 vysoké školy.

Tuto hypotézu si ověřuji v otázce č. 5. Z odpovědí vyplývá, že nejvíce respondentů uvedlo, že se přihlásilo na dvě vysoké školy (29,41 %). Shodně se jich přihlašovalo na jednu vysokou školu (29,41 %). Na tři vysoké školy se přihlásili tři respondenti (17,65 %). 4 dotazovaní (23,53 %) uvedli, že se nehlásili na žádnou vysokou školu. Ostatní možnosti nebyly využity.

Hypotéza se nepotvrdila.

Cíl 3: Zjistit, na kolik vyšších odborných škol se absolventi hlásili.

Hypotéza 3: Očekávám, že nejvíce dotazovaných uvede, že se hlásili na jednu vyšší odbornou školu.

K ověření této hypotézy byla určena otázka č. 6. Z výsledků vyplývá, že nejvíce respondentů, tedy 16 respondentů (94,12 %) uvedlo, že se nehlásilo na žádnou vyšší odbornou školu. Pouze 1 z dotazovaných (5,88 %) uvedl, že hlásil na jednu vyšší odbornou školu. Ostatní možnosti nebyly využity.

Hypotéza se nepotvrdila.

Cíl 4: Zjistit, kolik studentů se hlásilo na vysoké školy a kolik studentů se hlásilo na vyšší odborné školy.

Hypotéza 4: Očekávám, že na vysoké školy se přihlásilo více jak 70 % dotazovaných a na vyšší odborné školy se hlásilo méně jak 10 % dotazovaných.

K této hypotéze patří otázka č. 4. 12 respondentů (70,59 %) uvedlo, že se přihlásilo na vysokou školu. 4 respondenti (23,53 %) uvedli, že se nehlásili nikam. Jeden z dotazovaných (5,88 %) uvedl, že se přihlásil na vysokou i vyšší odbornou školu. Žádný z respondentů se nepřihlásil pouze na vyšší odbornou školu.

Hypotéza se potvrdila.

Cíl 5: Zjistit úspěšnost absolventů KISS při přijetí na vysoké školy.

Hypotéza 5: Očekávám, že absolventi oboru měli 60 % úspěšnost při přijetí na VŠ.

Tuto hypotézu si ověřuji v otázkách č. 7 a č. 8. V otázce č. 7 bylo uvedeno celkem 24 oborů a vysokých škol, na které se absolventi hlásili. V otázce č. 8 dotazovaní uvedli, že byli přijati celkem na 13 vysokých škol. Z těchto informací vyplývá, že respondenti měli 54,17 % úspěšnost při přijetí na vysoké školy.

Hypotéza se nepotvrdila.

Cíl 6: Zjistit úspěšnost absolventů KISS při přijetí na vyšší odborné školy.

Hypotéza 6: Očekávám, že absolventi oboru měli více jak 80 % úspěšnost při přijetí na Vyšší odborné školy.

Tuto hypotézu si ověřuji v otázkách č. 7 a č. 8. V otázce č. 7 uvedl pouze jeden respondent, že se přihlásil na vyšší odbornou školu. V otázce č. 8 uvedl, že byl na tuto školu přijat. Z těchto informací vyplývá, že úspěšnost byla 100 %.

Hypotéza se potvrdila.

Cíl 7: Zjistit, počet absolventů, kteří byli přijati na knihovnické obory na VŠ, zejména na UISK FF UK.

Hypotéza 7: Očekávám, že méně než 30 % absolventů bylo přijato na knihovnické obory na vysokých školách a méně jak 10 % bylo přijato na UISK FF UK.

K ověření této hypotézy patří otázka č. 8, kde jsou respondenti vyzváni, aby napsali, na jaké vysoké školy byli přijati. V odpovědích je knihovnický obor na vysokých školách zastoupen pouze 3 odpověďmi (13,65 %), z toho jednou (4,55 %) je uveden UISK FF UK.

Hypotéza se potvrdila.

Cíl 8: Zjistit, počet absolventů, kteří byli přijati na knihovnické obory na Vyšší odborné školy.

Hypotéza 8: Očekávám, že více jak 10 % absolventů bylo přijato na knihovnické obory na vyšších odborných školách.

K této hypotéze patří otázka č. 8, ze které vyplývá, že na knihovnický obor na vyšší odbornou školu byl přijat 1 respondent (4,55 %)

Hypotéza se nepotvrdila.

Cíl 9: Zjistit, počet absolventů, kteří studují knihovnické obory.

Hypotéza 9: Očekávám, že méně jak 10 % absolventů v současné době studuje knihovnické obory.

K této hypotéze je určena otázka č. 3. Z otázky vyplývá, že pouze 1 z dotazovaných (5,88 %) studuje knihovnický obor. 8 dotazovaných (47,08 %) uvedlo, že nestuduje. Dále se po jednom (vždy 5,88 %) objevily obory Učitelství pro mateřské školy, Učitelství pro 2. stupeň základních škol, Dějiny umění, Estetika, Sociální práce ve veřejné správě, Bohemistika, Bohemistka a Německý jazyk a literatura. Jeden z respondentů (5,88 %) uvedl pouze jazyky, dále zaměření svého studia nespecifikoval.

Hypotéza se potvrdila.

Cíl 10: Zjistit, počet absolventů, kteří v současné době pracují v oboru, tj. v knihovnách, informačních institucích, archivech apod.

Hypotéza 10: Očekávám, že méně než 30 % dotazovaných uvede, že pracuje v oboru.

K ověření této hypotézy patří otázka č. 2, ze které vyplývá, že pouze 2 respondenti (11,77 %) pracují v knihovnictví. 2 dotazovaní (11,77 %) pracují u České pošty, po jednom (vždy 5,88 %) jsou zastoupeny gastronomie, telekomunikace, montážní pracovník výpočetní techniky, au-pair, dějiny umění, doučování (úklid a jiné brigády). 1 respondent (5,88 %) je na mateřské, či rodičovské dovolené a 6 dotazovaných (35,3 %) nepracuje.

Hypotéza se potvrdila.

Cíl 11: Zjistit, zda by se absolventi oboru znovu na tento obor přihlásili.

Hypotéza 11: Očekávám, že více jak 60 % absolventů se vyjádří, že by se na obor KISS přihlásili znovu.

K této hypotéze byla určena otázka č. 9. 12 respondentů (70,59 %) by se znovu na oboru přihlásilo, 2 dotazovaní (11,76 %) by se znovu nepřihlásili a 3 respondenti (17,65 %) uvedli odpověď „nevím“.

Hypotéza se potvrdila.

Cíl 12: Zjistit, zda bylo studium KISS užitečné pro další studium a pro práci.

Hypotéza 12: Očekávám, že studium KISS bylo pro více než 50 % absolventů užitečné pro další studium, pro méně než 20 % absolventů užitečné při práci, pro více jak 10 % při studiu i při práci a pro méně než 20 % absolventů nebylo užitečné vůbec.

Tuto hypotézu si ověřuji v otázce č. 10. 6 respondentů (35,29 %) uvedlo, že jim bylo studium užitečné pro další studium. Pro 4 dotazované (23,53 %) bylo užitečné pro práci, pro 2 dotazované (11,77 %) pro studium i pro práci a pro 5 respondentů (29,41 %) nebylo užitečné vůbec.

Hypotéza se nepotvrdila.

Cíl 13: Zjistit uplatnění znalostí nabytých z odborných předmětů při studiu.

Hypotéza 13: Očekávám, že absolventi nejvíce uplatnili při studiu znalosti z odborného předmětu informační procesy.

K této hypotéze patří otázka č. 11. Nejvíce, tedy 9 respondentů (19,57 %) uvedlo předmět informační systémy a služby. Stejně uvedlo také předmět informační procesy. 8 respondentů (17,4 %) uvedlo informační a výpočetní techniku, 5 respondentů (10,87 %) zpracování hromadných dat, 4 respondenti (8,69 %) dějiny umění, 3 dotazovaní (6,52%) práci se čtenářem, 2 respondenti (4,35 %) praxi, 1 dotazovaný (2,17 %) dětskou literaturu, stejně tak informační management (2,17 %). 4 dotazovaní (8,69 %) uvedli možnost žádný.

Hypotéza se nepotvrdila.

Cíl 14: Zjistit uplatnění znalostí nabytých z odborných předmětů při práci.

Hypotéza 14: Očekávám, že absolventi nejvíce uplatnili při práci znalosti z odborného předmětu informační a výpočetní technika.

Tuto hypotézu si ověřuji v otázce č. 12. 8 respondentů (21,68 %) uvedlo informační a výpočetní techniku, 7 respondentů (18,92 %) uvedlo předmět

informační systémy a služby, 6 respondentů (16,21 %) informační procesy, 3 respondenti (5,41 %) dějiny umění a zpracování hromadných dat, 2 respondenti (5,41 %) práci se čtenářem a dětskou literaturu, 1 respondent (2,7 %) uvedl praxi. Nikdo neuvedl informační management. 5 dotazovaných (13,51 %) uvedlo žádný.

Hypotéza se potvrdila.

Cíl 15: Zjistit, který z odborných předmětů byl nejzajímavější z hlediska jeho obsahu z pohledu absolventů.

Hypotéza 15: Očekávám, že absolventi uvedou předmět informační systémy a služby jako nejzajímavější z hlediska obsahu.

K této otázce patří otázka č. 13, ze které vyplývá, že 10 respondentů (23,81 %) uvedlo informační systémy a služby, 8 respondentů (19,05 %) informační a výpočetní techniku, 7 respondentů (16,67 %) dějiny umění, 5 respondentů (11,91 %) informační procesy, čtyři respondenti (9,52 %) dětskou literaturu a zpracování hromadných dat, 3 respondenti (7,14 %) práci se čtenářem, 1 respondent (2,38 %) praxi. Informační management neuvedl nikdo, stejně jako možnost odpovědi žádný.

Hypotéza se potvrdila.

Cíl 16: Zjistit, zda a který předmět, či téma absolventům během studia chyběl.

Hypotéza 16: Očekávám, že více jak 70 % absolventů uvede, že jim žádný předmět, ani téma nechybělo.

Tuto hypotézu si ověřuji v otázce č. 14. Z odpovědí vyplývá, že 11 respondentům (64,72 %) nechybělo žádné téma ani předmět. Po jednom (5,88 %) se objevila odpověď více španělštiny, dějiny umění pro obě skupiny, malování, archivářství a sexuální výchova, základy psychologie čtenáře, katalogizace speciálních dokumentů, sexuální výchova.

Hypotéza se nepotvrdila.

3.7. Závěr průzkumu

Všechny cíle průzkumu byly naplněny. Z celkového počtu 16 hypotéz se 8 hypotéz potvrdilo a 8 nepotvrdilo.

Z průzkumu vyplývá, že absolventi měli 54,17 % úspěšnost při přijetí na vysoké školy. Při přijetí na knihovnické obory na vysokých školách byla tato úspěšnost 42,86 % (ve výčtu škol, na které se studenti hlásili, byly knihovnické obory zastoupeny 7x, ve výčtu škol, na které byli studenti přijati, se knihovnické obory objevily 3x). V současné době ale studuje knihovnický obor pouze jeden respondent. Pouze dva dotazovaní uvedli, že pracují v oboru. Na otázku, zda respondentům studium v něčem pomohlo, pět ze 17 dotazovaných uvedlo, že jim zatím v ničem nepomohlo.

Z výše uvedeného vyvozují závěr, že kvalita středoškolského studia není zcela dostačující. Obzvláště pro ty absolventy, kteří se hlásí na vysoké školy a vykonávají přijímací zkoušky. Absolventi také nemají velkou úspěšnost při hledání práce v oboru, která může být zapříčiněna kromě jiných vlivů (např. vysoká nezaměstnanost v regionu) i nízkou kvalitou vzdělání těchto absolventů.

4. Závěr

Obor Knihovnické a informační systémy a služby na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Táboře je v současné době vyučován již 8 let. Bakalářská práce se ale zaměřuje pouze na roky 2005-2009, tedy dobu, kdy tento obor studovali jedni z prvních studentů. To mělo zřejmě také značný vliv na realizaci tohoto studia. Docházelo k určitým změnám ve výuce, např. první dva ročníky studentů se zaměřením na zpracování informací vytvářely webové stránky jako svou maturitní práci, další ročníky již psaly standardní práci v rozsahu 20 stran, nebo jeden ročník studentů měl jako třetí cizí jazyk španělštinu, ostatní ročníky měli ruštinu.

Studenti studující tento obor byli velmi různorodí, co se jejich zájmů týče, což se možná poté odrazilo ve výsledcích průzkumu. Ze všech 17 dotazovaných pouze jeden absolvent studuje knihovnický obor na vysoké škole a dva absolventi pracují v knihovnách. Na tuto různorodost měla vliv skutečnost, že někteří studenti se přihlásili na tento obor, protože měli zájem o specializaci na archivnictví. Tato specializace ale nebyla nikdy realizována, tak si tyto studenti museli vybrat specializaci jinou, o kterou neměli třeba ani zájem. To samé platí pro studenty, kteří se hlásili na obor Knihkupectví, který pro nízký počet uchazečů nebyl otevřen. Těmto studentům byla nabídnuta alternativa v podobě oboru Knihovnické a informační systémy a služby, který ale nemohl zcela naplnit očekávání těchto studentů.

Velký vliv na výuku měla také skutečnost, že obor byl nejprve vyučován na obchodní škole a poté přešel pod správu školy, kde jsou vyučovány obory nejrozličnějšího zaměření a ne přímo na knihovnické škole. Tím bylo také ovlivněno zajištění vyučujících pro tento obor. Např. některé odborné předměty jako informační systémy a služby a informační management vyučoval Mgr. Radek Kraus, který ale dříve vyučoval studenty oboru Knihkupectví. Jeho původní zaměření se velmi promítalo do výuky studentů knihovnického oboru. PhDr. Daniela Novotná, která má knihovnické vzdělání na středoškolské i vysokoškolské úrovni, začala vyučovat studenty, kteří tento obor studovali v letech 2005-2009, až od třetího ročníku. Předmět zpracování hromadných dat vyučoval Mgr. Stanislav Färber, který ale nemá žádné vzdělání v tomto oboru.

Přesto si myslím, že zajištění oboru s přihlédnutím k tomu, že šlo o nově zavedený obor, který byl a je jediný v jihočeském kraji, bylo uspokojivé.

Velkým problémem při výuce byl fakt, že pro tento studijní obor prakticky neexistují žádné učebnice. Pedagogové si s touto situací ve většině případů velmi dobře poradili a studentům poskytli materiály, které sami zpracovali. Velmi dobrý byl také praktický přístup k výuce, kdy vyučující dávali studentům zpracovat jednotlivá témata nebo další úkoly spojené s probíranou látkou. Studenti si tuto látku pak lépe zapamatovali. Velmi kladně hodnotím rovněž účast studentů na přípravě a průběhu mnoha akcí a projektů.

Po porovnání osnov studia s dalšími materiály jsem zjistila, že některá témata v rámci předmětů nebyla vyložena, nebo byla vyložena dvakrát i vícekrát. Některá témata naopak byla probrána nad rámec daných osnov (např. SKIP, některá témata na dějiny umění apod.). Nejvíce byla opakována témata z historie. Dvakrát byly probrány dějiny písma, dějiny knihoven, historie a současnost mezinárodního číslování knih a historie katalogizačních pravidel. Popis knihy byl během studia zopakován dokonce třikrát. Také další témata byla ve výuce zmíněna dvakrát, tzn. hardware a software počítače, popis vývojových stupňů člověka a automatizované knihovní systémy – jednou od vyučující a jednou jako referáty od studentů. To, že některá témata byla opakována, nebylo úplně špatné. Většina těchto témat byla součástí okruhů k maturitní zkoušce. Naopak více znepokojující je skutečnost, že některá témata nebyla vůbec vyložena. Mezi tato témata patří: strojové zdroje, informační systémy, mezinárodní spolupráce v oblasti kultury, současnost a trendy v informační činnosti, kartotéky, patentové třídění a třídění norem, katalogizace speciálních dokumentů, faktografické informační systémy, pomocné záznamy a soupisy a některá témata z dějin umění.

Jako velký zápor hodnotím zrušení přijímacího řízení. Studenti jsou přijímáni na základě výsledků dosažených na základní škole, což není z mého pohledu ideální. Úroveň výuky se na jednotlivých základních školách velmi liší, proto mohou být tyto výsledky zavádějící.

V rámci bakalářské práce jsem učinila rozbor, popis a vyhodnocení programu středoškolského studia oboru Knihovnické a informační systémy a služby na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky. Žádný takový materiál, kde by byly všechny informace o tomto oboru, dosud neexistoval.

Seznam citované a použité literatury

CERMAT. 2010. *Nová maturita oficiálně* [online]. Praha: MPresent, © 2010 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: <http://novamaturita.cz/>.

ČESKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. 1998. *Učební dokumenty oboru vzdělání 72-41-M/001 Knihovnické a informační systémy a služby schválené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky dne 26. srpna 1998, čj. 18 070/98-23 s platností od 1. září 1998 počínaje 1. ročníkem*. Praha, 1998. 56 s.

ČESKO. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. 2008. *Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 72-41-M/01 Informační služby* [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008 [cit. 2012-06-25]. 78 s. Dostupný z: <http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP%207241M01%20Informacni%20sluzby.pdf>.

HLUCHÁ, Jana, SMOLÍKOVÁ, Klára. 2009. Práce knihovníků: Vernisáž výstavy a pasování nových čtenářů v Nové Včelnici. In: *Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky* [online]. Tábor: NightWorkers.cz, © 2009 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: <http://www.sjs-tabor.cz/>.

INTEGROVANÁ STŘEDNÍ ŠKOLA MLADÁ BOLESLAV. 2010. *Učební plán: informační služby – knihovnictví* [online]. Mladá Boleslav: Integrovaná střední škola, © 2010 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.issnakar.cz/>.

INTEGROVANÁ STŘEDNÍ ŠKOLA MLADÁ BOLESLAV. Historie školy. In: *Integrovaná střední škola Mladá Boleslav* [online]. Mladá Boleslav: Integrovaná střední škola, © 2010 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.issnakar.cz/>.

INTEGROVANÁ STŘEDNÍ ŠKOLA MLADÁ BOLESLAV. *Charakteristika ŠVP: informační služby – knihovnictví* [online]. Mladá Boleslav: Integrovaná střední škola, © 2010 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.issnakar.cz/>.

INTEGROVANÁ STŘEDNÍ ŠKOLA MLADÁ BOLESLAV. Kritéria přijímacího řízení pro školní rok 2012/13. In: *Integrovaná střední škola Mladá Boleslav* [online]. Mladá Boleslav: Integrovaná střední škola, © 2010 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.issnakar.cz/>.

JEŽKOVÁ, Zuzana. 2012. Adresář škol zajišťujících studium oboru „knihovnictví“. In: *Informace pro knihovny* [online]. Praha: Sfactory, 2012 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://http://knihovnam.nkp.cz/>.

KNIHOVNA BEDŘICHA BUCHLOVANA. 2010a. Historie. In: *Noc s Andersenem* [online]. Uherské Hradiště: Knihovna Bedřicha Buchlovana, © 2010 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: <http://nocsandersenem.cz/>.

KNIHOVNA BEDŘICHA BUCHLOVANA. 2010b. *Noc s Andersenem* [online]. Uherské Hradiště: Knihovna Bedřicha Buchlovana, © 2010 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: <http://nocsandersenem.cz/>.

MAŘÁKOVÁ, Andrea. Knihovnické a informační systémy a služby na SOŠ profesora Švejcara v Plzni. *Ikaros* [online]. 2007, **11**(6) [cit. 2012-01-02]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: <http://www.ikaros.cz/node/4179>.

NÁRODNÍ KNIHOVNA. 2008. Adoptujte si svůj rukopis. In: *Národní knihovna České republiky* [online]. Praha: Sfactory, 2008 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://nkp.cz/>.

NOVOTNÁ, Daniela. 2009. Práce knihovníků: kde můžete potkat naše studenty na praxi. In: *Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky* [online]. Tábor: NightWorkers.cz, © 2009 [cit. 2012-05-30]. Dostupné z: <http://www.sjs-tabor.cz/>.

NOVOTNÁ, Daniela. 2010. Šest let výuky oboru knihovnické a informační systémy a služby na SŠ obchodu, služeb a řemesel a jazykové škole s právem SJZ v Táboře aneb proč se státi knihovníkem?. In: *Knihovny současnosti 2010: sborník z 18. konference, konané ve dnech 14.-16. září 2010 v Seči u Chrudimi*. Ostrava: Sdružení knihoven ČR. s. 168-173. ISBN 978-80-86249-59-9.

NOVOTNÁ, Jindra. 2012. *Knihovnické vzdělávání na středních a vyšších odborných školách*. Chotoviny: Ústav informačních studií a knihovnictví, 2012. 14 s.

OBCHODNÍ AKADEMIE KARVINÁ. 2011. Studijní obory. In: *Obchodní akademie Karviná* [online]. Kraviná: OBAKA Kraviná, [2011] [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.obaka-karvina.cz/>.

OBCHODNÍ AKADEMIE KARVINÁ. Historie školy. In: *Obchodní akademie Karviná* [online]. Kraviná: OBAKA Kraviná, [2011] [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.obaka-karvina.cz/>.

OBCHODNÍ AKADEMIE, STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÁ A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÝCH, INFORMAČNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB. 2009-2012a. Kritéria přijímacího řízení pro školní rok 2012/2013. In: *Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb* [online]. Brno: OA Kotlářská, © 2009-2012 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.oakobrn.cz/>.

OBCHODNÍ AKADEMIE, STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÁ A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÝCH, INFORMAČNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB. 2009-2012b. Školní vzdělávací program. In: *Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb* [online]. Brno: OA Kotlářská, © 2009-2012 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.oakobrn.cz/>.

OBCHODNÍ AKADEMIE, STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÁ A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÝCH, INFORMAČNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB. Historie. In: *Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb* [online]. Brno: OA Kotlářská, © 2009-2012 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.oakobrn.cz/>.

OBCHODNÍ AKADEMIE, STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÁ A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÝCH, INFORMAČNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB. Informační služby – denní studium: zaměření knihovnictví a informační služby. In: *Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb* [online]. Brno: OA Kotlářská, © 2009-2012 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.oakobrn.cz/>.

OBCHODNÍ AKADEMIE, STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÁ A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA KNIHOVNICKÝCH, INFORMAČNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB. Maturitní zkoušky. In: *Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola knihovnických, informačních a sociálních služeb* [online]. Brno: OA Kotlářská, © 2009-2012 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.oakobrn.cz/>.

PSUTKOVÁ, Blanka. Dárci 17. kamene - studenti a učitelé, resp. studentky a učitelky, oboru knihovnické a informační systémy a služby SOŠ prof. Švejcara v Plzni. In: *Knihovny současnosti 2010: sborník z 18. konference, konané ve dnech 14.-16. září 2010 v Seči u Chrudimi*. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2010, s 189-194. ISBN 978-80-86249-59-9. Dostupné z: http://www.svkos.cz/data/xinha/sdruk/ks2010/sbornik_2010.pdf.

SMOLÍKOVÁ, Klára. 2005. Informační systémy a služby 1. ročník. Tábor: Smolíková, [2005]. 26 s. Veřejně nedostupné.

SMOLÍKOVÁ, Klára. 2009. Práce knihovníků – 2008-11-25: Třikrát beseda o komiksu. In: *Střední škola obchodu, služeb a řemesel a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky* [online]. Tábor: NightWorkers.cz, © 2009 [cit. 2012-05-30]. Dostupné z: <http://www.ssjs-tabor.cz/>.

SOBOTKOVÁ, Eva. 1995. Současné tendence ve středoškolské přípravě knihovníků z pohledu Střední knihovnické školy v Brně. *Národní knihovna*. 1995, 6(4), s. 145-146. ISSN 0862-7487.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA A STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ HRADEC KRÁLOVÉ. 2012. *Školní vzdělávací program* [online]. Hradec Králové, SOŠ a SOU, 2012 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://docs.google.com/a/hradebni.cz/viewer?a=v&pid=sites&srcid=aHJhZGVibmkuY3p8c291LWhyYWRIYm5pfGd4OjJhM2Y4ZTlhOGY4OTM1OTM>.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA A STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ HRADEC KRÁLOVÉ. Historie a současnost školy. In: *Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Hradec Králové* [online]. Hradec Králové: SOŠ a SOU, [2012] [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.hradebni.cz/>.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA A STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ HRADEC KRÁLOVÉ. Kritéria pro přijímání žáků do prvních ročníků studijních oborů zakončených maturitní zkouškou a do prvních ročníků učebních oborů zakončených výučním listem pro školní rok 2012-13. In: *Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Hradec Králové* [online]. Hradec Králové: SOŠ a SOU, [2012] [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.hradebni.cz/>.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA LUHAČOVICE. 2009a. Základní informace o přijímacích zkouškách pro školní rok 2011/12. In: *Střední odborná škola a střední odborné učiliště* [online]. Luhačovice: Střední odborná škola, © 2009 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.sosluhac.cz/>.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA LUHAČOVICE. 2009b. *Školní vzdělávací program: informační služby ve firmách a institucích* [online]. Luhačovice: Střední odborná škola, © 2009 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: http://www.sosluhac.cz/upload.cs/b/bd7086c4_0_svp_inf_sluzby_ve_firmach_web.pdf.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA LUHAČOVICE. Informační služby ve firmách a institucích (ŠVP). In: *Střední odborná škola a střední odborné učiliště* [online]. Luhačovice: Střední odborná škola, © 2009 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.sosluhac.cz/>.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA LUHAČOVICE. Proměny školy: proměny školy za posledních 40 let. In: *Střední odborná škola a střední odborné učiliště* [online]. Luhačovice: Střední odborná škola, © 2009 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.sosluhac.cz/>.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA OBCHODNÍ A STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ OBCHODNÍ. 2004. *Vzdělávací nabídka pro školní rok 2005/06*. Tábor: Střední odborná škola obchodní a Střední odborné učiliště obchodní, 2004.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA OBCHODNÍ A STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ OBCHODNÍ. 2005. *Pozvánka k přijímacím zkouškám pro obor vzdělání 72-41-M/001 Knihovnické a informační systémy a služby*. Tábor: Střední odborná škola obchodní a střední odborné učiliště obchodní, 2005. 2 s. Veřejně nedostupné.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA OLOMOUC. Historie. In: *Střední odborná škola Olomouc* [online]. Olomouc: Střední odborná škola, 2011 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.skolaodborna.cz/>.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA OLOMOUC. 2009. *Učební plán* [online]. Olomouc: Střední odborná škola, 2009 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: http://www.skolaodborna.cz/sos/ucebni_plany_informacni_denni.pdf.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA OLOMOUC. *ŠVP – Informační služby* [online]. Olomouc: Střední odborná škola, 2011 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.skolaodborna.cz/sos/kompetence-informacni.pdf>.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA OLOMOUC. *ŠVP – Profil absolventa Informační služby* [online]. Olomouc: Střední odborná škola, 2009 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.skolaodborna.cz/sos/Profil-informacni-denni.pdf>.

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA OLOMOUC. *Vyhlášení přijímacího řízení na školní rok 2011/2012* [online]. Olomouc: Střední odborná škola, 2011 [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.skolaodborna.cz/sos/prijimaciis.pdf>.

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA STROJNICKÁ A STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA PROFESORA ŠVEJCARA. 2010. *Školní vzdělávací program Informační služby – knihovnictví 72-41-M/01 Informační služby* [online]. Plzeň: SPŠ Strojírenská a SOŠ prof. Švejcara, [2010] [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.spstrplz.cz/admin/files/File/Obory-SOS/ucPlanIS.pdf>.

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA STROJNICKÁ A STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA PROFESORA ŠVEJCARA. Historie. In: *Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara* [online]. Plzeň: SPŠ Strojírenská a SOŠ prof. Švejcara, [2010] [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.spstrplz.cz/>.

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA STROJNICKÁ A STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA PROFESORA ŠVEJCARA. Charakteristika ŠVP Informační služby – knihovnictví: odvozeného z rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání 72-41-M/01 Informační služby [online]. Plzeň: SPŠ Strojírenská a SOŠ prof. Švejcara, [2010] [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.spstrplz.cz/admin/files/File/Obory-SOS/Charakteristika-Informacni-sluzby.pdf>.

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA STROJNICKÁ A STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA PROFESORA ŠVEJCARA. Ukončování vzdělání. In: *Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara* [online]. Plzeň: SPŠ Strojírenská a SOŠ prof. Švejcara, [2010] [cit. 2012-06-25]. Volně dostupné z: <http://www.spstrplz.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA KNIŽNÍ KULTURY. 2010. Nabídka studia. In: *Střední škola knižní kultury* [online]. Praha: SŠKK, [2010] [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.sskk.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA KNIŽNÍ KULTURY. Historie školy. In: *Střední škola knižní kultury* [online]. Praha: SŠKK, [2010] [cit. 2012-06-25]. Dostupné z: <http://www.sskk.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA OBCHODNÍ A SLUŽEB SČMSD. 2007. *Informační služby: informace o oboru* [online]. Polička: Střední škola obchodní a služeb SČMSD, © 2007 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z webové stránky: <http://www.souobchpolicka.cz/obory-poskytujici-stredni-vzdelani-s-maturitni-zkouskou/58>.

STŘEDNÍ ŠKOLA OBCHODNÍ A SLUŽEB SČMSD. Charakteristika. In: *Střední škola obchodní a služeb SČMSD* [online]. Polička: Střední škola obchodní a služeb SČMSD, © 2007 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z webové stránky: <http://www.souobchpolicka.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA OBCHODU, SLUŽEB A ŘEMESEL A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY. *Historie středních škol v Táboře* [online]. Tábor: NightWorkers.cz, © 2009a [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: <http://www.ssjs-tabor.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA OBCHODU, SLUŽEB A ŘEMESEL A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY. 2009b. *Informace o škole: slovo ředitele* [online]. Tábor: NightWorkers.cz, © 2009 [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: <http://www.ssjs-tabor.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA OBCHODU, SLUŽEB A ŘEMESEL A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY. 2009c. *Maturitní obory – Informační služby (Knihovnické služby)* [online]. Tábor: NightWorkers.cz, © 2009 [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: <http://www.ssjs-tabor.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA OBCHODU, SLUŽEB A ŘEMESEL A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY. 2009d. *Přijímací řízení 2012/13* [online]. Tábor: NightWorkers.cz, © 2009 [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: <http://www.ssjs-tabor.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA OBCHODU, SLUŽEB A ŘEMESEL A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNI JAZYKOVÉ ZKOUŠKY. 2009e. *Práce knihovníků – 2008-04-02 Pasování prvňáčků v soběslavské knihovně* [online]. Tábor: NightWorkers.cz, © 2009 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: <http://www.ssj-s-tabor.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA OBCHODU, SLUŽEB A ŘEMESEL A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNI JAZYKOVÉ ZKOUŠKY. 2009f. *2.10 – an instant cultural meeting in the air: norský-český projekt* [online]. Tábor: NightWorkers.cz, © 2009 [cit. 2012-06-02]. Dostupné z: <http://www.ssj-s-tabor.cz/norsko/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA ŽIVNOSTENSKÁ SOKOLOV. 2009. *Učební plán* [online]. Sokolov: Střední škola Živnostenská, © 2009 [cit. 2012-06-25]. Elektronická verze dostupná z: http://www.zivnostenska-sokolov.cz/images/stories/dokumenty/Ucebni_plany/kiss.pdf.

STŘEDNÍ ŠKOLA ŽIVNOSTENSKÁ SOKOLOV. 72-41-M/01 Historie školy. In: *Střední škola živnostenská Sokolov* [online]. Sokolov: Střední škola Živnostenská, © 2009 [cit. 2012-06-25]. Elektronická verze dostupná z: <http://www.zivnostenska-sokolov.cz/>.

STŘEDNÍ ŠKOLA ŽIVNOSTENSKÁ SOKOLOV. *Kritéria přijímacího řízení na školní rok 2012/2013* [online]. Sokolov: Střední škola Živnostenská, © 2009 [cit. 2012-06-25]. Elektronická verze dostupná z: http://www.zivnostenska-sokolov.cz/images/stories/dokumenty/prijimaci%20rizeni/kriteria_pij.iz.2012_nova.pdf.

STŘEDNÍ ŠKOLA ŽIVNOSTENSKÁ SOKOLOV. 72-41-M/01 Informační služby. In: *Střední škola živnostenská Sokolov* [online]. Sokolov: Střední škola Živnostenská, © 2009 [cit. 2012-06-25]. Elektronická verze dostupná z: <http://www.zivnostenska-sokolov.cz/>.

ZAVAIČOVÁ, Věra. 1998. Čtyřleté studium knihovnictví. *Čtenář*. 1998, **50**(2), s. 39. ISSN 001-2321.

Seznam obrázků

Obr. 1 – Budova školy.....	22
Obr. 2 – Budova odloučeného pracoviště pro teoretické vyučování.....	26

Seznam grafů

Graf 1 – Počet přijatých studentů do prvních ročníků.....	29
Graf 2 – Počet odmaturovaných studentů	60
Graf 3 – Zpracování otázky č. 1	65
Graf 4 – Zpracování otázky č. 4	67
Graf 5 – Zpracování otázky č. 9	72
Graf 6 – Zpracování otázky č. 10	72
Graf 7 – Zpracování otázky č. 11	73
Graf 8 – Zpracování otázky č. 12	74
Graf 9 – Zpracování otázky č. 13	75

Seznam tabulek

Tab. 1 – Zpracování otázky č. 2	65
Tab. 2 – Zpracování otázky č. 3	66
Tab. 3 – Zpracování otázky č. 5	67
Tab. 4 – Zpracování otázky č. 6	68
Tab. 5 – Zpracování otázky č. 7	69
Tab. 6 – Zpracování otázky č. 8	70
Tab. 7 – Zpracování otázky č. 14	76

Seznam příloh

Příloha 1 – Učební plán oboru 72-41-M/001 Knihovnické a informační systémy a služby

Příloha č. 2 – Učební plán oboru 72-41-M/01 Informační služby

Příloha č. 3 – Seznam maturitních otázek

Příloha č. 4 – Ukázka dotazníku

Příloha č. 1 – Učební plán oboru 72-41-M/001 Knihovnické a informační systémy a služby

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku				Celkem
	1.	2.	3.	4.	
A. Povinné					
a) základní					
Český jazyk a literatura	5/1	5/1	4/1	4/1	18
První cizí jazyk	3	3	3	3	12
Druhý cizí jazyk	3	3	2	2	10
Občanská nauka	-	-	2	2	4
Dějepis	3	3	-	-	6
Matematika	2	2	2	-	6
Základy přírodních věd	3	3	-	-	6
Zeměpis	3	2	-	-	5
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Informační systémy a služby	2	3/1	2/1	2	9
Informační procesy	2	2/1	3/1	2	9
Informační management	-	-	-	2	2
Technika administrativy	3/3	-	-	-	3
Informační a výpočetní technika	-	3/3	3/1	-	6
Právní nauka	-	-	2	-	2
Ekonomika	-	-	-	3	3
b) výběrové	2	2	2	2	8
Zaměření na:					
Knihovnictví					
Dějiny umění	-	-	2	2	4
Práce se čtenářem	-	-	-	1	1
Dětská literatura	-	-	-	2	2
Praxe	-	-	4	4	8
Zpracování informací					
Třetí cizí jazyk	-	-	2	2	4
Zpracování hromadných dat	-	-	-	3	3
Praxe	-	-	4	4	8
Archivnictví					
Úvod do archivnictví	-	-	2	-	2
Archivní dokumenty	-	-	-	3	3
Spisová služba	-	-	-	2	2
Praxe	-	-	4	4	8
Celkem	33	33	33	33	132

Poznámky:

1. Číslice uvedená ve zlomku dává možnost dělit třídu do skupiny. Při vyučování předmětu cizí jazyky se třída ve všech vyučovacích hodinách dělí na dvě skupiny.
2. Dotace pro výběrové předměty využije ředitel školy buď k posílení některého základního předmětu, respektive předmětu zaměření nebo pro zařazení dalšího předmětu (např. hudební výchova, statistika apod.)
3. V zaměření Knihovnictví musí ředitel školy posílit z výběrových předmětů předmět práce se čtenářem.
4. V zaměření Archivnictví ve 4. ročníku musí ředitel školy posílit z výběrových předmětů předmět spisová služba

Přehled využití týdnů v období září – červen

Činnost	Počet týdnů v ročníku			
	1.	2.	3.	4.
Vyučování dle rozpisu učiva	34	34	34	30
Odborná praxe	-	-	2	2
Lyžařský výchovně-výcvikový kurz	1	-	-	-
Maturitní zkouška	-	-	-	2
Časová rezerva	5	6	4	3
Celkem	40	40	40	37

Příloha č. 2 – Učební plán oboru 72-41-M/01 Informační služby

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku				Celkem
	1.	2.	3.	4.	
A. Povinné					
a) společenskovední					
Český jazyk a literatura+	4	4	5	5	18
Cizí jazyk 1+	3/3	3/3	4/4	4/4	14
Cizí jazyk 2	2/2	2/2	2/2	2/2	8
Občanská nauka+	1	1	1	1	4
Dějepis	2	2	2	-	6
b) matematicko-přírodovědné					
Matematika+	2	2	2	2	8
Základy přírodních věd	2	1	-	-	3
Zeměpis	2	1	-	-	3
Informační a komunikační technologie	2/2	2/2	-	-	4
c) Tělesná výchova	2	2	2	2	8
d) Odborné					
Ekonomika	2	2	-	-	4
Dějiny umění	-	-	1	2	3
Písemná a elektronická komunikace	3/3	1/1	-	-	4
Informační systémy a služby	-	-	2	2	4
Informační management	-	-	-	2	2
ICT ve službách	-	2/2	2/2	2/2	6
Knihovnictví*	2	2	2	2	8
Informační fondy*	2	2	2	2	8
Úvod do médií	2	2	-	-	4
Základy společenských věd	-	-	-	2	2
Praxe	-	2/2	4	2/2	8
Celkem	33	33	31	32	129

Poznámky:

1. Vyučované cizí jazyky - anglický a německý jazyk.
2. Souvislá odborná praxe proběhne v minimálním rozsahu 4 týdnů za celou dobu vzdělávání na smluvních pracovištích školy. Kromě toho zařadí škola učební praxi v rámci obsahového okruhu informační systémy a služby a profilujícího obsahového okruhu, a to v minimálním rozsahu 8 týdenních vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání.
3. Předměty označené * jsou zařazeny do profilové části maturitní zkoušky
4. Předměty označené + jsou volitelné pro společnou část maturitní zkoušky

Přehled využití týdnů v období září – červen

Činnost	Počet týdnů v ročníku			
	1.	2.	3.	4.
Vyučování dle rozpisu učiva	33	33	33	30
Odborná praxe	-	-	2	2
Lyžařský výcvikový kurz	1	-	-	-
Sportovně turistický kurz	-	-	1	-
Maturitní zkouška	-	-	-	2
Časová rezerva	2-4	2-5	2-5	2-3
Celkem	40	40	40	37

Příloha č. 3 – Seznam maturitních otázek

4.1.1.1. Český jazyk a literatura

- 1) a) Literární staroslověnské památky velkomoravského období a na území Čech v 10.-11. století
b) Absurdní literatura, drama, postmodernismus
c) Administrativní styl
- 2) a) Latinská literatura na našem území
b) Ruská literatura 20. století
c) Původ a vývoj českého jazyka
- 3) a) Počátky česky psané literatury, vrchol gotické kultury v Čechách
b) Významní světoví spisovatelé 2. poloviny 20. století
c) Vypravování
- 4) a) Literatura období husitského, Jan Hus, husitská literatura a literatura doby polipanské
b) Beatnici
c) Základní jazykové umělecké prostředky a jejich užití
- 5) a) Humanismus v české literatuře
b) Literatura 2. poloviny 20. století (neorealismus, existencialismus, magický realismus)
c) Slovesa, jejich mluvnické kategorie, třídění sloves
- 6) a) Jan Ámos Komenský
b) Německy, francouzsky a anglicky psaná próza mezi dvěma světovými válkami
c) Slovní zásoba a její obohacování
- 7) a) Národní obrození
b) Americká próza mezi dvěma světovými válkami
c) Jednoznačnost a mnohoznačnost slov
- 8) a) Romantismus v české literatuře
b) Počátky moderní prózy 20. století
c) Význam slova, změny slovního významu
- 9) a) K. J. Erben, J. K. Tyl – dramatik, novinář. Počátky realismu v české literatuře – B. Němcová, K. H. Borovský
b) Literatura 1. poloviny 20. století (kubismus, futurismus, expresionismus, dadaismus), Apollinaire
c) Charakteristika
- 10) a) Cíle a úkoly májovců. Základní rysy Nerudovy a Hálkovy poezie, J. Neruda – prozaik a novinář
b) Prokletí básníci
c) Publicistický styl a jeho útvary
- 11) a) Generace ruchovců a lumírovců a jejich nejvýznamnější představitelé
b) Konec století v literatuře (impresionismus, symbolismus, dekadence)
c) Slohové rozvrstvení slovní zásoby
- 12) a) Realismus v české literatuře, realistické drama a historie Národního divadla
b) Preromantismus a anglický romantismus
c) Spisovné a nespisovné podoby českého jazyka
- 13) a) Česká moderna – počátky moderní literatury v českých zemích
b) Realistická literatura ve Francii, Anglii a Evropě
c) Druh vět podle postoje mluvčího ke skutečnosti
- 14) a) Buřiči
b) Realismus 19. století v ruské literatuře
c) Slovní druhy, jejich mluvnické kategorie
- 15) a) Odraz 1. světové války v české literatuře, legionářská literatura
b) Francouzský a ruský romantismus
c) Jazykové styly a kompoziční postupy
- 16) a) České divadlo 1. poloviny 20. století, Osvobozené divadlo
b) Osvícenská literární tvorba
c) Popis a jeho druhy
- 17) a) Vývoj českého divadla po roce 1945
b) Evropské baroko a klasicismus
c) Souvětí podřadné, druhy vedlejších vět
- 18) a) Karel Čapek

- b) Anglická renesance a její předchůdci
- c) Základní větné členy a jejich vyjádření
- 19) a) Charakteristické rysy poetismu a jeho představitelé, J. Seifert a poezie nejvyšších uměleckých hodnot
- b) Renaissance v Evropě, předchůdci renesančního citění v Itálii, Francii, Španělsku
- c) Tvoření slov v češtině
- 20) a) Hlavní rysy proletářské poezie a její představitelé, velikáni naší meziválečné poezie
- b) Literatura středověku v Evropě
- c) Stavba věty jednoduché, věta jednočlenná a dvojčlenná
- 21) a) Próza 50.-60. let reagující na období 2. světové války, židovská próza
- b) Počátky římské civilizace a vývoj římské literatury
- c) Rozvíjející větné členy
- 22) a) Prozaik, publicista, režisér a dramatik V. Vančura a próza levicově orientovaných autorů, Eduard Bass, Karel Poláček
- b) Starořecké drama
- c) Souvětí souřadné
- 23) a) Česká poezie po 2. světové válce a v 60. letech 20. století, undergroundová literatura a písňové texty
- b) Antická literatura
- c) Základy českého pravopisu
- 24) a) Autoři prózy vycházející v samizdatu a exilu
- b) Hebrejské písemnictví
- c) Přívlastek, jeho druhy a funkce ve větě, přístavek
- 25) a) B. Hrabal, obraz soudobého člověka v literatuře – Vladimír Páral. Představitelé současné české prózy
- b) Starověké literatury a náboženství
- c) Odborný styl

4.1.1.1.2. Anglický jazyk

- 1) My family
- 2) Housing
- 3) My daily program
- 4) Going on holiday
- 5) Travelling and transport
- 6) Hobbies
- 7) Sports and games
- 8) Healthy Lifestyle
- 9) Jobs and Future career
- 10) Country and City Life
- 11) Meals and restaurants
- 12) Shopping
- 13) Seasons of the year, Weather and Nature
- 14) Holidays and Festivals
- 15) Cultural Life
- 16) Lifestyle in English speaking countries
- 17) A glimpse at English speaking countries
- 18) School Life
- 19) Prague
- 20) The Czech Republic
- 21) Clothes and Fashion
- 22) My friends
- 23) Means of Communication / Media
- 24) Library studies; Information technologies
- 25) Focus on books

4.1.1.1.3. Německý jazyk

- 1) Familie und Verwandte
- 2) Wohnen-Häuser, Wohnungen, Einrichtung
- 3) Meine Stadt, mein Dorf
- 4) Einkäufe, Dienstleistungen

- 5) Berufe, Arbeit, Karriere
- 6) Tagesprogramm, Freizeit
- 7) Hobbys und Interessen
- 8) Sport
- 9) Krankheiten, Gesundheit
- 10) Bekleidung und Mode
- 11) Essen und Trinken
- 12) Kultur, Unterhaltung, Massenmedien
- 13) Schule, Schulwesen und Schulsystem
- 14) Reisen, Unterkunft
- 15) Wetter, Jahreszeiten
- 16) Reiseziele in unserer Republik
- 17) Festtage, Sitten und Bräuche
- 18) Lebenslauf und Zukunftspläne
- 19) Unsere Heimat – die Tschechische Republik
- 20) Prag
- 21) Bundesrepublik Deutschland
- 22) Republik Österreich
- 23) Die Schweizerische Eidgenossenschaft
- 24) Tabor
- 25) Die wichtigen Tage des Jahres

4.1.1.1.4. Informační systémy a služby

- 1) Vznik a vývoj knihy
- 2) Popis knihy
- 3) Knihovny a podoba knihy ve starověku
- 4) Knihy ve středověku (žánry, podoba, písmo)
- 5) Knihovny ve středověku
- 6) Předchůdci a vynález knihtisku
- 7) Rozšíření knihtisku v Čechách a v Evropě
- 8) Kniha a knihovny v době renesance
- 9) Kniha a knihovny v době baroka
- 10) Kniha a knihovny v 19. století v Evropě a v Čechách
- 11) Druhy tisku
- 12) Česká národní bibliografie
- 13) Druhy a typy bibliografií a katalogů
- 14) Historie české a světové bibliografie
- 15) Informační zdroje (internet, média, ediční plány)
- 16) Základy informatiky
- 17) Znakové systémy, vývoj písma
- 18) Informační systém
- 19) Právní rámec knihoven
- 20) Cesta knihy od autora ke knihovně
- 21) Bibliografické citace, anotace, referát
- 22) MDT – historie a použití
- 23) Akce na podporu čtenářského zájmu
- 24) Nakladatelství jakožto informační zdroj knihovníka
- 25) Cesta knihy od autora ke čtenáři

4.1.1.1.5. Informační procesy

- 1) a) Informace, informační toky, dostupnost informací
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 2) a) Informační gramotnost
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 3) a) Novodobá informační média
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 4) a) Internet
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 5) a) Spamy
b) Katalogizační záznam zadané monografie

- 6) a) Selekční jazyky
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 7) a) Typy a druhy knihovních katalogů
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 8) a) Mezinárodní desetinné třídění (MDT)
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 9) a) Knihovna – veřejná instituce a její služby
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 10) a) Katalogizační pravidla – historie vývoje
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 11) a) Automatizované knihovnické systémy
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 12) a) Souborné katalogy
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 13) a) Národní knihovna ČR
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 14) a) Knihovnická pravidla AACR2
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 15) a) UNIMARC – výměnný formát
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 16) a) Identifikátory zhmotnění děl
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 17) a) Informační instituce – knihovny, archivy, muzea, informační centra
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 18) a) Typologie a třídění dokumentů
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 19) a) Metodika bibliografického popisu
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 20) a) Racionalizace bibliografického popisu
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 21) a) CASLIN – Souborný katalog ČR
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 22) a) Prezentace informačních institucí ve společnosti – různé akce pro veřejnost
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 23) a) Knihovny 21. století
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 24) a) Identifikační záznamy
b) Katalogizační záznam zadané monografie
- 25) a) Knihovnické spolky, sdružení, konsorcia knihoven
b) Katalogizační záznam zadané monografie

Příloha č. 4 – Ukázka dotazníku

Text rozeslaný respondentům

Ahoj,

prosím všechny, kteří úspěšně složili maturitní zkoušku v roce 2009 (červen i září, ale pouze rok 2009), zda by mi nevyplnili dotazník, který se zaměřuje na studium Knihovnických a informačních systémů a služeb na Střední škole obchodu, služeb a řemesel a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Táboře. Vyplňování nezabere více jak pět minut. Výsledky budou použity v mé bakalářské práci.

Upozorňuji, že dotazník je anonymní.

Dotazník je dostupný z www adresy: <http://pruzkum-absolventu-kiss.vyplnto.cz/>

Předem děkuji

Jindra

Text, který se zobrazil respondentům před vyplněním dotazníku

Tento dotazník je určen pouze pro absolventy oboru Knihovnické a informační systémy a služby na SŠOSŘ v Táboře, rok ukončení 2009. Výsledky budou využity pro mou bakalářskou práci.

Velmi vám děkuji za vyplnění.

1. V současné době jsem:

- a) Zaměstnaný/á
- b) Nezaměstnaný/á
- c) Na mateřské/rodičovské dovolené
- d) Student
- e) Zaměstnaný/á i student
- f) Jiná odpověď:

2. V jakém oboru jsi zaměstnaný?

(text)

3. Jaký obor studuješ?

(text)

4. Hlásil/a si se na vysokou nebo vyšší odbornou školu?

- a) Ano, hlásila/a jsem se na vysokou školu
- b) Ano, hlásil/a jsem se na vyšší odbornou školu

- c) Ano, hlásil/a jsem se na vysokou i vyšší odbornou školu
- d) Ne, nehlásil/a jsem se nikam

5. Na kolik vysokých škol si se hlásil/a?

- a) Žádná
- b) Jedna
- c) Dvě
- d) Tři
- e) Čtyři
- f) Pět
- g) Více než pět

6. Na kolik vyšších odborných škol si se hlásil/a?

- a) Žádná
- b) Jedna
- c) Dvě
- d) Tři
- e) Čtyři
- f) Pět
- g) Více než pět

7. Vyjmenuj na jaké vysoké, či vyšší odborné školy si se hlásil/a? (název školy, fakulta, obor)

(text)

8. Byl/a si přijata na vysokou, či vyšší odbornou školu? Pokud ano, vyjmenuj, na které (název školy, fakulta, obor).

(text)

9. V roce 2009 si maturoval/a na oboru KISS. Přihlásil/a by ses na tento obor znovu?

- a) Ano, přihlásila
- b) Ne, nepřihlásila
- c) Nevím

10. Bylo ti studium KISS užitečné pro další studium, či práci?

- a) Ano, pro studium
- b) Ano, pro práci
- c) Ano, pro práci i pro studium
- d) Ne, dosud mi v ničem nepomohlo

11. Jaký odborný předmět byl pro tebe nejpřínosnější pro studium?

(Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 9 možností)

- a) Informační systémy a služby
- b) Informační procesy
- c) Informační management
- d) Informační a výpočetní technika

- e) Dějiny umění
- f) Práce se čtenářem
- g) Dětská literatura
- h) Zpracování hromadných dat
- i) Praxe (pouze jako vyučovací předmět, nikoli na pracovištích)
- j) Žádný

12. Jaký odborný předmět byl pro tebe nejpřínosnější pro práci?

(Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 9 možností)

- a) Informační systémy a služby
- b) Informační procesy
- c) Informační management
- d) Informační a výpočetní technika
- e) Dějiny umění
- f) Práce se čtenářem
- g) Dětská literatura
- h) Zpracování hromadných dat
- i) Praxe (pouze jako vyučovací předmět, nikoli na pracovištích)
- j) Žádný

13. Který odborný předmět pro tebe byl nejzajímavější z hlediska obsahu vyučované látky?

(Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 9 možností)

- a) Informační systémy a služby
- b) Informační procesy
- c) Informační management
- d) Informační a výpočetní technika
- e) Dějiny umění
- f) Práce se čtenářem
- g) Dětská literatura
- h) Zpracování hromadných dat
- i) Praxe (pouze jako vyučovací předmět, nikoli na pracovištích)
- j) Žádný

14. Chyběl ti během studia KISS nějaký předmět, či téma? Pokud ano, napiš jaký/jaké

(text)

Velmi vám děkuji za vyplnění.